

Imigranci ekonomiczni i przymusowi w Krakowie w 2024 roku

Konrad Pędziwiatr, Marcin Stonawski, Jan Brzozowski, Sylwia Szkołut



Centrum Zaawansowanych Badań Ludnościowych i Religijnych

Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie

Grudzień 2024

Spis treści

1.	Szersze tło procesów migracyjnych w Polsce i Małopolsce w 2024.....	4
2.	Stan i struktura populacji imigrantów w Krakowie według najnowszych danych.....	10
2.1	Liczba obcokrajowców w Krakowie	10
2.2	Struktura populacji obcokrajowców według wieku i płci	18
2.3	Struktura wykształcenia populacji obcokrajowców	24
2.4	Struktura populacji obcokrajowców według stanu cywilnego	31
2.5	Status prawny imigrantów	33
3.	Rozmieszczenie przestrzenne imigrantów w Krakowie	35
4.	Imigranci w systemie szkolnictwa Krakowa	48
4.1	Cudzoziemcy w przedszkolach i szkołach podstawowych	50
4.2	Imigranci w szkołach średnich	53
4.3	Struktura narodowa imigrantów w krakowskich przedszkolach, szkołach podstawowych i średnich	60
4.4	Studenci zagraniczni na polskich, małopolskich i krakowskich uczelniach	63
5.	Imigranci a gospodarka województwa małopolskiego i Krakowa	68
5.1	Zatrudnienie imigrantów w Krakowie.....	69
5.2	Przedsiębiorczość imigrantów.....	74
5.3	Bezrobocie i świadczenia społeczne	75
6.	Podsumowanie.....	77
7.	Podziękowania.....	80
8.	Literatura	81
9.	Spis rysunków	85
10.	Spis tabel.....	88

Streszczenie

W 2024 Kraków umocnił swoją pozycję regionalnego centrum przyciągania migrantów ekonomicznych z różnych części świata, pozostając jednocześnie „domem” dla bardzo licznej grupy migrantów przymusowych z Ukrainy. Jest ponadto bardzo popularnym celem migracji studenckich. Najchętniej w Krakowa osiedlają się obywatele krajów europejskich (nade wszystko spoza Unii Europejskiej), ale dynamicznie rozwijają się też społeczności z Azji i innych części świata. Raport ukazuje zmiany w strukturze populacji imigrantów w Krakowie w roku 2024 w porównaniu z latami wcześniejszymi (do 2019 włącznie) w oparciu o najnowsze dane ze zróżnicowanych rejestrów (m.in. ZUS, informacjach meldunkowych UMK, kart pobytu MUW czy oświadczeń o powierzeniu wykonywania pracy cudzoziemcowi GUP). Analizuje również istotne cechy demograficzne i społeczno-ekonomiczne populacji cudzoziemców w mieście oraz identyfikuje miejsca ich największej koncentracji przestrzennej. Opisuje także szczegółowo ich sytuację prawną oraz udział w systemie szkolnictwa i gospodarce miasta i regionu.

Abstract

In 2024, Krakow strengthened its position as a regional center attracting economic migrants from various parts of the world, while remaining "home" for a very large group of forced migrants from Ukraine. At the same time, it remains a very popular destination for student migration. Citizens of European countries (especially from outside the European Union) are most likely to settle in Krakow, but communities from Asia and other parts of the world are also developing dynamically. The report shows changes in the structure of the immigrant population in Krakow in 2024 compared to previous years (up to 2019 inclusive) based on the latest data from various registers (including ZUS, UMK registration information, MUW residence cards or GUP declarations on entrusting work to a foreigner). It also analyzes the significant demographic and socio-economic characteristics of the foreign population in the city and identifies places of their greatest spatial concentration. It also describes in detail their legal situation and participation in the education system and the economy of the city and region.

1. Szersze tło procesów migracyjnych w Polsce i Małopolsce w 2024

Polska w 2024 umocniła swój status kraju imigracyjnego. W ciągu roku nie tylko zwiększyła się liczba migrantów, którzy przybyli do Polski w celach zarobkowych i edukacyjnych ale również znacząco nie zmalała liczba tych którzy zostali zmuszeni do opuszczenia swych domów ze względu na trwającą od lutego 2022 pełnoskalową inwazję rosyjską na Ukrainę. Choć znaczna część migrantów przymusowych, która przybyła do Polski w pierwszych miesiącach inwazji wyjechała do innych krajów Unii Europejskiej i świata, lub powróciła do Ukrainy po odzyskaniu kontroli nad częścią terytorium kraju (nade wszystko po wycofaniu się rosyjskich sił okupacyjnych z okolic Kijowa), to wielu postanowiło pozostać w Polsce. Nasz kraj (obok Niemiec -1,2 mln i Czech – około 400 tys. osób) jest jednym z tych w których mieszka najwięcej obywateli i obywatelki Ukrainy z ochroną tymczasową (UNHCR 2024). Według danych rejestrowych, które będziemy szczegółowo analizować poniżej w porównaniu do zeszłego roku nieznacznie zwiększyła się ich liczba ale ogólnie liczebność tej grupy migrantów i migrantów ekonomicznych nie uległ diametralnym zmianom. Łącznie szacuje się, że aktualnie na terytorium Polski mieszka około 2,5 miliona cudzoziemców (MSWiA 2024), a większość z nich stanowią obywatele i obywatelki Ukrainy.

Wśród istotnych zmian, które miały miejsce w 2024 i które mają lub z pewnością będą miały znaczący wpływ na sytuację migrantów ekonomicznych i przymusowych w Polsce oraz dynamikę procesów migracyjnych warto wspomnieć o dwu sprawach. Pierwsza to powiązanie otrzymywania przez cudzoziemców mieszkających w Polsce świadczenia 800+ z obowiązkiem uczęszczania do polskiej placówki edukacyjnej. W rezultacie nowelizacji ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy (z maja 2024), dzieci z Ukrainy, które przybyły do Polski po rosyjskiej pełnoskalowej inwazji, są od września 2024 roku objęte obowiązkiem szkolnym (wyjątek stanowią dzieci, które w tym roku szkolnym kończą ukraińską edukację online). W konsekwencji wprowadzenia tych regulacji Ministerstwo poinformowało w listopadzie, iż do polskich szkół dołączyło 33 tysięcy nowych dzieci z Ukrainy. Eksperti i organizacje ukraińskie krytykowały rząd za to, że za mało w tych działaniach było pozytywnych zachęt i perswazji i że kampania informacyjna polskiego rządu wśród ukraińskich rodziców była mało skuteczna. Pierwotnie zakładano, że w szkołach pojawi się między 50-80 tysięcy nowych uczniów (Garbicz 2024).

Drugą sprawą było podjęcie przez Radę Ministrów 15 października 2024 uchwały w sprawie przyjęcia dokumentu „Odzyskać kontrolę. Zapewnić bezpieczeństwo. Kompleksowa i odpowiedzialna strategia migracyjna Polski na lata 2025-2030”, przedłożonego przez Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji. W zamyśle MSWiA dokument ten ma stanowić ramę polityki migracyjnej Polski na przyszłe lata. Zakłada on między innymi możliwość, iż przepływy migracyjne mają być szczegółowo regulowane i pozostawać pod kontrolą państwa, w zakresie celu przyjazdu, skali napływu oraz państw pochodzenia cudzoziemców. Szczególnie często omawianym w debacie publicznej była zapowiedź czasowego zawieszania prawa do przyjmowania wniosków o azyl „(...) w przypadku zagrożenia

destabilizacji państwa przez napływ imigrantów)” (KPRM 2024). Pomimo licznych dobrych propozycji szczególnie dotyczących działań w obszarze integracji, dokument spotkał się z bardzo krytycznym stanowiskiem organizacji pozarządowych i badaczy migracji i demografów skupionych w ramach Komitetu Badań nad Migracjami PAN i Komitetu Demograficznego PAN (PAN 2024). Jednym z zarzutów podnoszonych przez migrantologów pod adresem rządowego dokumentu ramowego był brak należytego uwzględnienia analiz zamówionych przez MSWiA w Komitecie Badań nad Migracjami PAN (Raportu – Polityka migracyjna Polski w opiniach aktorów instytucjonalnych – Lesińska et al. 2024) oraz ogólny ton narracji dokumentu rządowego ukazujący migracje jako „problem” i „zagrożenie dla bezpieczeństwa” a nie wskazujący na korzyści i szanse (Lesińska et al. 2024 i PAN 2024).

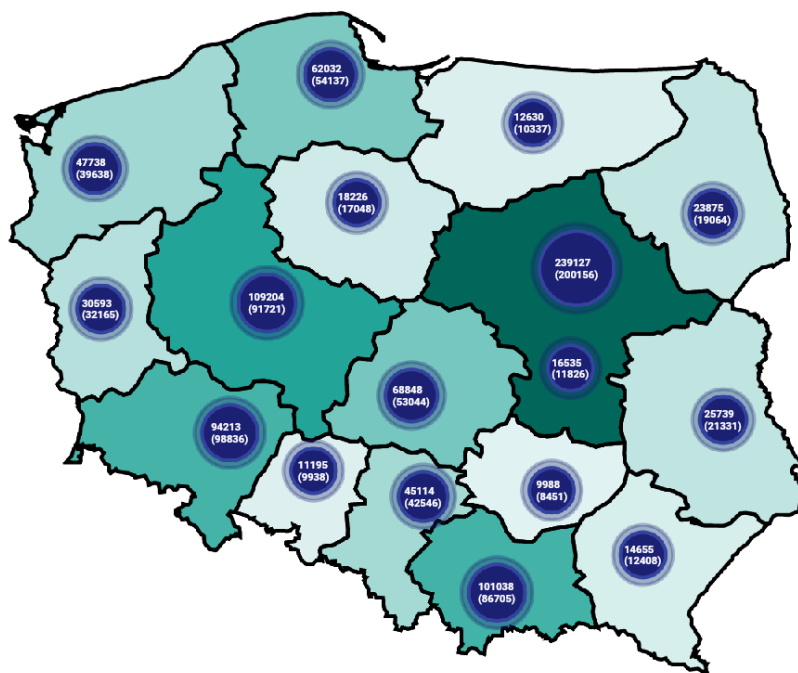
Oprócz gwałtownego wzrostu udziału migracji przymusowych we wszystkich migracjach do Polski od lutego 2022 istotną nowością jest również zmiana rozmieszczenia migrantów w kraju. Jeśli w przeszłości migranci koncentrowali się nade wszystko w dużych ośrodkach miejskich to po dynamicznym napływie uchodźców z Ukrainy pojawili się oni również bardzo licznie nie tylko w mniejszych miastach i miasteczkach ale czasami również na terenach wiejskich. Przykładowo drugim po Warszawie miastem z najliczniejszą populacją uchodźczą jest nie Kraków, a Wrocław. Bardzo istotne jest też bardziej widoczna obecność imigrantów w mniejszych miastach (White 2024) – w Małopolsce na przykład badanych przez zespół CASPAR Nowym Sączu (Brzozowski et al. 2023), Olkuszu (Górska et al. 2023), Oświęcimiu (Czerska-Shaw et al. 2023) i Tarnowie (Pędziwiatr et al. 2023b). Zanim bardziej szczegółowo naświetlimy główne cechy populacji uchodźczej w Polsce będącej w największym stopniu rezultatem napaści rosyjskiej na Ukrainę, choć nie tylko (np. bardzo liczna grupa osób, które uciekły przed prześladowaniami z Białorusi i jedynie część z nich posiada jakąś formę ochrony), warto najpierw zarysować główne cechy populacji imigrantów ekonomicznych, którzy do niedawna byli największą grupą cudzoziemców w Polsce.

Jak pokazują najnowsze statystyki Urzędu do Spraw Cudzoziemców, 2024 był rokiem kolejnych znaczących wzrostów liczby cudzoziemców którzy posiadają ważne karty pobytu. Jeśli na koniec 2023 ważne karty pobytu miało w Polsce 842 tysięcy obcokrajowców, to statystyki UDSC wskazują, że ta liczba wzrosła w 2024 o prawie 100 tysięcy i w połowie grudnia 2024 wyniosła ponad 936 tysięcy (UDSC 2024). Innymi słowy pomimo spowolnienia ekonomicznego i bycia krajem przyfrontowym w związku z wojną w sąsiedniej Ukrainie, Polska nie straciła na atrakcyjności i wciąż w oczach wielu imigrantów z różnych części świata jest miejscem w którym warto żyć i pracować. Jednocześnie jeśli porównamy przyrosty roczne osób posiadających ważne karty pobytu, to możemy dostrzec, że dynamika napływu cudzoziemców do Polski nieznacznie spadła. Za częścią z tych wzrostów może stać decyzja niektórych beneficjentów ochrony tymczasowej o tym żeby wyrobić sobie karty pobytowe. Wśród osób posiadających ważne karty pobytu dominują osoby młode – najczęściej w wieku 20-39 lat lub 40-59 lat – posiadające prawo do pobytu czasowego w Polsce. Ponad 726 tysięcy osób posiada taki typu dokumentów pobytowych. Zdecydowanie rzadziej imigranci posiadają karty na pobyt stały (124

tysiące) lub inne dokumenty pobytowe. Zdecydowanie największy przyrost osób można zaobserwować wśród osób posiadających pobyty czasowe, a zdecydowanie mniejszy przyrost nastąpił wśród osób posiadających pobyt stały. Jednocześnie zmalała liczba obywateli Unii Europejskiej zarejestrowanych w Polsce z niecałych 67 tysięcy do 59 tysięcy.

Rozmieszczenie przestrzenne cudzoziemców z kartami pobytu w 2024 roku jest w znacznym stopniu podobne do tego, które było notowane przed rokiem. Migranci ekonomiczni, których nade wszystko widzimy w rejestrach Urzędu do Spraw Cudzoziemców najczęściej osiedlają się w dużych metropoliach. Stolica położona w województwie mazowieckim jest zdecydowanie najbardziej popularnym miejscem zamieszkania obcokrajowców. Prawie jedna czwarta migrantów decyduje się na osiedlenie w województwie mazowieckim. Jednocześnie wyraźnie widać, że oprócz Warszawy bardzo ważnymi miejscami, które przyciągają imigrantów są największe miasta Polski, a wśród nich Kraków, Gdańsk, Poznań, Wrocław, Lublin, Opole czy Katowice. Według danych UDSC populacja imigrantów w Polsce w 2024 zwiększyła się nade wszystko w województwach wielkopolskim, małopolskim i dolnośląskim (UDSC 2024). Jednocześnie niektóre grupy migrantów bardziej koncentrują się poza najbardziej popularnymi regionami kraju. Przykładowo jedna z najbardziej dynamicznie rozwijających się społeczności imigranckich w Polsce tworzona przez obywatelki i obywateli Gruzji (aktualnie ponad 26 tysięcy osób z ważnymi kartami pobytowymi) zdecydowanie częściej osiedla się w Wielkopolsce niż w woj. mazowieckim. Jest ich w tym pierwszym województwie prawie dwa razy więcej niż w stolicy i jej okolicach. Nawet w województwie małopolskim (prawie 4 tysiące) zamieszkuje więcej Gruzinów niż w mazowieckim (3,4 tysiące).

Rysunek 1.1. Rozmieszczenie cudzoziemców z ważnymi kartami pobytu w 2023 i 2024 (stan na 31 grudnia 2023 i 2024)



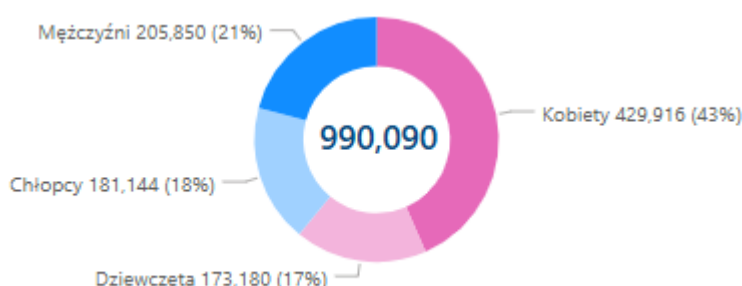
Źródło: UDSC 2024.

W 2024 rekordowa liczba osób (nie notowana od ponad dekady) wystąpiła z wnioskami o udzielenie ochrony międzynarodowej. Jeśli przed rokiem było to 9,5 tysięcy osób, a w 2022 blisko 10 tysięcy, to w 2024 złożono 17 tysięcy wniosków. Ten znaczący wzrost był nade wszystko związany z wnioskami spływającymi od obywaterek i obywateli Ukrainy. Jeśli w 2023 była to dopiero trzecia grupa wnioskujących po osobach z białoruskimi i rosyjskimi paszportami, to w 2024 ich liczba wzrosła z 1600 do 7 tysięcy. Jest to związane w największym stopniu z wygaszaniem elementów pomocowych ochrony tymczasowej i niepewnością jaką to generuje. Innymi grupami narodowymi, które najczęściej składały wnioski o ochronę w 2024 byli Białorusini (3,9 tysięcy – nieznaczny wzrost w porównaniu do roku wcześniej), Rosjanie (1 tysiąc – spadek z 1,8 tysiąca w 2023), Somalijczycy (0,6 tys. osób) i obywatele i obywatelki Erytrei (0,6 tys.). Wśród wszystkich wniosków 16 % stanowiły te dotyczące dzieci i młodzieży poniżej 18 roku życia. Do końca roku rozpatrzono 12 tysięcy wniosków, spośród których pozytywnie zaopiniowano i przyznano ochronę międzynarodową nade wszystko osobom z Ukrainy (3,9 tys.), Białorusi (2, tys.) i Rosji (0,2 tys.). Negatywne decyzje otrzymało 660 osób z Rosji, 150 z Białorusi i 90 z Indii. Jednocześnie sprawy umorzono (najczęściej z powodu opuszczenia przez osobę wnioskującą Polski przed wydaniem decyzji) w odniesieniu do 3,4 tysiąca osób, z których najliczniejsze grupy pochodziły z Erytrei (460 osób), Somalii (440 osób) i Syrii (390 osób). W świetle danych udostępnionych przez Urząd do Spraw Cudzoziemców na koniec 2024 roku z pomocy socjalnej przysługującej cudzoziemcom w trakcie procedury ubiegania się o ochronę korzystało 6,2 tys. osób, z czego 850 przebywało w ośrodkach dla cudzoziemców (UDSC 2025).

Powyższy obraz dotyczący osób występujących o ochronę międzynarodową tylko częściowo opisuje sytuację imigrantów przymusowych w kraju w związku z tym, że zdecydowana większość osób uciekających przed wojną w Ukrainie posiada ochronę tymczasową przyznaną na mocy specustawy z 9 marca 2022 (oraz jej późniejszych nowelizacji – ostatnia 28 stycznia 2023) o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (UDSC 2024). Osoby posiadające taką formę ochrony nie występują w rejestrach UDSC i należy ich szukać w rejestrach PESEL. Według najnowszych danych na koniec grudnia 2024 w Polsce przebywało 990 tysięcy osób uchodźców z Ukrainy z aktualnym statusem UKR. Oznacza to, że ich liczba wzrosła od 35 tysięcy w stosunku do stanu sprzed roku. Najliczniejsza grupa imigrantów przymusowych z Ukrainy mieszka w Warszawie i szczerzej w obszarze metropolitalnym – odpowiednio 112 tys. i 168 tys. osób. Oznacza to, że w obszarze metropolitalnym Warszawy zamieszkuje prawie 17% wszystkich osób za aktywnym statusem UKR. Kolejnym bardzo popularnym miejscem zamieszkiwania jest Wrocław gdzie zamieszkuje ponad 56 tys. osób z ochroną tymczasową. Kraków z 33 tysięczną grupą uchodźczą sytuuje się dopiero na trzecim miejscu w kraju przed Poznaniem (24 tys.), Gdańskiem (18 tys.) i Łodzią (16 tys.) z mniejszymi grupami uchodźczymi (Osica et al. 2024). Jak widać na poniższym rysunku, 43% z nich to kobiety (o 1% mniej niż przed rokiem), a 35% to dzieci (osoby, które nie ukończyły 18 roku życia – o 5% mniej niż przed rokiem). 21% wśród wszystkich zarejestrowanych uchodźców to

mężczyźni i ich liczba wzrosła aż o 5% w stosunku do roku wcześniej. Najczęściej są to osoby powyżej 60 roku życia, ojcowie samotnie wychowujący niepełnoletnie dzieci lub ojcowie trójki i więcej dzieci poniżej 18 roku życia (SIP 2023) aczkolwiek coraz częściej również osoby spoza tych grup. Zdecydowana większość dorosłych mężczyzn w Ukrainie jest bowiem objęta mobilizacją i nie może opuszczać kraj. Rokrocznie najbardziej dynamicznie wzrastającą grupą są chłopcy przed osiągnięciem pełnoletności o czym szerzej piszemy dalej w części poświęconej Krakowowi. Jeśli młodych kobiet w wieku 19 lat jest w Polsce 12 tys. to młodych mężczyzn w tym wieku prawie dwa razy więcej (ponad 23 tys.).

Rysunek 1.2. Liczba osób z aktywnym statusem uchodźcy z Ukrainy w Polsce (podział wg płci i pełnoletności)



Źródło: Osica et al. 2024.

Naświetliwszy pokrótce sytuację w Polsce przechodzimy niżej do analizy sytuacji w Krakowie. Niniejszy raport ukazuje stan populacji cudzoziemskiej w Krakowie w 2024 odwołując do szeregu źródeł danych statystycznych na temat imigrantów, począwszy od rejestrów cudzoziemców posiadających ważne karty pobytu (wydane przez Wojewodę Małopolskiego), cudzoziemców zameldowanych na terenie Krakowa, uwzględnionych w rejestrach Zakładu Ubezpieczeń Społecznych oraz dzieci imigrantów zarejestrowanych w placówkach edukacyjnych na terenie miasta – żeby wspomnieć tylko najważniejsze. Na podstawie tych źródeł przedstawiono liczbę i strukturę imigrantów według wieku, płci, a tam gdzie jest to możliwe – również według kraju pochodzenia i wykształcenia, sektora aktywności ekonomicznej oraz miejsca zamieszkania. Ważną rolę odgrywają w raporcie również analizy dotyczące zmian w rozmieszczeniu cudzoziemców na terenie miasta. We wstępnej części zarysowany został kontekst, w ramach którego przebiegają procesy migracyjne w Krakowie. Porównujemy stan aktualny z tym jaki występował w poprzednich latach. W rozdziale trzecim ukazujemy rozmieszczenie przestrzenne imigrantów w dzielnicach Krakowa oraz zmiany w porównaniu do lat wcześniejszych. Kraków to również bardzo ważny ośrodek akademicki, w którym z roku na rok coraz ważniejszą rolę odgrywają zagraniczni studenci. To im oraz imigrantom w systemie szkolnictwa, od placówek przedszkolnych, przez szkoły policealne, do uniwersytetów, poświęcamy rozdział czwarty. W rozdziale piątym analizujemy natomiast szczegółowo obecność imigrantów w gospodarce miejskiej

na podstawie danych udostępnionych nam przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych oraz Grodzki Urząd Pracy. Raport kończymy podsumowaniem.

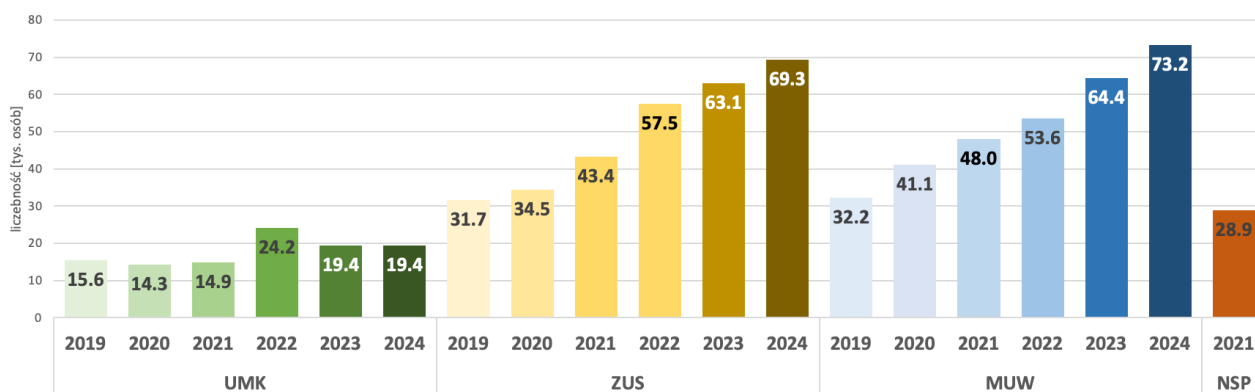
2. Stan i struktura populacji imigrantów w Krakowie według najnowszych danych

Drugi rozdział niniejszego raportu zawiera wyniki analizy stanu liczebnego i struktury populacji obcokrajowców w Krakowie w 2024 roku według wybranych, istotnych charakterystyk demograficznych i społeczno-ekonomicznych na tle zmian zachodzących w tej zbiorowości w latach 2019-2024. Obcokrajowiec (cudzoziemiec) definiowany jest w niniejszej pracy jako osoba nieposiadająca obywatelstwa polskiego. W analizie zostały wykorzystane wyłącznie dane rejestrowe z różnych źródeł administracji samorządowej i państwowej. Najnowsze informacje wykorzystane w tym rozdziale pochodzą z trzech źródeł. Pierwszym z nich są dane o zameldowaniach stałych i czasowych pochodzące z Urzędu Miasta Krakowa (stan na 1 listopada 2024). Drugim źródłem jest baza obcokrajowców legalizujących pobyt na terytorium Polski prowadzona przez Małopolski Urząd Wojewódzki (stan na 1 listopada 2024). Ostatnim z wykorzystanych źródeł są dane z bazy osób ubezpieczonych zgromadzonej przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych (stan na 31 października 2024). W tym miejscu należy podkreślić, że dane z ZUS ze względu na sposób raportowania tej instytucji przyporządkowuje dane do konkretnych obszarów na podstawie adresu płatnika. Dodatkowo wiedzę o ludności pochodzącej z Ukrainy uzupełniamy danymi z rejestru obywateli Ukrainy i członków ich rodzin, którym nadano status cudzoziemca na podstawie specustawy (UKR) (stan na 12 listopada 2024). Dodatkowo dołączamy wybrane informacje o cudzoziemcach i pozostałych mieszkańcach Krakowa z ostatniego Narodowego Spisu Powszechnego, który odbył się w 2021 roku i prezentuje stan ludności na dzień 31 marca 2021 roku. Prezentowane dane rejestrowe z poprzednich lat pochodzą z tych samych źródeł i są opisane w poprzednich raportach o imigrantach w Krakowie (zob. Pędziwiatr et al. 2019, 2020, 2021, 2022 oraz 2023).

2.1 Liczba obcokrajowców w Krakowie

W latach 2019-2024 obserwujemy przyrost ludności cudzoziemskiej w Krakowie. Na początku listopada 2024 roku liczba obcokrajowców zarejestrowanych w bazie Małopolskiego Urzędu Wojewódzkiego (MUW) wyniosła 73,2 tysiące osób i wzrosła o 8,8 tys. w stosunku do roku poprzedniego (zob. rys. 2.1). Podobną tendencję przedstawiają dane z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (ZUS) – wzrost wyniósł tutaj 6,2 tysiąca do poziomu 69,3 tysiąca osób. Wzrost populacji z zalegalizowanym pobytom i pracujących w firmach zarejestrowanych w Krakowie nie ma natomiast odzwierciedlenia w liczbie zameldowanych na pobyt czasowy i stały, która w zasadzie nie zmieniła się w ciągu ostatniego roku i na początek listopada wynosiła 19,4 tysiąca osób. W tym miejscu należy dodać, że według ostatniego Narodowego Spisu Ludności w liczba obcokrajowców w 2021 roku wynosiła 28,9 tysięcy osób.

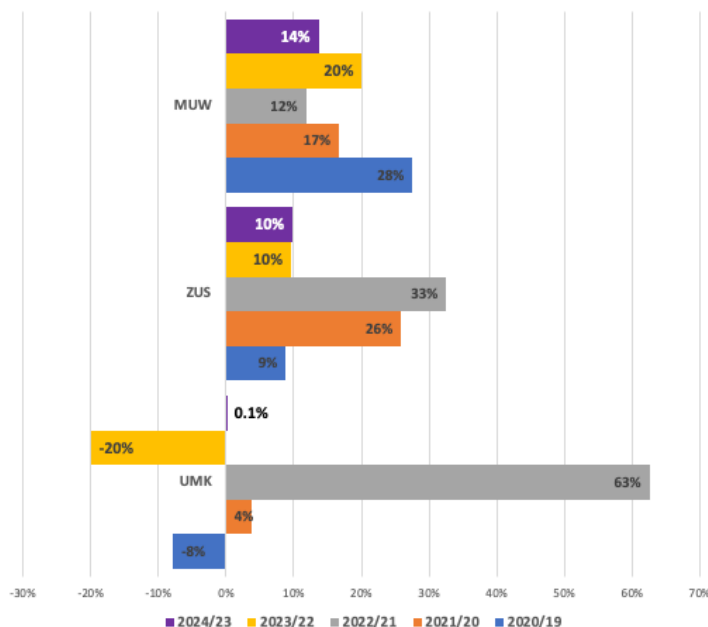
Rysunek 2.1. Liczba obcokrajowców w Krakowie w latach 2019-2024 według źródła danych



Źródło: UMK (2019-2024), MUW (2019-2024), ZUS (2019-2024), GUS (2021).

W ostatnim roku dynamika zmian uległa obniżeniu w przypadku danych MUW. Przyrost roczny populacji wyniósł 14% a roku poprzednim był to wzrost o 20% (rys. 2.2). W rejestrze ZUS dynamika wzrostu utrzymała się na tym samym poziomie – 10%, czyli była podobna do wartości osiągniętych w okresie 2019/2020. W przypadku zameldowanych (UMK), jak już wcześniej wspomniano, nie odnotowano wyraźnej zmiany liczby ludności cudzoziemskiej.

Rysunek 2.2. Dynamika zmian liczby obcokrajowców w Krakowie w latach 2019-2024 według źródła danych



Źródło: UMK (2019-2024), MUW (2019-2024), ZUS (2019-2024), GUS (2021).

Analizując dane według regionu obywatelstwa cudzoziemców należy stwierdzić, że w przypadku legalizujących pobyt najbardziej zmieniły się liczebnie populacje pochodzących z Azji i Afryki. W ostatnim roku wzrosły one o około jedną czwartą do poziomu odpowiednio 11,5 i 1,9 tysiąca osób.

Wśród Azjatów odbyło się to głównie dzięki Indusom, których populacja wzrosła o 592 osób oraz Turkom – 364 i Azerom - 314. W przypadku migrantów z Afryki wzrost był najbardziej widoczny wśród Nigeryjczyków (o 93 osoby) oraz Algierczyków (61 osób). Jak co roku, wzrastała również populacja Europejczyków spoza Unii Europejskiej, głównie ze względu na Ukraińców. Ostatni rok był też kolejnym spadkowym dla cudzoziemców pochodzących z krajów Unii Europejskiej. Zanotowano w tym przypadku spadek o 4%.

Z kolei dane z ZUS wskazują, że największe zmiany nastąpiły w populacji pochodzącej z Ameryki Południowej. W ciągu roku populacja ta wzrosła o około połowę i osiągnęła poziom 1,5 tysiąca osób, głównie za sprawą imigracji pracowników z Kolumbii (wzrost o 335% do poziomu 433 osób). Jest to zapewne związane z funkcjonowaniem agencji pracy zleconej, które rekrutują pracowników zagranicznych do pracy w Polsce. Znaczący 20% wzrost zanotowano w przypadku obywateli Azji i Afryki. Największe przyrosty zaobserwowano wśród Filipińczyków (o 140% do 451 osób) oraz Indusów (o 12% do 2,7 tys.) w pierwszym z tych regionów oraz Nigerii i Zimbabwe (wzrost o około 70 osób) w przypadku drugiego.

Wśród zameldowanych (UMK) nie zanotowano znaczących zmian w liczebności według regionów pochodzenia. Największą względną zmianę można zaobserwować wśród obcokrajowców z Australii i Oceanii, której populacja obniżyła się o 89% do poziomu 21 osób.

Tabela 2.1. Obcokrajowcy wg regionu obywatelstwa w latach 2019-2024 według źródła

Region	UMK							MUW							ZUS							NSP
	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Zmiana 2024/23 [%]	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Zmiana 2024/23 [%]	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Zmiana 2024/23 [%]	
Europa UE+WB	3 340	3 315	2 886	4 483	3 208	3 475	8	8 003	8 465	8 767	8 860	8 626	8 320	-4	4 403	4 669	5 102	5 459	5 328	5 554	4	4143
Europa poza UE+WB	9 432	8 387	9 287	15 005	11 870	11 898	-2	19 054	25 629	31 285	35 666	42 981	49 337	15	23 606	25 410	32 268	43 030	46 606	50 150	8	19934
Afryka	298	316	321	494	467	452	-3	629	865	992	1 057	1 525	1 880	23	512	617	893	1 515	1 669	1 987	19	537
Azja	1 822	1 618	1 714	3 351	3 013	2 930	-3	3 288	4 482	5 090	6 106	9 148	11 480	25	2 185	2 615	3 752	5 825	7 846	9 477	21	2941
Ameryka Północna	245	223	226	327	209	213	2	483	529	545	566	613	629	3	198	202	239	270	276	294	7	322
Ameryka Południowa	345	413	396	460	371	349	-6	675	1 038	1 200	1 288	1 416	1 463	3	533	722	859	1 102	1 027	1 496	46	876
Australi i Oceania	25	20	11	25	188	21	-89	47	54	46	45	51	55	8	16	19	79	100	24	31	29	24
Inni	48	48	44	54	38	40	5	37	36	35	33	36	35	-3	216		205	232	294	312	6	121

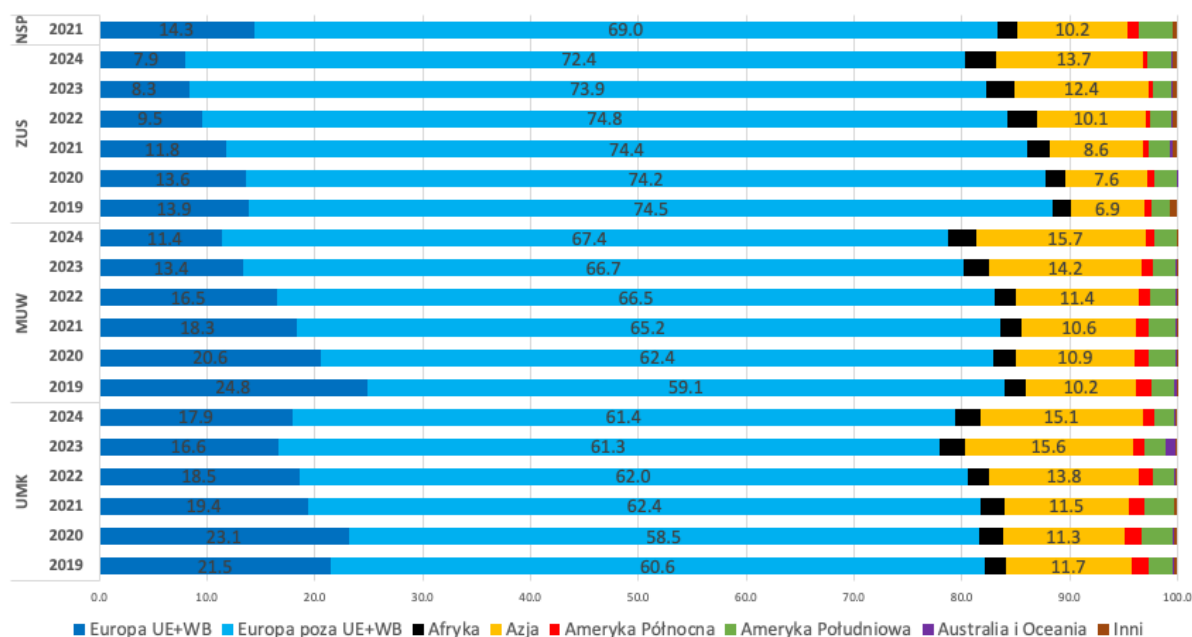
Źródło: UMK (2019-2024), MUW (2019-2024), ZUS (2019-2024), GUS (2021).

W 2024 roku najliczniejszą grupą cudzoziemców w Krakowie byli obywatele krajów europejskich spoza Unii Europejskiej i Wielkiej Brytanii. Według MUW i ZUS było to około 50 tysięcy osób, a w przypadku UMK – około 12 tysięcy osób. Udział tej grupy wynosił 61,4% w bazie UMK, 67,4% w MUW oraz 72,4% w ZUS (zob. rys. 2.3). W okresie 2019-2024 we wszystkich źródłach najbardziej dynamicznie zmieniała się populacja Azjatów, która już w 2023 roku osiągnęła status drugiej co do wielkości grupy migrantów w Krakowie. Dane MUW wskazują, że w 2024 roku było ich 11,5 tys. osób, czyli 15,7% wszystkich cudzoziemców, a statystyki ZUS – 9,5 tys. osób (13,7%). Jedynie wśród zameldowanych (UMK) drugą grupą są obywatele krajów UE – 3,5 tys. (17,9%), a trzecią krajów azjatyckich – 2,9 tys. (15,1%). Z kolei w dwóch pozostałych bazach grupa ta jest trzecią z liczebnością

8,3 tys. (11,4%, MUW) oraz 5,5 tys. osób (7,9%, ZUS). Te trzy omówione grupy stanowiły około 94% wszystkich migrantów w Krakowie we wszystkich prezentowanych źródłach danych.

Kolejną grupą byli obywatele Afryki. Wśród płacących składki było ich około 2 tysiące (2,9% cudzoziemców), legalizujących pobyt – 1,9 tysiąca (2,6%) oraz zameldowanych – 0,4 tysiąca (2,3%). Następną zbiorowością byli migranci z Ameryki Południowej – 1,5 tys. (ZUS i MUW) oraz 0,35 tys. (UMK), co daje udział na poziomie 1,8-2,2% populacji obcokrajowców. Niewielki odsetek populacji stanowili obywatele Ameryki Północnej, głównie Stanów Zjednoczonych oraz Australii i Oceanii (zob. tab. 2.3).

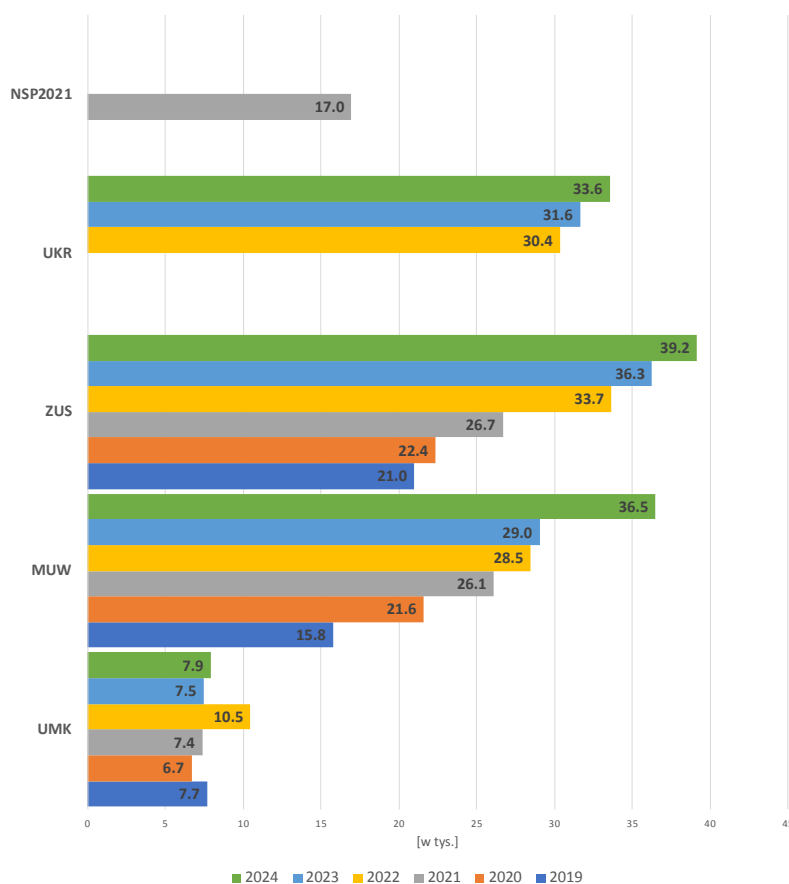
Rysunek 2.3. Struktura obcokrajowców w Krakowie według regionu obywatelstwa i źródła w latach 2019-2024



Źródło: UMK (2019-2024), MUW (2019-2024), ZUS (2019-2024), GUS (2021).

W całym badanym okresie 2019-2024 największą zbiorowością obcokrajowców w Krakowie byli Ukraińcy, według wszystkich prezentowanych źródeł danych. Populacja ta wzrasta liczebnie (rys. 2.4). W 2024 roku największą liczbę obywateli tego kraju zanotowano w bazie ZUS – 39,2 tys. osób. Liczba płacących składki wzrosła o około 90% w stosunku do poziomu z 2019 roku. W ostatnim roku zanotowano znaczący przyrost liczby legalizujących pobyt (MUW) z 29 tys. w 2023 roku do 36,5 tys. migrantów w 2024 roku. Populacja ta jest więc ponad dwukrotnie liczniejsza niż 2019 roku, kiedy to liczyła 15,8 tysiąca. Rejestr UKR zawiera z kolei 33,6 tys. Ukraińców zarejestrowanych na terenie Krakowa. Pomimo tak znacznego przyrostu populacji ukraińskiej, liczba zameldowanych Ukraińców (UMK) w zasadzie się nie zmienia w ostatnich latach. W 2024 była to liczba 7,9 tys. osób.

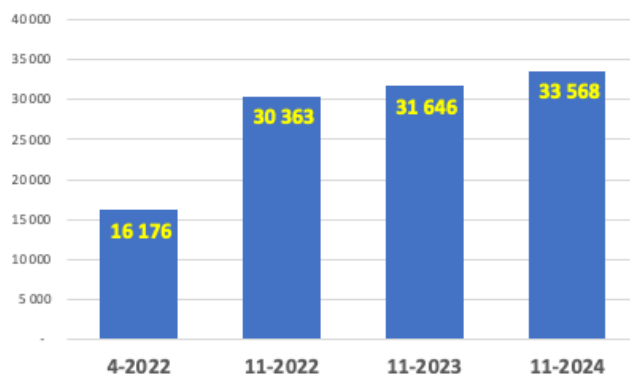
Rysunek 2.4. Liczba obywateli Ukrainy w Krakowie w 2019-2024 roku według źródła danych



Źródło: UMK (2019-2024), MUW (2019-2024), ZUS (2019-2024), UKR (2022-2024) oraz GUS (2021).

W okresie od kwietnia do listopada 2022 roku liczba Ukraińców zarejestrowanych w bazie UKR podwoiła się z początkowej liczby 16 176 do 30 363 osób (zob. rys. 2.5). Natomiast w czasie kolejnego roku wzrosła o około 1,3 tys. zarejestrowanych osiągając w listopadzie 2023 roku poziom 31 646 osób. W ostatnim roku zanotowano wzrost na poziomie około 1,9 tys. i w listopadzie 2024 roku liczba Ukraińców osiągnęła poziom 33 568 osób.

Rysunek 2.5. Liczba Ukraińców w Krakowie w 2022-23 według danych UKR



Źródło: UKR (2022-2024).

Ukraińcy są największą grupą wśród Europejczyków *spoza* Unii Europejskiej. Według danych MUW, ich udział w tej zbiorowości wynosi 74% i nie zmienił się w ostatnim roku (zob. rys. 2.6). Kolejnymi grupami narodowymi są Białorusini – 15% oraz Rosjanie – 5%. Struktura tej grupy nie zmieniła się więc istotnie w stosunku do roku poprzedniego (Pędziwiatr i in. 2023).

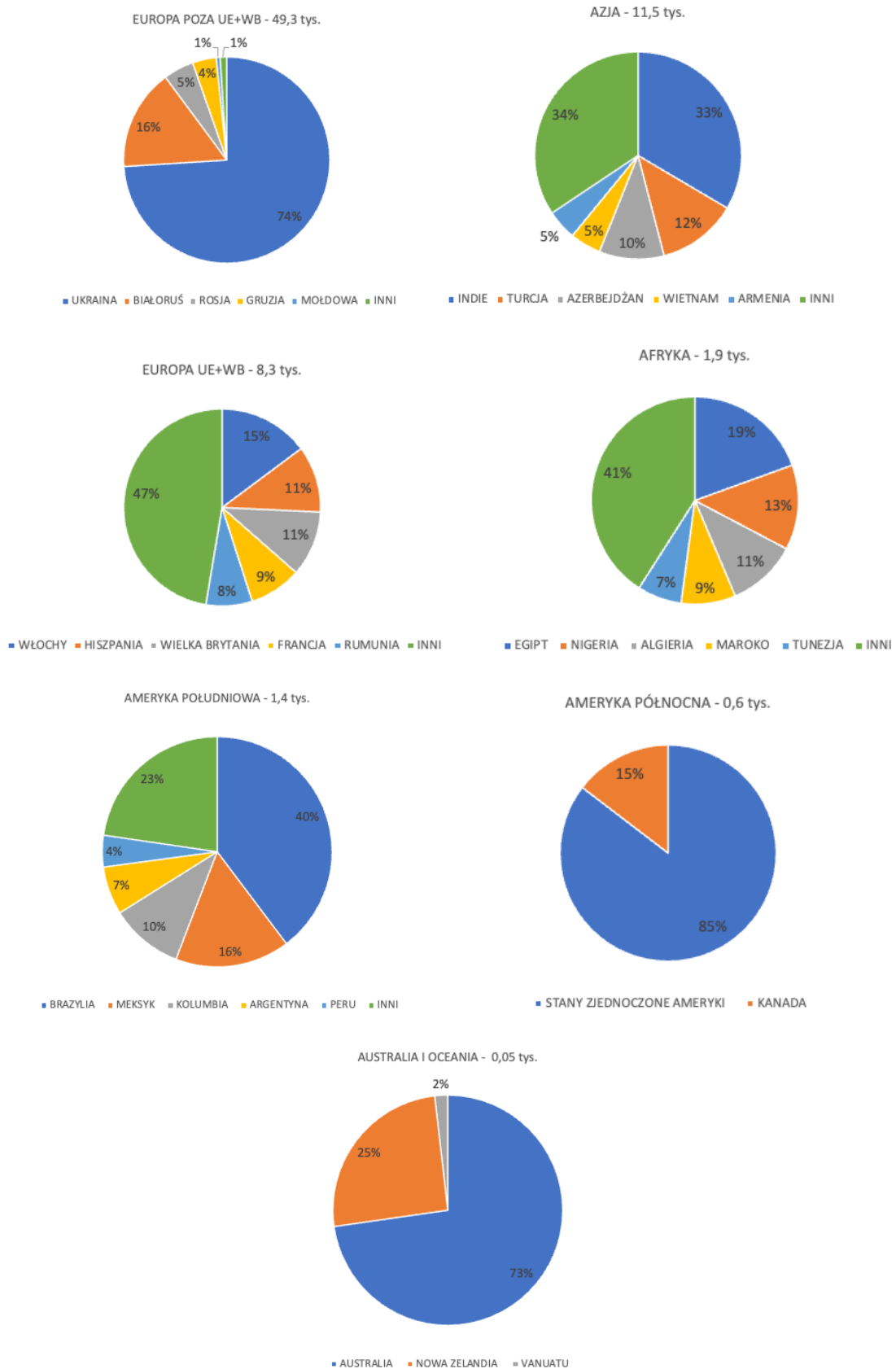
W drugiej co do wielkości grupie regionalnej – obywatele krajów azjatyckich – główną narodowościami są Indusi (33%), Turcy (12%) oraz Azerowie (10%). W grupie najliczniejszych znaleźli się również obywatele Wietnamu (6%) oraz Armenii (5%).

Wśród obywateli Unii Europejskiej z Wielką Brytanią najwięcej jest osób pochodzących z Europy Południowej, w tym 15% stanowią Włosi oraz 11% Hiszpanie. Na dalszych miejscach znajdują się obywatele Wielkiej Brytanii (10%), Francji (9%) oraz Rumunii (7%).

Czwartą co do wielkości grupę stanowią obywatele Afryki. Wśród nich największą grupę, jak w latach poprzednich stanowią Egipcjanie (19%), a następnie Nigeryjczycy (13%). Pozostałymi najliczniejszymi grupami są obywatele krajów Afryki Północnej – Algierii (11%), Maroka (9%) i Tunezji (7%).

Cudzoziemcy z Ameryki Północnej w Krakowie to zdecydowanie obywatele Stanów Zjednoczonych (85%), a z Australii i Oceanii to Australijczycy (73%).

Rysunek 2.6. Struktura obcokrajowców według regionu obywatelstwa w 2024 roku



Źródło: MUW (2024).

W latach 2019-2024 następowały stopniowe zmiany w rankingu dziesięciu największych grup pochodzenia migrantów mieszkających w Krakowie według wszystkich źródeł danych (zob. tab. 2.2). Dominują w nim zdecydowanie cudzoziemcy z krajów europejskich, zwłaszcza takich jak: Ukraina, Białoruś, Rosja. Na znaczeniu pod względem liczebności zyskują z roku na rok Indusi – jedna z najbardziej dynamicznie rozwijających się populacji w Krakowie, a także Gruzini, Turcy oraz Azerowie. W 2024 roku Indusi byli już trzecią co do wielkości grupą imigrantów w Krakowie we wszystkich trzech rejestrach.

W ostatnim roku największe zmiany zanotowano w rankingu najliczniejszych grup płacących składki (ZUS). Po raz pierwszy w pierwszej dziesiątce pojawili się Filipińczycy, których populacja zwiększyła się o 140% z poziomu 320 w 2023 roku do 771 w 2024 roku, a także Uzbeki z populacją 618 osób (447 w 2023 roku).

W tym miejscu warto dodać, że udział pierwszej dziesiątki najliczniejszych krajów pochodzenia w ogóle cudzoziemców w Krakowie powoli wzrasta (z wyjątkiem bazy ZUS). W 2024 roku w danych UMK udział tej grupy wyniósł 77%, według MUW – 79,2% a w bazie ZUS – 81,1% (zob. tab. 2.2).

Tabela 2.2. Ranking krajów pochodzenia obcokrajowców wg liczby obcokrajowców w 2019-2024 roku

a) UMK

Pozycja	UMK											
	2019		2020		2021		2022		2023		2024	
	Kraj	Liczba	Kraj	Liczba	Kraj	Liczba	Kraj	Liczba	Kraj	Liczba	Kraj	Liczba
1	UKRAINA	7 694	UKRAINA	6 676	UKRAINA	7 367	UKRAINA	10 486	UKRAINA	7 466	UKRAINA	7 926
2	ROSJA	775	BIŁORUŚ	769	BIŁORUŚ	1 050	BIŁORUŚ	3 186	BIŁORUŚ	3 240	BIŁORUŚ	2 873
3	BIŁORUŚ	742	ROSJA	700	ROSJA	580	INDIE	1 198	INDIE	1 128	INDIE	1 098
4	WŁOCHY	567	WŁOCHY	570	INDIE	496	ROSJA	1 001	ROSJA	887	ROSJA	852
5	INDIE	454	INDIE	494	WŁOCHY	486	WŁOCHY	718	WŁOCHY	560	WŁOCHY	562
6	HISZPANIA	318	W. BRYTANIA	361	W. BRYTANIA	302	TURCJA	453	TURCJA	408	TURCJA	403
7	WIETNAM	284	FRANCJA	309	FRANCJA	277	HISZPANIA	422	FRANCJA	330	FRANCJA	332
8	FRANCJA	279	HISZPANIA	273	HISZPANIA	263	FRANCJA	401	HISZPANIA	286	AZERBEJDŻAN	297
9	W. BRYTANIA	259	WIETNAM	254	WIETNAM	226	W. BRYTANIA	371	AZERBEJDŻAN	285	HISZPANIA	290
10	NIEMCY	223	RUMUNIA	208	TURCJA	211	NIEMCY	315	W. BRYTANIA	274	W. BRYTANIA	281
x	RAZEM	11 595	RAZEM	10 614	RAZEM	11 258	RAZEM	18 551	RAZEM	14 864	RAZEM	14 914
x	UDZIAŁ	74.5%	UDZIAŁ	74.0%	UDZIAŁ	75.6%	UDZIAŁ	76.6%	UDZIAŁ	76.8%	UDZIAŁ	77.0%

B) MUW

Pozycja	MUW											
	2019		2020		2021		2022		2023		2024	
	Kraj	Liczba	Kraj	Liczba	Kraj	Liczba	Kraj	Liczba	Kraj	Liczba	Kraj	Liczba
1	UKRAINA	15 774	UKRAINA	21 601	UKRAINA	26 111	UKRAINA	28 476	UKRAINA	31 663	UKRAINA	36 507
2	ROSJA	1 434	BIAŁORUŚ	1 687	BIAŁORUŚ	2 440	BIAŁORUŚ	3 579	BIAŁORUŚ	6 506	BIAŁORUŚ	7 822
3	BIAŁORUŚ	1 338	ROSJA	1 642	ROSJA	1 803	INDIE	2 077	INDIE	3 251	INDIE	3 843
4	WŁOCHY	1 054	INDIE	1 462	INDIE	1 738	ROSJA	1 914	ROSJA	2 276	ROSJA	2 354
5	INDIE	909	WŁOCHY	1 149	WŁOCHY	1 226	WŁOCHY	1 275	GRUZJA	1 885	GRUZJA	1 849
6	HISZPANIA	856	HISZPANIA	897	HISZPANIA	981	GRUZJA	1 197	WŁOCHY	1 268	TURCJA	1 431
7	FRANCJA	784	FRANCJA	831	W. BRYTANIA	863	HISZPANIA	989	TURCJA	1 067	WŁOCHY	1 232
8	W. BRYTANIA	695	W. BRYTANIA	770	FRANCJA	770	W. BRYTANIA	912	HISZPANIA	944	AZERBEJDŻAN	1 165
9	NIEMCY	571	NIEMCY	559	RUMUNIA	581	FRANCJA	811	W. BRYTANIA	905	HISZPANIA	909
10	RUMUNIA	474	RUMUNIA	536	BRAZYLIA	573	TURCJA	677	AZERBEJDŻAN	851	W. BRYTANIA	893
x	RAZEM	23 889	RAZEM	31 134	RAZEM	37 128	RAZEM	41 907	RAZEM	50 616	RAZEM	58 005
x	UDZIAŁ	74.2%	UDZIAŁ	75.8%	UDZIAŁ	77.4%	UDZIAŁ	78.2%	UDZIAŁ	78.6%	UDZIAŁ	79.2%

C) ZUS

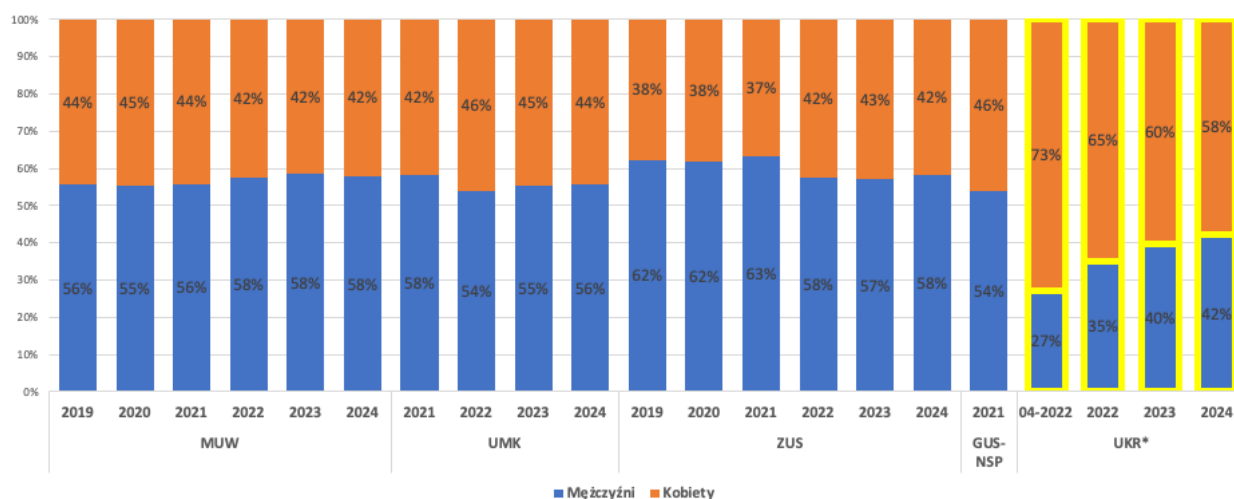
Pozycja	ZUS											
	2019		2020		2021		2022		2023		2024	
	Kraj	Liczba	Kraj	Liczba	Kraj	Liczba	Kraj	Liczba	Kraj	Liczba	Kraj	Liczba
1	UKRAINA	20 997	UKRAINA	22 359	UKRAINA	26 677	UKRAINA	33 670	UKRAINA	36 289	UKRAINA	39 179
2	BIAŁORUŚ	1 203	BIAŁORUŚ	1 404	BIAŁORUŚ	3 014	BIAŁORUŚ	6 045	BIAŁORUŚ	7 204	BIAŁORUŚ	7 739
3	WŁOCHY	735	ROSJA	850	INDIE	1 280	INDIE	1 975	INDIE	2 424	INDIE	2 707
4	ROSJA	708	INDIE	791	ROSJA	1 189	GRUZJA	1 404	GRUZJA	1 303	ROSJA	1 333
5	INDIE	570	WŁOCHY	750	WŁOCHY	939	ROSJA	1 376	ROSJA	1 256	GRUZJA	1 206
6	HISZPANIA	491	HISZPANIA	564	GRUZJA	923	WŁOCHY	965	TURCJA	1 067	WŁOCHY	1 015
7	GRUZJA	394	GRUZJA	476	HISZPANIA	612	TURCJA	751	WŁOCHY	984	TURCJA	984
8	FRANCJA	370	RUMUNIA	371	TURCJA	510	HISZPANIA	592	HISZPANIA	552	FILIPINY	771
9	RUMUNIA	341	FRANCJA	364	RUMUNIA	405	RUMUNIA	468	INDONEZJA	549	AZERBEJDŻAN	639
10	WIETNAM	304	W. BRYTANIA	323	FRANCJA	401	AZERBEJDŻAN	451	AZERBEJDŻAN	527	UZBEKISTAN	618
x	RAZEM	26 113	RAZEM	28 252	RAZEM	35 950	RAZEM	47 697	RAZEM	52 155	RAZEM	56 191
x	UDZIAŁ	82.5%	UDZIAŁ	82.5%	UDZIAŁ	82.8%	UDZIAŁ	83.2%	UDZIAŁ	82.7%	UDZIAŁ	81.1%

Źródło: UMK (2019-2024), MUW (2019-2024), ZUS (2019-2024).

2.2 Struktura populacji obcokrajowców według wieku i płci

W populacji cudzoziemców w Krakowie dominują liczebnie mężczyźni w całym badanym okresie. We wszystkich trzech rejestrach na każde dziesięć osób przypada około sześciu mężczyzn (zob. rys. 2.7). W 2024 roku nie zaobserwowano znaczących zmian w profilu według płci i tak udział kobiet w bazie UMK wyniósł 44% a w rejestrach ZUS oraz MUW – 42%. Dla porównania wśród obcokrajowców objętych Narodowym Spisem Powszechnym w 2021 roku udział kobiet wyniósł 46%. Z kolei w rejestrze UKR zaobserwować można tendencję wyrównywania się liczebności populacji mężczyzn i kobiet. W pierwszych opublikowanych danych po rozpoczęciu wojny na Ukrainie, pochodzących z kwietnia 2022 roku, udział kobiet wyniósł aż 73%. Jednak w kolejnych okresach udział kobiet ulegał stopniowemu obniżeniu i w listopadzie 2024 roku wyniósł 58%.

Rysunek 2.7. Struktura populacji obcokrajowców według płci w latach 2019-2024 wg źródła



Źródło: UMK (2019-2024), MUW (2019-2024), ZUS (2019-2024), UKR (2022-2024) oraz GUS (2021).

Struktura płci według regionów pochodzenia cechuje się w Krakowie znaczącym zróżnicowaniem. W tabeli 2.3 został zaprezentowany udział kobiet w dwudziestu największych zbiorowościach obcokrajowców w 2024 roku według danych MUW. Generalnie, Europejczycy *spoza* Unii Europejskiej cechują się bardziej populacją zbalansowaną pod względem płci. Około połowy migrantów z Ukrainy, Białorusi, Rosji oraz Rumuni stanowią kobiety. Jednak we wszystkich tych przypadkach udział kobiet obniżył się w stosunku do stanu z 2021 roku.

Inaczej wygląda sytuacja w populacji wywodzącej się z krajów Unii Europejskiej. Tutaj zdecydowanie dominują mężczyźni. Jedyne około trzy z dziesięciu osób są kobietami (Włochy, Hiszpania, Francja, Niemcy). Podobnie jest w przypadku obywateli Stanów Zjednoczonych (32% kobiet). Wśród obywateli Wielkiej Brytanii odsetek jest nawet niższy i wynosi 17. W największej grupie wywodzącej się spoza Europy – Indusów - około 61% stanowią mężczyźni. W tym przypadku zauważyć można wzrost udziału kobiet, który w 2021 wynosił 37%. Zauważalne są również znaczące zmiany w strukturze migrantów pochodzących z byłych republik ZSRR: Azerbejdżanu, Armenii, Kazachstanu i Uzbekistanu, w których nastąpił spadek udziału kobiet, ze względu na oferty pracy dla migrantów z tych krajów w sektorze budownictwa, w którym zatrudnia się głównie mężczyzn. Na przykład, w 2021 roku wśród obywateli Kazachstanu dominowały kobiety (58%), a w 2024 roku stanowiły one już tylko 49%. Najbardziej widoczne zmiany nastąpiły w strukturze Uzbeków, w której kobiety w 2021 roku stanowiły jeszcze 33%, a w 2024 roku już tylko 9%.

Tabela 2.3. Udział kobiet w 20 największych grupach obcokrajowców według obywatelstwa w Krakowie w 2024 roku

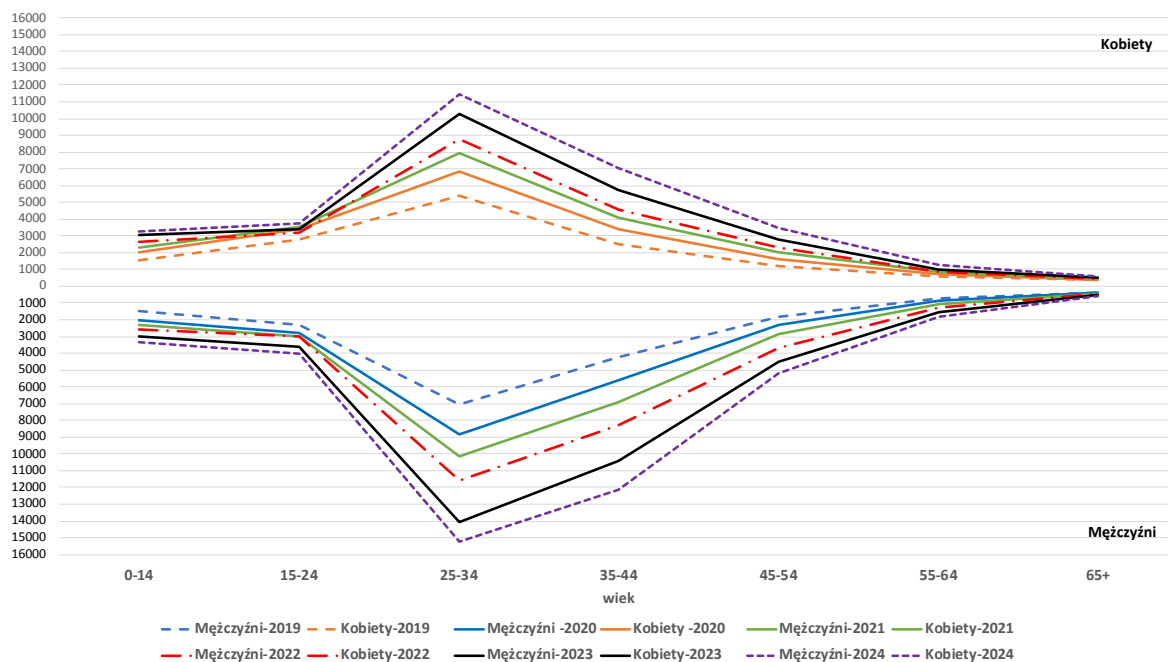
Kraj	Liczba obcokrajowców (tys.)	Udział kobiet 2024	Udział kobiet 2021
UKRAINA	36.5	48%	49%
BIŁORUŚ	7.8	47%	52%
INDIE	3.8	39%	37%
ROSJA	2.4	52%	54%
GRUZJA	1.8	22%	19%
TURCJA	1.4	21%	23%
WŁOCHY	1.2	24%	23%
AZERBEJDŻAN	1.2	26%	33%
HISZPANIA	0.9	30%	29%
WIELKA BRYTANIA	0.9	17%	21%
FRANCJA	0.7	28%	28%
RUMUNIA	0.6	48%	53%
BRAZYLIA	0.6	44%	43%
WIETNAM	0.6	37%	40%
ARMENIA	0.5	40%	48%
USA	0.5	32%	32%
UZBEKISTAN	0.5	9%	34%
NIEMCY	0.5	33%	32%
KAZACHSTAN	0.5	49%	58%
PORTUGALIA	0.4	23%	20%

Źródło: MUW (2021, 2023).

Według informacji z rejestru legalizacji pobytu na terytorium RP liczebność populacji cudzoziemców wzrastała we wszystkich grupach wieku i płci w latach 2019-2024. W ostatnim roku największe zmiany, jak w przypadku poprzednich okresów, zanotowano w grupie 25-34 oraz 35-44 lat, czyli w wieku produkcyjnym (zob. rys. 2.8). W 2024 roku osoby w wieku 25-34 lat stanowiły 36% wszystkich obcokrajowców w Krakowie. Druga co do wielkości zbiorowość, to jest osoby w wieku 35-44 lat, miała natomiast 26% udział w populacji. Zbiorowość cudzoziemców jest więc demograficznie młoda. Mediana wieku wyniosła 33 lata, a zaledwie 1,6% tej populacji było w wieku 65 i więcej lat. Dodatkowo wartość tego ostatniego miernika obniżyła się z poziomu 2,3% w 2019 roku.

Zaledwie w dwóch grupach wieku populacja była zbalansowana pod względem płci (równy udział mężczyzn i kobiet). Była to najmłodsza (0-14 lat) i najstarsza grupa wieku (65+). W pozostałych przeważali liczebnie mężczyźni.

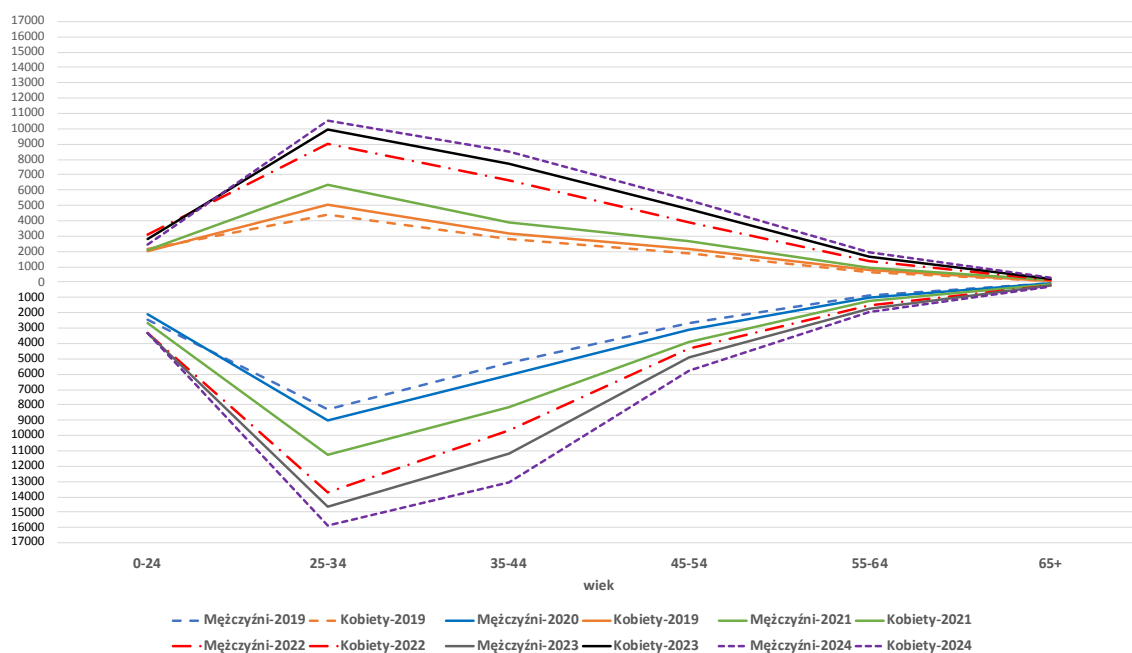
Rysunek 2.8. Struktura populacji według wieku i płci w 2019-24 roku (dane MUW)



Źródło: MUW (2019- 2024).

Podobne wnioski można wyciągnąć analizując dane z rejestru ZUS. Wśród płacących składki najwięcej jest osób w wieku 25-34 lata (19,7%), a następnie tych w wieku 35-44 lata (18,3%) (zob. rys. 2.9). Przewaga liczebna mężczyzn jest obserwowana we wszystkich grupach wieku. W 2024 roku największa różnica w liczebności według płci widoczna była w grupach 25-34 oraz 35-44 lata, w których na 100 mężczyzn przypadło około 60 kobiet. Zbiorowość w wieku powyżej 45 roku życia jest mniej więcej zbalansowana pod względem płci.

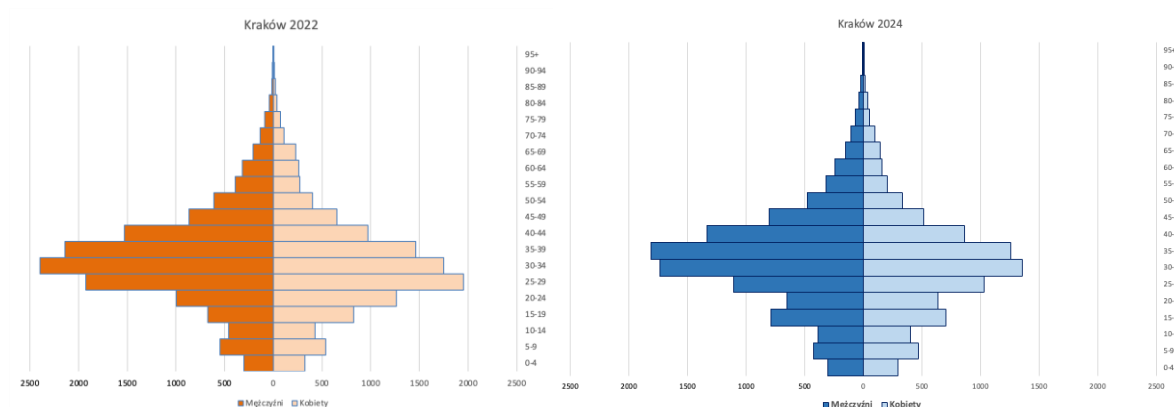
Rysunek 2.9. Struktura populacji według wieku i płci w latach 2019-2024 (dane ZUS)



Źródło: ZUS (2019-2024).

Rysunek 2.10 przedstawia piramidy wieku dla populacji zameldowanych obcokrajowców w 2022 i 2024 roku. Liczba zameldowanych obniżyła się w tym okresie z około 24,2 tys. do 19,4 tys. osób. Obniżka jest najbardziej znacząca w grupie wieku 20-34 lata. Generalnie, kształt piramid wieku tej populacji nie uległ znacznym przekształceniom, ale widoczne są pewne zmiany zwłaszcza w populacji kobiet. W 2022 roku najliczniejszą grupą wśród kobiet były osoby w wieku 25-29 lat, a wśród mężczyzn 30-34. Dwa lata później najliczniejsze grupy były starsze – 30-34 lat dla kobiet i 35-39 lat dla mężczyzn. W tym okresie populacja obcokrajowców uległa też postarzeniu. Mediana wieku wzrosła z 32,9 lata w 2022 roku na 34 lata w 2024 roku. Dla porównania mediana dla całej populacji mieszkańców Krakowa wynosiła około 43,5 roku w 2024. Zbiorowość migrantów była więc zdecydowanie młodsza.

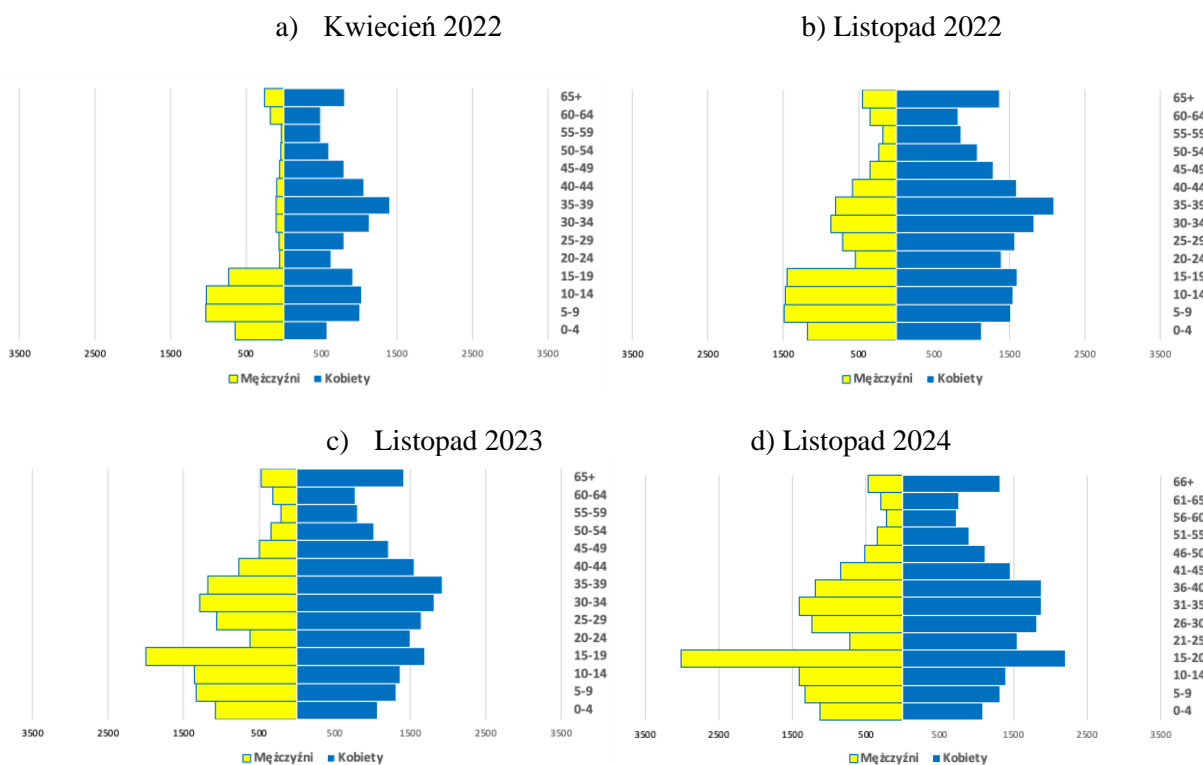
Rysunek 2.10. Struktura populacji obcokrajowców według wieku i płci w 2022 i 2024 roku (dane UMK)



Źródło: UMK (2022, 2024).

Analizując dane z UKR można zaobserwować odmienną strukturę populacji Ukraińców zarejestrowanych w tym rejestrze oraz znaczące przekształcenia tej struktury w okresie 2022-2024 (rys. 2.11 a-d). W 2024 roku w populacji tej zdecydowanie przeważają kobiety – 58% wśród wszystkich zarejestrowanych oraz 65% w populacji powyżej 20 roku życia. Ponadto znaczący udział w strukturze ma zbiorowość osób młodych do 21 roku życia. Wyniósł on około 38% całej populacji. Jednakże widocznym trendem jest zwiększanie się udziału mężczyzn. W kwietniu 2022 roku, czyli zaraz po pierwszej fali migrantów po wybuchu wojny na Ukrainie, ich udział wynosił w całej zbiorowości około 27%, a w populacji w wieku 20 i więcej lat jedynie 10%, a w listopadzie 2024 roku było to już odpowiednio 42% i 35%. W ostatnim roku znacząco wzrosła populacja w wieku 15-19 lat z 3,7 tys. do 4,4 tysiąca osób. Jest to szczególnie widoczne wśród mężczyzn, których zbiorowość w tym wieku zwiększyła się z 2 tys. w 2023 do 2,6 tys. w 2024 roku. Była to więc najbardziej liczna 5-letnia grupa wieku wśród wszystkich zarejestrowanych.

Rysunek 2.11. Struktura według wieku i płci Ukraińców w Krakowie w 2022-2024 według danych UKR (liczebność)



Źródło: UKR (2022-2024).

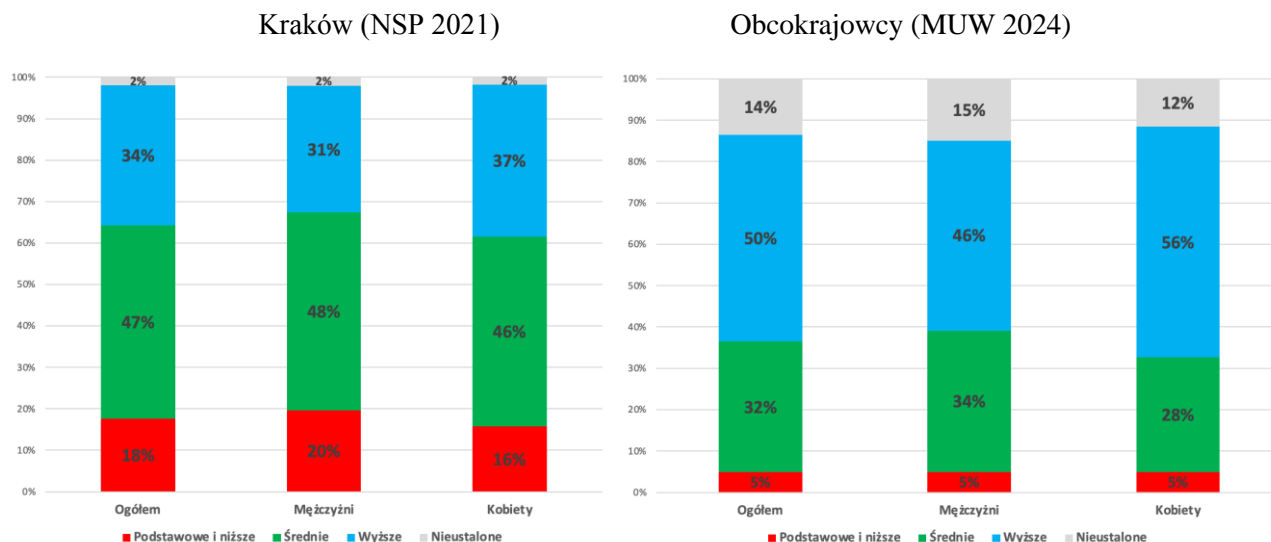
2.3 Struktura wykształcenia populacji obcokrajowców

Analiza poziomu wykształcenia cudzoziemców mieszkających w Krakowie wskazuje, że ta populacja jest znacząco lepiej wykształcona niż ogół mieszkańców Miasta. Wskazuje na to porównanie wyników ostatniego Narodowego Spisu Powszechnego z 2021 roku z najnowszymi danymi z Małopolskiego Urzędu Wojewódzkiego (rys. 2.12). W populacji mieszkańców Krakowa w wieku 13 i więcej lat udział osób z wyższym wykształceniem wynosił 34%, natomiast wśród cudzoziemców udział ten kształtował się na poziomie 50% w 2024 roku. Odsetek ten jest jeszcze wyższy, gdy z obliczeń zostaną usunięte braki odpowiedzi. W tym przypadku najwyższym poziomem wykształcenia cechuje się około 58% obcokrajowców w wieku 13 i więcej lat.

Szczególnie duża różnica w poziomie wykształcenia pomiędzy omawianymi zbiorowościami jest widoczna wśród kobiet. Udział wyższego wykształcenia wynosił 56% dla migrantek oraz 37% dla mieszkanki Miasta. W populacji mężczyzn odsetek ten wynosił odpowiednio 46 - wśród migrantów i 33 - wśród mieszkańców. Znacząca różnica występuje w udziale populacji z wykształceniem podstawowym i niższym. Niski udział osób z tym poziomem edukacji wśród migrantów jest spowodowany mniejszą skłonnością osób słabo wykształconych do emigracji głównie ze względu na ich niedopasowanie do rynku pracy kraju przyjmującego (w tym znajomość języków obcych), brakiem zasobów umożliwiającą migrację oraz młodszą strukturą wieku niż populacja Krakowa (młodsze

generacje są lepiej wykształcone). Stąd też wśród mieszkańców Miasta 18% posiada najniższy poziom wykształcenia, podczas gdy w populacji migrantów jest ich tylko 5%.

Rysunek 2.12. Struktura wykształcenia mieszkańców Krakowa oraz obcokrajowców w wieku 13 i więcej lat według płci z danych NSP2021 oraz MUW 2024



Źródło: GUS (2021), MUW (2024).

W populacji w wieku 25 i więcej lat, która w znacznej mierze zakończyła formalne kształcenie, można zauważyć tendencję spadkową odsetka migrantów z wyższym wykształceniem w latach 2019-2024. Udział tej grupy obniżył się z poziomu około 68,9% w 2019 roku do 63,1% w 2024 roku (po wyeliminowaniu braku danych) (zob. tab. 2.4). Jednak najniższy odsetek tej grupy zaobserwowano w 2021 roku – 61,8. Wzrastał natomiast udział osób z wykształceniem średnim ogólnym z 22,7% do 29,1%. Może to świadczyć o zmianach na krakowskim rynku pracy, który w coraz mniejszym stopniu wymaga od migrantów wyższego wykształcenia. Do Miasta przyciągani są obcokrajowcy o zawodach zdobywanych w ramach wykształcenia średniego. Szczególnie dotyczy to mężczyzn. Wśród migrantów, podobnie jak w populacji miasta Krakowa, kobiety są zdecydowanie lepiej wykształcone niż mężczyźni. W 2024 roku około siedem na dziesięć kobiet posiadało wyższe wykształcenie, podczas gdy wśród mężczyzn około 6 (tab. 2.4). Różnica w poziomie wykształcenia między tymi zbiorowościami wynosiła 11,2 punktów procentowych. Dla porównania, w 2019 roku wynosiła ona 5,3 punkty procentowe.

Tabela 2.4. Struktura wykształcenia obcokrajowców w wieku 25 i więcej lat według płci w latach 2019-2024 bez uwzględnienia braku danych

Wykształcenie	2019			2020			2021		
	Mężczyźni	Kobiety	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety	Ogółem
Brak Wykształcenia	0.1%	0.1%	0.1%	0.1%	0.2%	0.1%	0.13%	0.20%	0.17%
Niepełne podstawowe	0.1%	0.1%	0.1%	0.1%	0.1%	0.1%	0.05%	0.09%	0.06%
Podstawowe	1.0%	1.0%	1.0%	0.9%	0.9%	0.9%	0.98%	0.82%	0.90%
Zawodowe	2.2%	1.2%	1.8%	1.7%	1.0%	1.4%	1.72%	1.00%	1.41%
Niepełne średnie	0.2%	0.2%	0.2%	0.2%	0.1%	0.2%	0.19%	0.12%	0.15%
Średnie ogólne	24.1%	20.9%	22.7%	27.4%	23.1%	25.5%	31.36%	24.94%	28.53%
Średnie Zawodowe	4.6%	3.5%	4.1%	4.4%	3.4%	4.0%	4.80%	3.39%	4.18%
Niepełne Wyższe	1.2%	1.1%	1.2%	1.2%	1.2%	1.2%	1.09%	1.19%	1.14%
Wyższe	66.5%	71.8%	68.9%	63.9%	70.1%	66.7%	59.66%	68.26%	63.46%

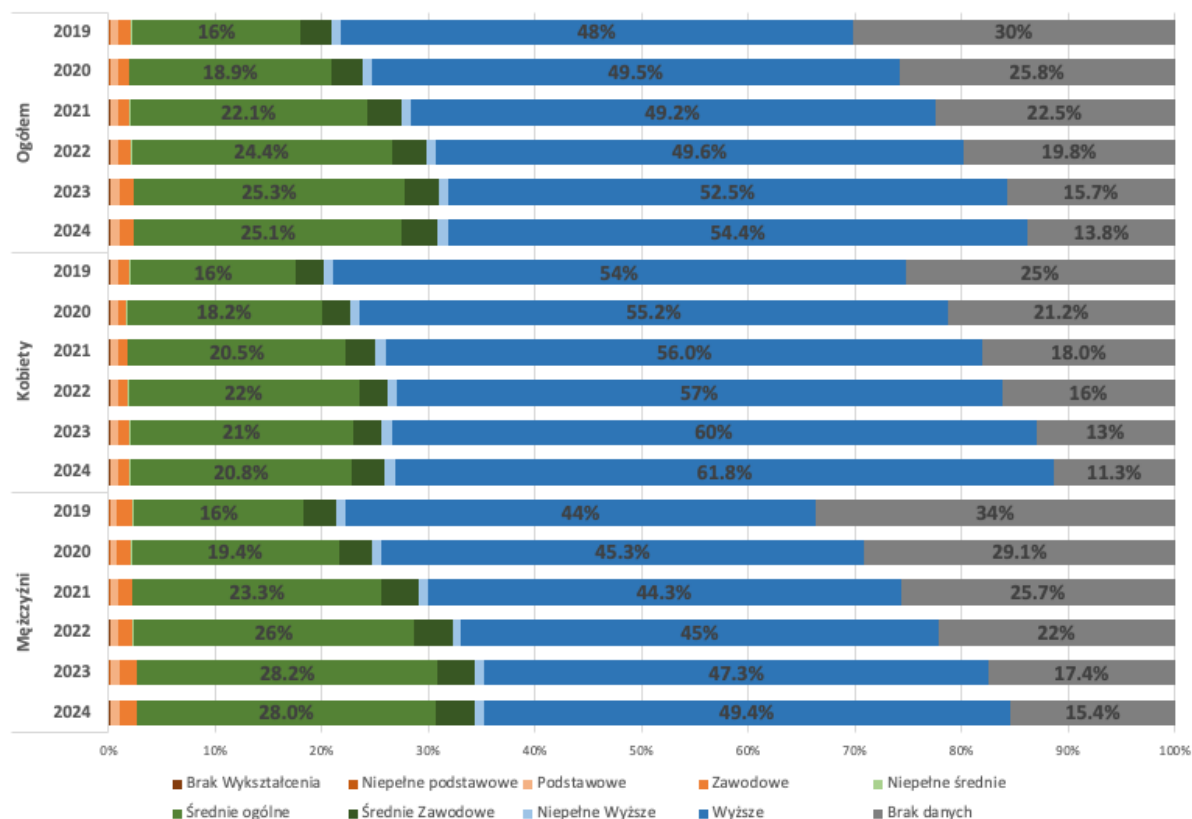
Wykształcenie	2022			2023			2024		
	Mężczyźni	Kobiety	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety	Ogółem
Brak Wykształcenia	0.14%	0.17%	0.15%	0.12%	0.20%	0.15%	0.1%	0.2%	0.2%
Niepełne podstawowe	0.05%	0.07%	0.06%	0.04%	0.06%	0.05%	0.0%	0.1%	0.0%
Podstawowe	0.98%	0.85%	0.92%	1.09%	0.86%	1.00%	1.1%	0.8%	1.0%
Zawodowe	1.76%	1.03%	1.45%	1.94%	1.08%	1.59%	1.9%	1.1%	1.5%
Niepełne średnie	0.12%	0.13%	0.12%	0.08%	0.13%	0.09%	0.1%	0.1%	0.1%
Średnie ogólne	33.76%	25.77%	30.41%	34.11%	24.05%	30.01%	33.1%	23.5%	29.1%
Średnie Zawodowe	4.61%	3.21%	4.03%	4.28%	3.07%	3.78%	4.3%	3.4%	3.9%
Niepełne Wyższe	1.07%	1.07%	1.07%	1.08%	1.07%	1.07%	1.0%	1.1%	1.1%
Wyższe	57.52%	67.70%	61.78%	57.27%	69.49%	62.26%	58.4%	69.7%	63.1%

Źródło: MUW (2019-2024).

W tym miejscu należy wskazać ograniczenia danych z rejestru MUW. Po pierwsze, informacje o wykształceniu opierają się na deklaracjach obcokrajowców i nie są weryfikowane przez Urząd (nie są wymagane certyfikaty potwierdzające wykształcenie). Po drugie, o znaczącej części obcokrajowców nie posiadamy informacji o wykształceniu. Są to w dużej mierze dane o osobach, które składają dokumenty o legalizację pobytu wykorzystując prawo pobytu obywatela Unii Europejskiej oraz Wielkiej Brytanii. W 2024 roku brak informacji o wykształceniu dotyczył 13,8% wszystkich imigrantów (zob. rys. 2.13), w szczególności obywateli Unii Europejskiej i Wielkiej Brytanii, w której odsetek ten wynosi 93 (zob. rys. 2.14). Jednakże badania ankietowe przeprowadzone na terenie województwa małopolskiego przez Centrum Zaawansowanych Badań Ludnościowych i Religijnych (CASPAR) w 2021/22 roku wskazują, że około 66% cudzoziemców z Unii Europejskiej i Wielkiej Brytanii posiadało wyższe wykształcenie. Wynika z tego, że obcokrajowcy z tych krajów są generalnie lepiej wykształceni niż ogół osób, o których posiadamy dane z rejestru MUW.

Dodatkowo ze względu na zmiany strukturalne udział braków danych obniżył się z poziomu 30% w 2019 roku do 13,8% w 2024 roku. Tendencja spadkowa dotyczy zarówno populacji mężczyzn, jak i kobiet.

Rysunek 2.13. Struktura wykształcenia obcokrajowców w wieku 25 i więcej lat według płci w 2019- 2024 roku z uwzględnieniem braku danych



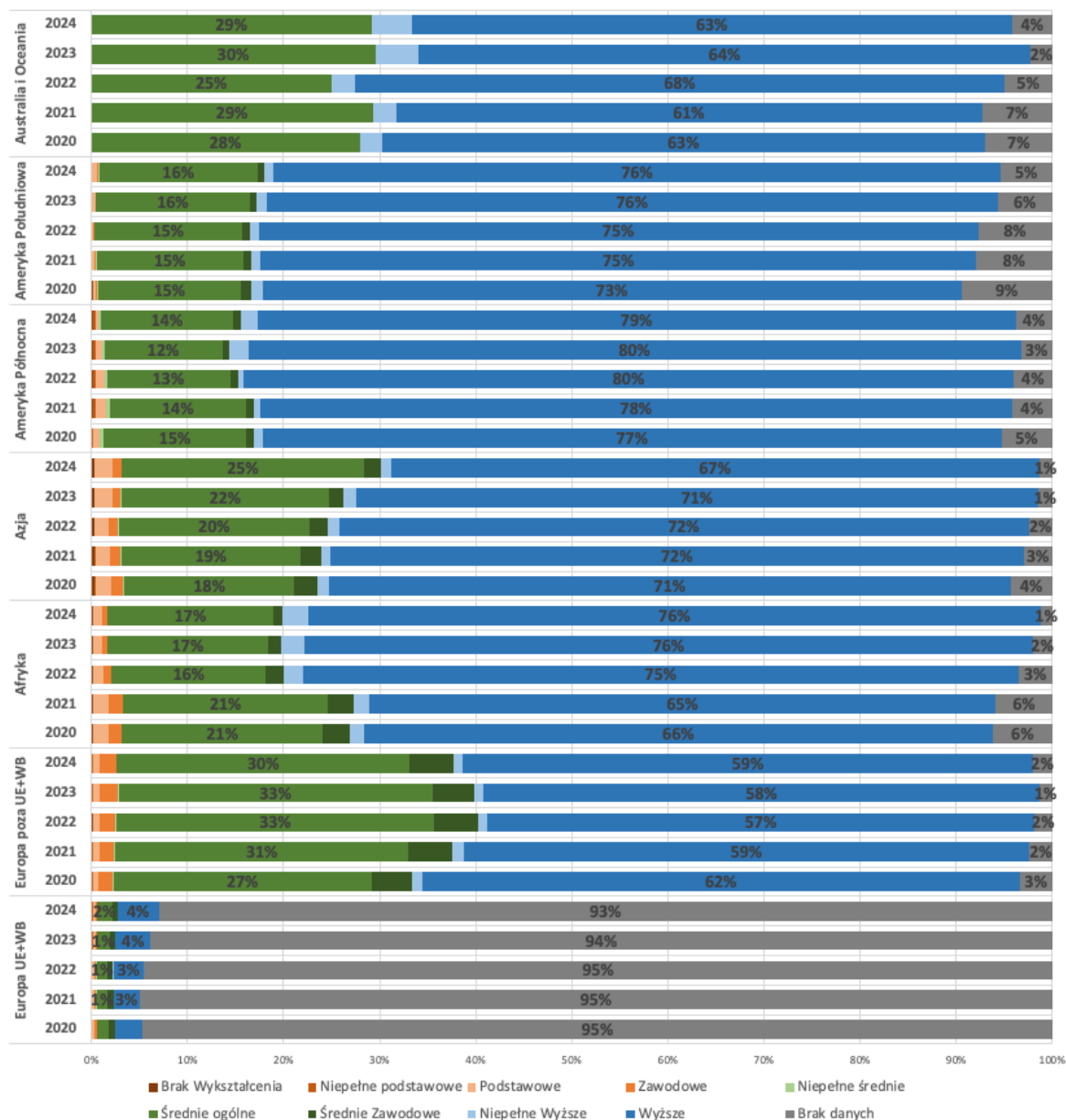
Źródło: MUW (2019-2024).

W okresie 2019-2024 największe zmiany w strukturze wykształcenia według regionów świata można zaobserwować w populacji pochodzącej z Afryki, w której udział osób z wyższym wykształceniem wśród osób w wieku 25 i więcej lat wzrósł z 66% w 2019 do 76% w 2024 roku. Widoczny jest też spadek odsetka tej grupy wśród Europejczyków *spoza* UE i Wielkiej Brytanii z 62 na 59, głównie za sprawą zmian obserwowanych w zbiorowości Ukraińców. W ostatnim roku, po raz pierwszy obniżył się znacząco procent najlepiej wykształconych wśród migrantów z Azji. W 2023 roku wynosił on 71%, a w 2024 roku już tylko 67%. Głównie ze względu na znaczący napływ słabiej wykształconych z Uzbekistanu (21% z wyższym wykształceniem), Turkmenistanu (24,5%), Bangladeszu (41,6%) oraz Nepalu (25,6%). Poziom wykształcenia cudzoziemców pochodzących z pozostałych regionów świata nie uległ znaczącym zmianom.

W 2024 roku najlepiej wykształconymi były populacje z Ameryki Północnej – 79% osób z najwyższym poziomem edukacji, oraz Ameryki Południowej i Afryki – 76%. Niższe udziały zaobserwowano wśród obywateli krajów z Azji – 67%, Australii i Oceanii – 63% oraz Europy *spoza* UE+WB – 59%. Jak już wcześniej wspomniano nie posiadamy w zasadzie informacji o wykształceniu obywateli Unii Europejskiej i Wielkiej Brytanii. Brak danych wynosi 93%. Stopień wykształcenia w Unii Europejskiej i Wielkiej Brytanii jest wysoki można więc przyjąć, że ogólny poziom wykształcenia oparty o dane

uwzględniających braki jest niedoszacowany (zob. rys. 2.14), a dane prezentowane w tabeli 2.4 lepiej odzwierciedlają faktyczną strukturę populacji obcokrajowców w Krakowie w 2024 roku.

Rysunek 2.14. Struktura wykształcenia obcokrajowców w wieku 25 i więcej lat według regionu obywatelstwa w 2020-2024 roku



Źródło: MUW (2019-2024).

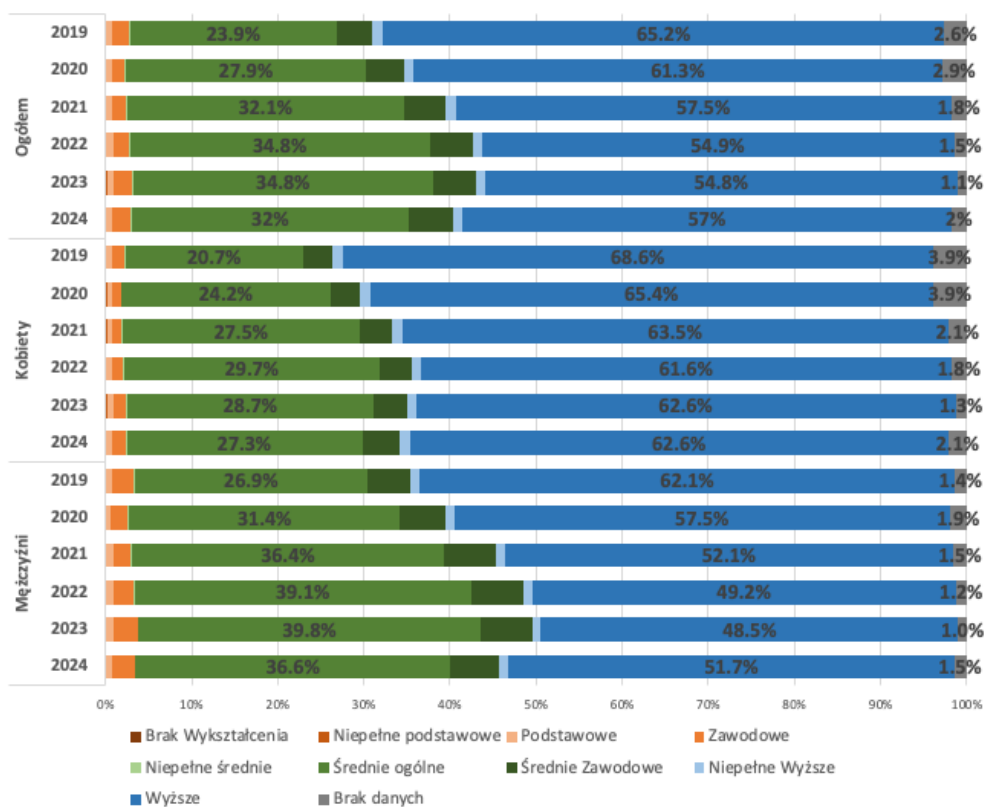
Rysunek 2.15 wskazuje, że spadek poziomu wykształcenia ogółu cudzoziemców w Krakowie w latach 2019-2024 był przede wszystkim wynikiem zmian w poziomie edukacji osób pochodzących z Ukrainy. Obniżenie się udziału osób z wyższym wykształceniem wynika ze zmiany charakteru migracji z tego kraju. Przed inwazją wojsk rosyjskich na Ukrainę, migracja miała głównie charakter ekonomiczny oraz edukacyjny, preferujący osoby lepiej wykształcone. W okresie po rozpoczęciu wojny, migrację z tego

kraju zasilila fala uchodźców. Dodatkowy wpływ mogły mieć też zmiany w zapotrzebowaniu rynku pracy w branżach niewymagających w pracy wyższego wykształcenia.

W 2024 roku 57% Ukraińców w wieku 25 i więcej lat posiadało wyższe wykształcenie, to stanowi około 16,1 tysięcy osób, którzy zasilają swoim wysokim kapitałem ludzkim krakowski rynek pracy. W tym miejscu warto dodać, że w 2023 roku było ich 13,2 tysięcy.

Dane wskazują na znaczącą różnicę w poziomie wykształcenia pomiędzy mężczyznami a kobietami. W 2024 roku 62,6% Ukrainek i tylko 51,7% Ukraińców posiadało wyższe wykształcenie. W badanym okresie wzrastała różnica w poziomie edukacji między tymi grupami. W 2019 roku różnica wynosiła około 6,5 punktów procentowych, w 2022 roku aż 13 pp. W 2024 obniżyła się ona do około 11 punktów procentowych.

Rysunek 2.15. Struktura wykształcenia wśród Ukraińców w wieku 25 lat i więcej, legalizujących pobyt w RP, mieszkających w Krakowie w latach 2019-2024

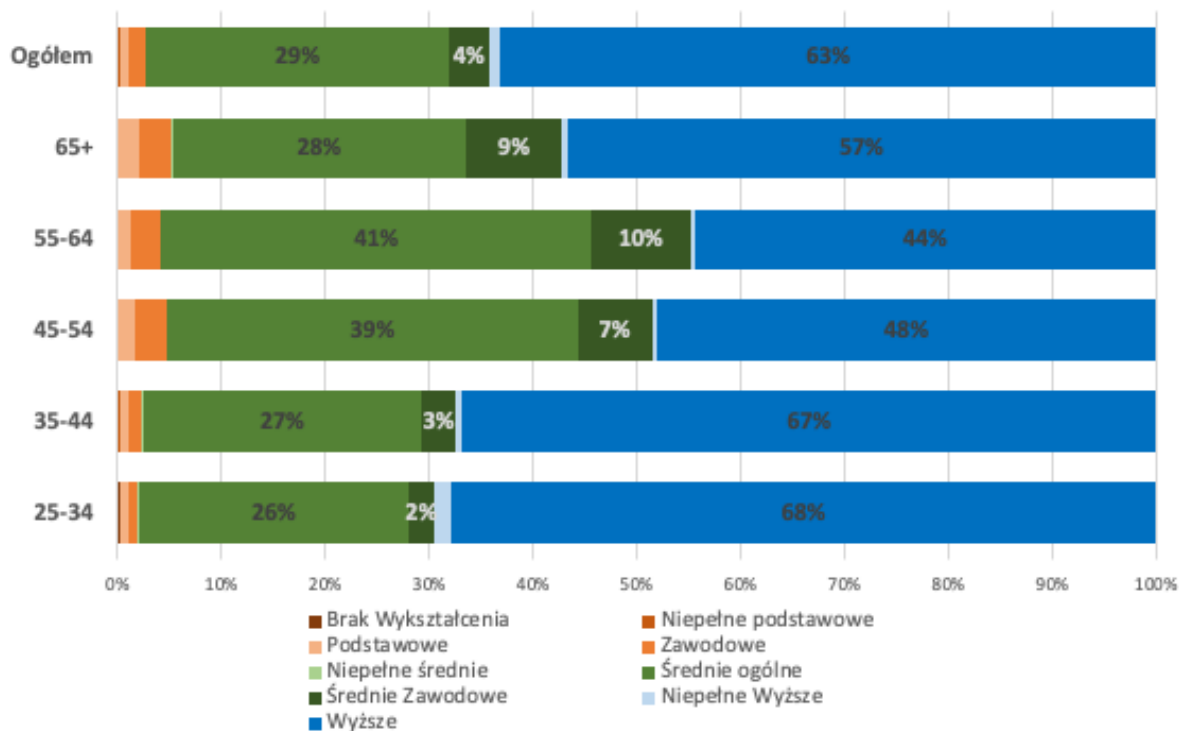


Źródło: MUW (2019-2024).

W populacji cudzoziemców mieszkających w Krakowie występuje istotne zróżnicowanie w poziomie wykształcenia według wieku. Młodszy migranci są zdecydowanie lepiej wyedukowani niż starsi. Wśród migrantów w wieku 25 i więcej lat, najlepiej wykształcone są osoby w wieku 25-34 lata. Prawie siedem z dziesięciu osób w tej grupie posiada wyższe wykształcenie (zob. rys. 2.16). Kolejną grupą są 35-44-

latkowie, wśród których udział ten wynosi 67%. W pozostałych grupach produkcyjnych, czyli w wieku 45-64 lata tylko co druga osoba cechuje się najwyższym poziomem edukacji.

Rysunek 2.16. Struktura wykształcenia obcokrajowców według wieku w 2024 roku



Źródło: MUW (2024).

Analiza informacji o wykształceniu według *wieku* w badanym okresie wskazuje na obniżanie się poziomu wykształcenia we wszystkich grupach wieku w latach 2019-2022, a następnie nieznaczny jego wzrost w okresie 2023-2024. Spadek jest szczególnie widoczny w starszych grupach wieku produkcyjnego. W grupie 55-64 latków udział osób z wyższym wykształceniem obniżył się z 54% w 2019 roku do 44% w 2024 roku. Jak już wcześniej wspomniano, jest głównie spowodowane zmianami w strukturze wykształcenia migrantów z Ukrainy.

Tabela 2.5. Struktura wykształcenia obcokrajowców według wieku w latach 2019-2024

Wiek	2019			2020			2021		
	Poniżej średniego	Średnie	Wyższe	Poniżej średniego	Średnie	Wyższe	Poniżej średniego	Średnie	Wyższe
25-34	2%	23%	75%	2%	26%	72%	2%	29%	69%
35-44	3%	28%	69%	3%	30%	67%	3%	32%	65%
45-54	5%	43%	52%	4%	45%	50%	4%	48%	48%
55-64	5%	40%	54%	4%	42%	54%	4%	47%	49%
65+	6%	35%	59%	5%	39%	56%	5%	37%	58%

Wiek	2022			2023			2024		
	Poniżej średniego	Średnie	Wyższe	Poniżej średniego	Średnie	Wyższe	Poniżej średniego	Średnie	Wyższe
25-34	2%	31%	67%	2%	31%	67%	2%	30%	68%
35-44	3%	34%	63%	3%	32%	65%	3%	31%	67%
45-54	4%	50%	46%	5%	49%	46%	5%	47%	48%
55-64	4%	49%	47%	5%	51%	44%	4%	51%	44%
65+	6%	38%	56%	6%	38%	56%	5%	38%	57%

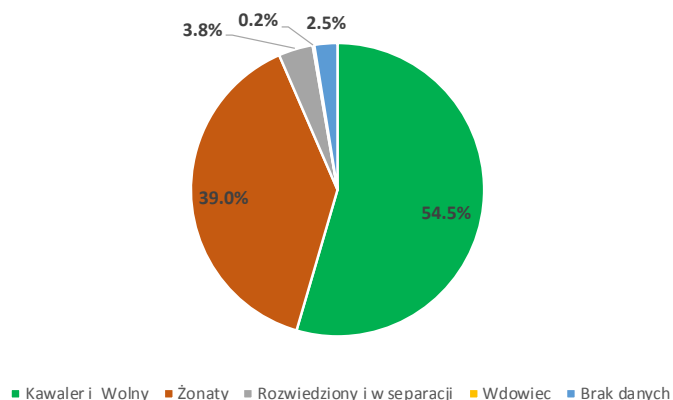
Źródło: MUW (2019-2024).

2.4 Struktura populacji obcokrajowców według stanu cywilnego

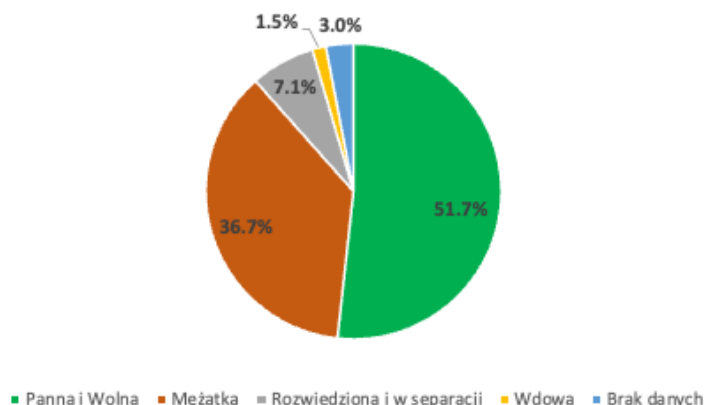
Według danych MUW większość cudzoziemców posiadających adres zamieszkania w Krakowie jest stanu wolnego. Dotyczy to zarówno mężczyzn, jak i kobiet. W 2024 roku wśród mężczyzn 54,5% było kawalerami lub stanu wolnego, a wśród kobiet udział panien i stanu wolnego wynosił 51,7%. Drugą co do wielkości grupą były osoby w związkach małżeńskich. Żonatyh było 39% populacji mężczyzn, natomiast mężatki stanowiły 36,7% populacji kobiet. W przypadku osób rozwiedzionych lub w separacji, dużo większy udział można zaobserwować wśród kobiet – 7%, niż wśród mężczyzn – 3,8%.

Rysunek 2.17. Struktura obcokrajowców według stanu cywilnego w 2024 roku

a) Mężczyźni



b) Kobiety



Źródło: MUW (2024).

Tabela 2.6 przedstawia zmiany w strukturze cudzoziemców według stanu cywilnego w latach 2019-2024. W okresie tym widoczny jest spadek udziału osób stanu wolnego oraz wzrost udziału w zarejestrowanych związkach. Dotyczy to zarówno mężczyzn, jak i kobiet. Wśród mężczyzn udział osób stanu wolnego obniżył się z 59% w 2019 do 54,5% w 2024 roku. W populacji kobiet procent ten spadł z 56,7% na 51,7%. Odsetek osób w związkach małżeńskich wzrósł z 35,8 do 39 dla mężczyzn oraz z 34,6 do 36,7 dla kobiet. W populacji kobiet znacząco wzrósł też udział rozwiedzionych z 4,3% do 7,1%.

Tabela 2.6. Struktura obcokrajowców według stanu cywilnego w 2019-2024 roku

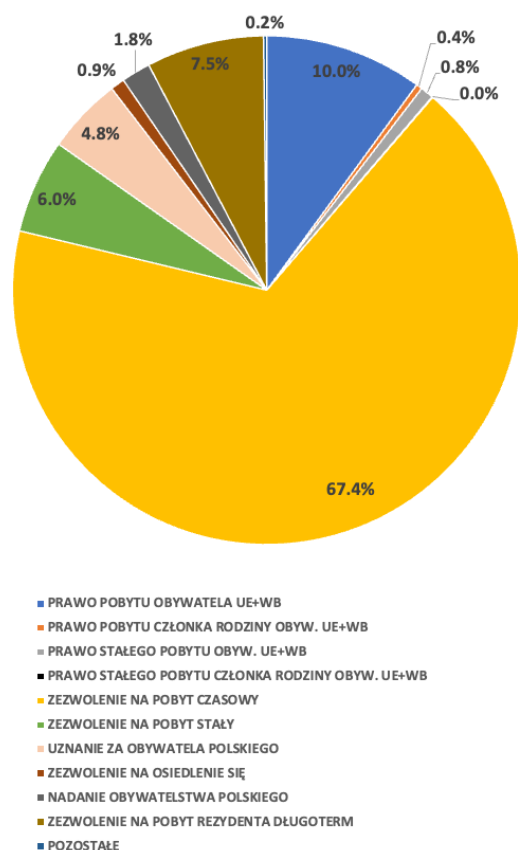
Mężczyźni	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Kawaler i Wolny	59.0%	59.4%	59.1%	57.2%	55.8%	54.5%
Żonaty	35.8%	34.9%	35.4%	36.6%	38.1%	39.0%
Rozwiedziony	3.2%	3.2%	3.6%	3.9%	3.8%	3.8%
Wdowiec	0.2%	0.2%	0.2%	0.2%	0.2%	0.2%
Brak danych	1.9%	2.3%	1.7%	2.1%	2.2%	2.5%
Kobiety	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Panna i Wolna	56.7%	55.7%	55.9%	55.3%	53.6%	51.7%
Mężatka	34.6%	34.6%	34.7%	34.8%	36.2%	36.7%
Rozwiedziona	4.3%	5.1%	5.9%	6.2%	6.4%	7.1%
Wdowa	1.3%	1.3%	1.3%	1.4%	1.4%	1.5%
Brak danych	3.1%	3.3%	2.2%	2.3%	2.4%	3.0%

Źródło: MUW (2019-2024).

2.5 Status prawny imigrantów

Obcokrajowcy o zalegalizowanym statusie pobytu na terytorium Polski mieszkający w Krakowie w zdecydowanej większości posiadają zezwolenie na pobyt czasowy (MUW). Prawie siedmiu na dziesięciu migrantów posiada właśnie taki status. Udział tej grupy w ostatnim roku nie zmienił się i wynosił około 67% (zob. rys. 2.18). Drugim typem migrantów są osoby realizujące prawo pobytu obywatela Unii Europejskiej i Wielkiej Brytanii. W okresie 2019-2024 udział tej grupy uległ stopniowemu zmniejszeniu. W 2020 roku wynosił on 19%, w 2021 roku – 17%, w 2022 roku - 15%, w 2023 roku - 12%, a w 2024 już tylko 10%. Wzrósł natomiast odsetek cudzoziemców posiadających zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego do poziomu 7,5. Tylko zaledwie 6% migrantów posiadało zezwolenie na pobyt stały. Poziom ten nie zmienił się w porównaniu do roku poprzedniego. Pozostałe typy spraw stanowiły około 9,5%.

Rysunek 2.18. Struktura spraw o legalizację pobytu na terytorium RP wśród obcokrajowców w Krakowie w 2024 roku



Źródło: MUW (2024).

Z wyjątkiem obywateli krajów Unii Europejskiej i Wielkiej Brytanii, którzy realizują prawo pobytu na terytorium Polski (86,5%), osoby pochodzące z pozostałych regionów świata w większości posiadają

zezwolenie na pobyt czasowy (zob. tab. 2.7). Jest to związane z faktem, że imigracja do Polski na większą skalę jest zjawiskiem stosunkowo nowym i niewielka część populacji migrantów nabyła prawa do starania się o pobyt stały. W 2024 roku udział grupy posiadających zezwolenie na pobyt czasowy wynosił od około 62,9% w przypadku osób z Australii i Oceanii do prawie 90% dla osób pochodzących z Azji. W przypadku zezwoleń na pobyt stały, największy udział można zaobserwować wśród osób z Ameryki Północnej – 14,2% oraz Australii i Oceanii – około 13%. Wśród Europejczyków *spoza* UE i WB tylko około 7,7% posiada takie zezwolenie. W bazie MUW znajduje się także 4,8% migrantów uznanych za obywatela polskiego oraz 1,8% z nadaniem obywatelstwa polskiego. W przypadku pierwszej z tych grup największy odsetek jest w zbiorowości pochodzącej z krajów europejskich nienależących do UE – około 6,6%, a w przypadku drugiej grupy największy procent posiada ludność wywodząca się z Ameryki Północnej oraz Australii i Oceanii – około 3-4%.

Tabela 2.7. Struktura spraw o legalizację pobytu na terytorium RP wśród obcokrajowców w Krakowie według regionu obywatelstwa w 2024 roku

Typ sprawy	Europa UE+WB	Europa poza UE+WB	Afryka	Azja	Ameryka Północna	Ameryka Południowa	Australia i Oceania	Ogółem
PRAWO POBYTU OBYWATELA UE+WB	86.5%	0.3%	0.0%	0.0%	0.0%	0.1%	0.0%	10.0%
PRAWO POBYTU CZŁONKA RODZINY OBYW. UE+WB	0.1%	0.3%	0.3%	0.3%	3.0%	6.1%	0.0%	0.4%
PRAWO STAŁEGO POBYTU OBYW. UE+WB	7.3%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.8%
PRAWO STAŁEGO POBYTU CZŁONKA RODZINY OBYW. UE+WB	0.0%	0.0%	0.2%	0.0%	0.0%	0.4%	0.0%	0.0%
ZEZWOLENIE NA POBYT CZASOWY	1.6%	72.4%	83.7%	89.9%	64.2%	80.6%	62.9%	67.4%
ZEZWOLENIE NA POBYT STAŁY	0.0%	7.7%	5.0%	2.4%	14.2%	6.9%	12.9%	6.0%
UZNANIE ZA OBYWATELA POLSKIEGO	0.7%	6.6%	2.2%	1.2%	1.9%	1.1%	1.6%	4.8%
ZEZWOLENIE NA OSIEDLENIE SIĘ	2.0%	0.6%	1.8%	0.8%	8.5%	0.5%	4.8%	0.9%
NADANIE OBYWATELSTWA POLSKIEGO	1.6%	1.9%	2.0%	1.5%	3.9%	1.4%	3.2%	1.8%
ZEZWOLENIE NA POBYT REZYDENTA DŁUGOTERM	0.0%	10.0%	3.7%	3.5%	2.8%	1.8%	1.6%	7.5%
POZOSTAŁE	0.2%	0.1%	1.2%	0.3%	1.4%	1.0%	12.9%	0.2%

Źródło: MUW (2024).

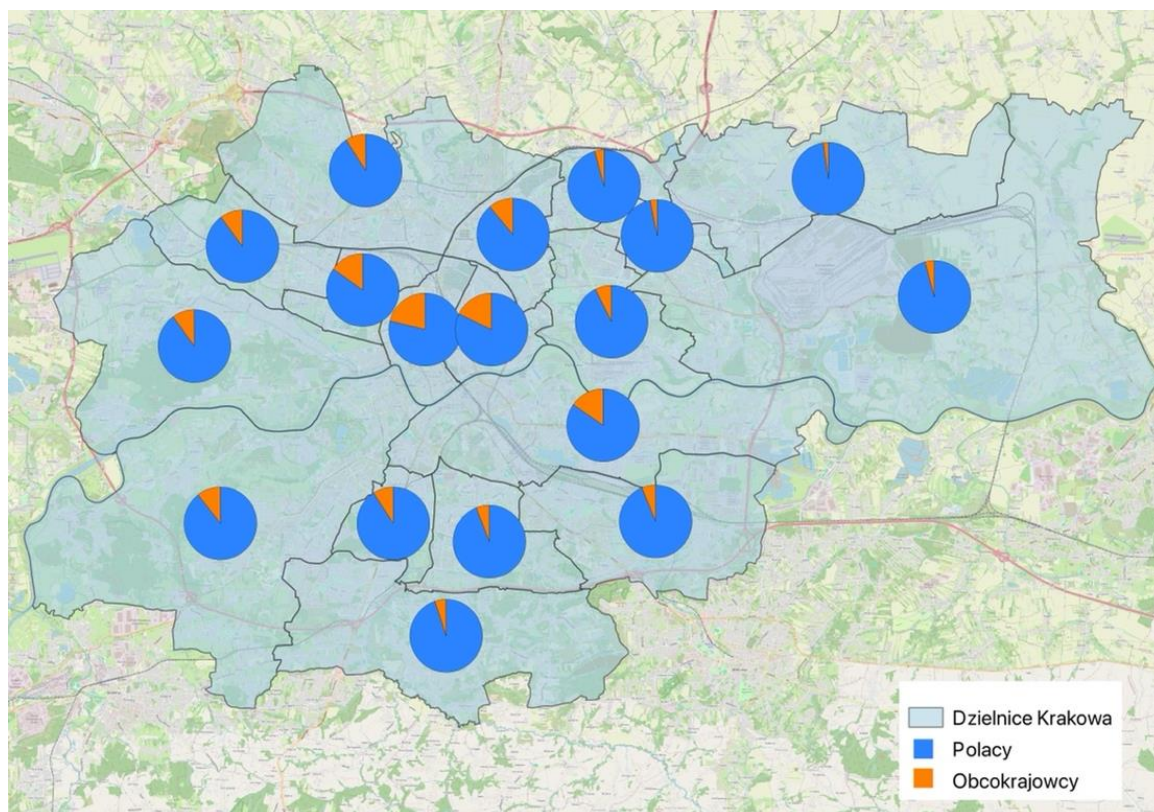
3. Rozmieszczenie przestrzenne imigrantów w Krakowie

Populacja cudzoziemców w Krakowie wzrastała liczebnie w latach 2019-2024, co miało odzwierciedlenie we wzroście udziału tej grupy w ludności Miasta, jak przedstawiono w poprzednim rozdziale. Zmiany te nie były jednak równomierne na poziomie dzielnic Krakowa. W związku z tym można zaobserwować znaczące zróżnicowanie w rozmieszczeniu cudzoziemców w przestrzeni miejskiej. W niniejszym rozdziale zostały zaprezentowane wyniki analizy przestrzennej przy wykorzystaniu danych o zameldowanych na pobyt stały i czasowy pochodzących z rejestru UMK oraz informacje z rejestru legalizujących pobyt na terenie RP prowadzonego przez Małopolski Urząd Wojewódzki.

Rysunek 3.1 przedstawia mapę dzielnic Krakowa zawierającą struktury ich populacji ze względu na posiadane obywatelstwo w 2024 roku. Można z niej odczytać, że cudzoziemcy zamieszkiwali we wszystkich dzielnicach. Według bazy MUW, największy udział obcokrajowców w ogóle mieszkańców zanotowano, jak w latach ubiegłych, w Dzielnicy I Stare Miasto, gdzie około 21% jest cudzoziemcami (zob. tab. 3.1). Udział tej grupy wzrósł o prawie 9 punktów procentowych w stosunku do 2020 roku. Kolejnymi dzielnicami pod względem odsetka cudzoziemców są Grzegórzki – 18 (wzrost o 8,5 pp.) oraz Krowodrza i Podgórze – po 15 (5,1 pp. i 6,5 pp.). Najmniejsze udziały zanotowały dzielnice Bieńczyce – 3% (wzrost o 1,4 pp.) i Wzgórza Krzesławickie – 2% populacji (1 pp.).

W ostatnim roku według rejestru MUW liczba cudzoziemców zwiększyła się we wszystkich dzielnicach Krakowa. Najwięcej obcokrajowców deklarowało zamieszkanie w dzielnicy Dębniki – 7,8 tys. osób (wzrost o 65% w stosunku do 2020 roku), która wyprzedziła w tym roku Stare Miasto z 7,7 tys. populacją cudzoziemców (66%). Kolejnymi pod względem liczebności były dzielnice: Podgórze – 7,6 tys. (96%), Prądnik Biały – 7,2 tys. (78%) oraz Grzegórzki – po 6,5 tys. (103%) (zob. rys. 3.1 oraz tab. 3.2). Tylko w jednej dzielnicy liczebność migrantów wynosiła poniżej 1 tys. osób. Były to Wzgórza Krzesławickie z populacją 468 obcokrajowców.

Rysunek 3.1. Udział obcokrajowców w populacji dzielnic Krakowa w 2024 roku



Źródło: MUW (2024).

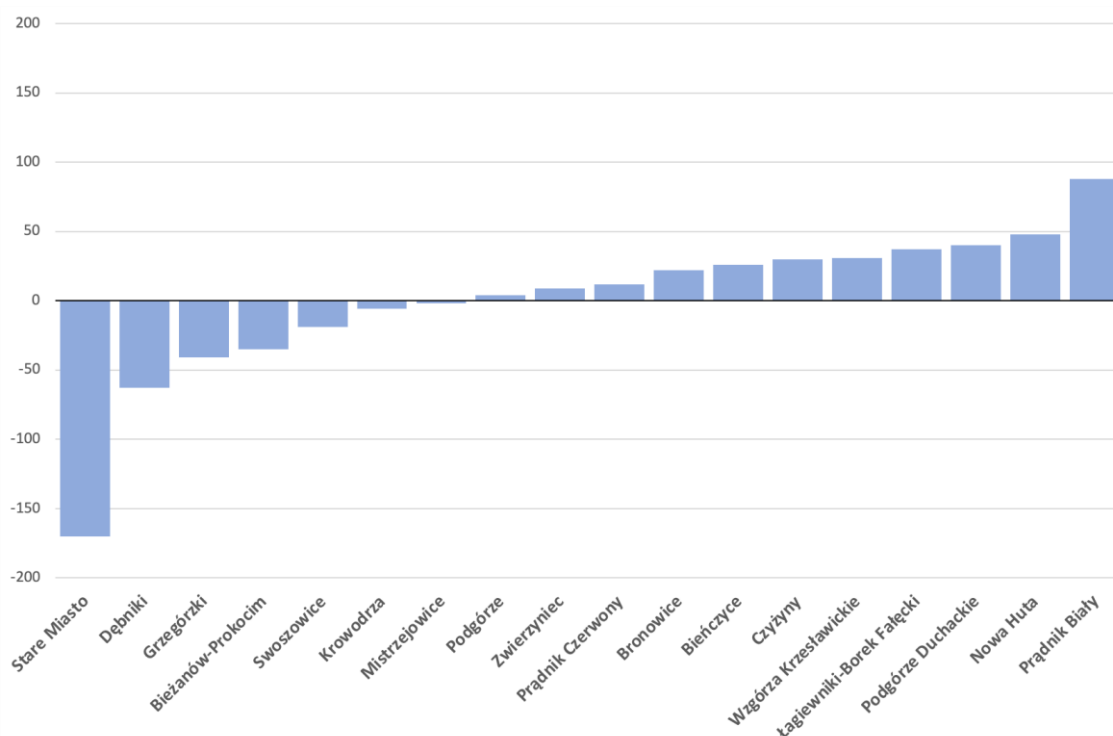
Tabela 3.1. Udział obcokrajowców w populacji dzielnic Krakowa w 2020 i 2024 roku według źródła

Nr	Dzielnica	UMK			MUW		
		2020	2024	Zmiana	2020	2024	Zmiana
1	Stare Miasto	3.8%	4.5%	17%	12%	21%	72%
2	Grzegórzki	3.5%	5.1%	44%	9%	18%	90%
3	Prądnik Czerwony	2.4%	3.1%	32%	7%	11%	59%
4	Prądnik Biały	2.2%	2.9%	29%	5%	9%	70%
5	Krowodrza	2.7%	4.8%	81%	10%	15%	50%
6	Bronowice	2.1%	3.0%	39%	6%	10%	62%
7	Zwierzyniec	2.0%	2.7%	35%	6%	10%	61%
8	Dębniki	2.5%	3.1%	27%	7%	11%	56%
9	Łagiewniki-Borek Fałęcki	1.8%	2.7%	48%	4%	9%	106%
10	Swoszowice	1.3%	1.6%	27%	3%	5%	85%
11	Podgórze Duchackie	1.2%	1.8%	48%	3%	6%	80%
12	Bieżanów-Prokocim	0.9%	1.5%	60%	3%	6%	132%
13	Podgórze	3.8%	5.0%	32%	9%	15%	74%
14	Czyżyny	2.4%	3.1%	28%	5%	7%	52%
15	Mistrzejowice	0.8%	1.2%	51%	2%	4%	100%
16	Bieżczyce	0.7%	0.9%	23%	2%	3%	79%
17	Wzgórze Krzesławickie	0.5%	0.7%	52%	1%	2%	83%
18	Nowa Huta	0.8%	1.1%	31%	2%	4%	142%

Źródło: UMK (2020,2024), MUW (2020, 2024).

W ostatnim roku nie nastąpił znaczący wzrost liczby zameldowanych obcokrajowców na terenie Krakowa (dane UMK). Liczba ta zwiększyła się jedynie o 11 osób. W okresie tym nastąpiły jednak widoczne zmiany w ich przestrzennym rozmieszczeniu. W siedmiu dzielnicach populacja uległa obniżeniu. Największy spadek – o 170 osób – zanotowano w Dzielnicy I Stare Miasto, a następnie w Dębnikach – 63 osoby oraz Grzegórkach – 41 osób (zob. rys. 3.2). W jedenastu dzielnicach zanotowano natomiast wzrost populacji. Najwięcej zyskała Dzielnica IV Prądnik Biały – 88 osób, a także Nowa Huta – 48 osób oraz Podgórze Duchackie – 40 osób.

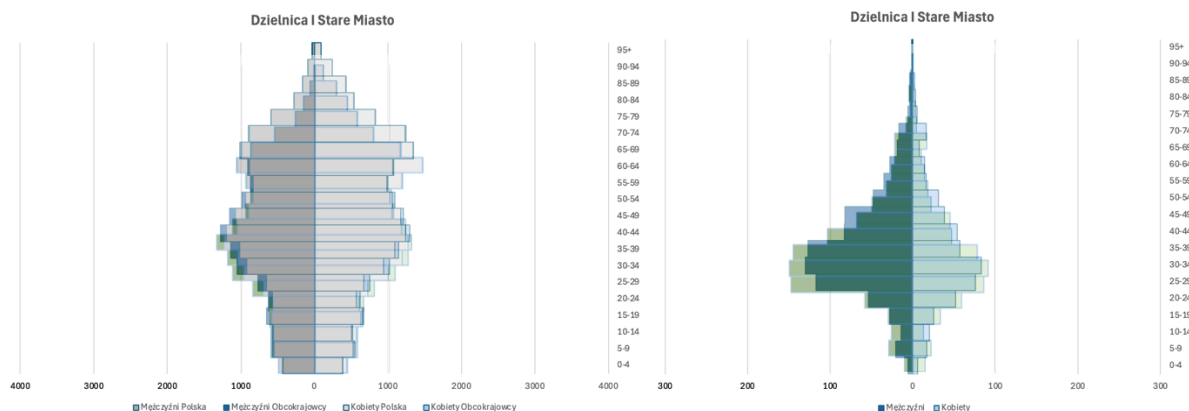
Rysunek 3.2. Zmiana liczby zameldowanych obcokrajowców w Krakowie według dzielnic w okresie 2023-2024



Źródło: UMK (2023,2024).

Spadek liczby ludności w Dzielnicy I Stare Miasto między 2023 a 2024 rokiem jest widoczny na rysunku 3.3 przedstawiającym zmiany w piramidach wieku ludności ogółem oraz cudzoziemców zamieszkujących w tej dzielnicy. Widać wyraźnie, że spadek zameldowań dotyczył głównie mężczyzn w wieku 25-39 lat.

Rysunek 3.3. Struktura według wieku, płci i obywatelstwa w Dzielnicy I Stare Miasto w 2023 i 2024 roku

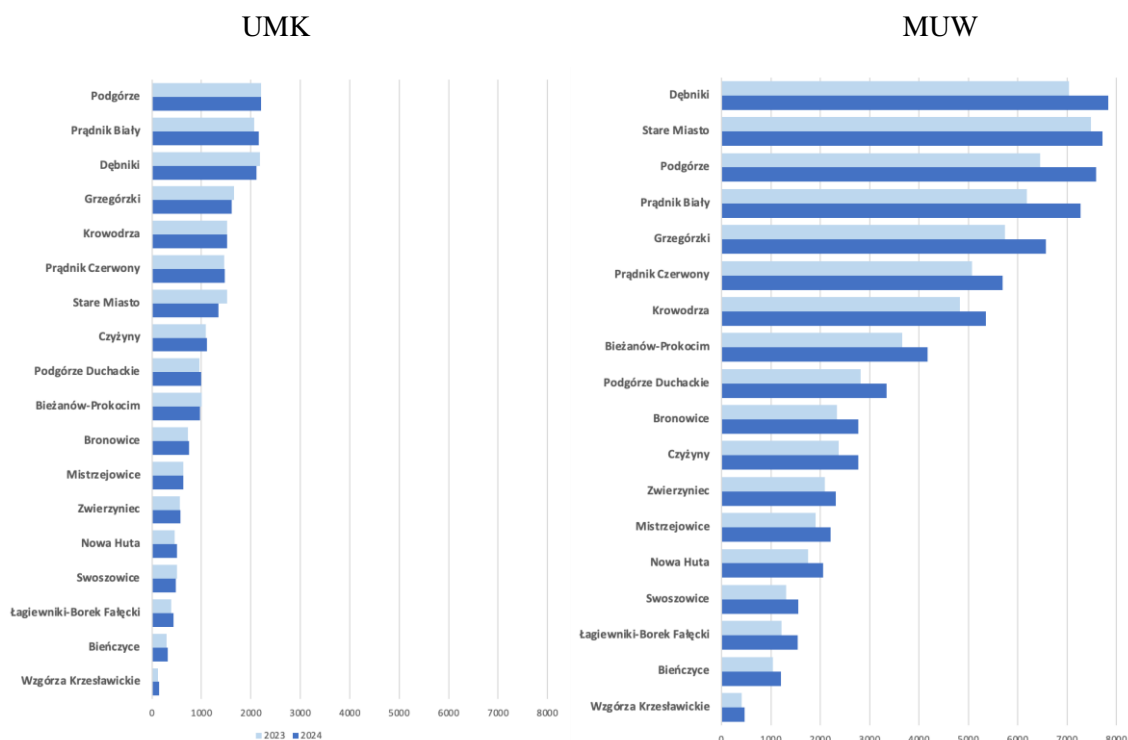


Źródło: UMK (2023, 2024).

Według danych UMK, największy udział obcokrajowców w ludności zameldowanych na terenie Krakowa w 2024 roku miały dzielnice: Grzegórzki (5,1%), Podgórze (5,0%), Krowodrza (4,8%) oraz Stare Miasto (4,5%), gdzie na każde sto mieszkańców przypadało około pięciu migrantów (zob. tab. 3.1). Najniższy udział – poniżej 1% - zanotowano w dzielnicach Wzgórza Krzesławickie (0,7%) oraz Bieńczyce (0,9%). W odróżnieniu od roku ubiegłego, dzielnice Nowa Huta oraz Bieżanów-Prokocim przekroczyły próg 1% migrantów.

Jak już wcześniej przedstawiono, liczba zameldowanych cudzoziemców w Krakowie jest znacząco niższa niż liczba osób z zalegalizowanym pobytem na terenie RP z adresem zamieszkania na terenie Miasta (19,4 tys. vs. 73,2 tys.). Inaczej kształtuje się również rozkład przestrzenny tej grupy (zob. rys. 3.5). Najwięcej zameldowanych migrantów mieszkało w dzielnicach: Podgórze - 2,2 tys., Dębniki – 2,2 tys. oraz Prądnik Biały – 2,1 tys. osób (zob. tab. 3.2). Z kolei najmniej liczną populacją migrantów – poniżej 500 osób - cechują się dzielnice: Wzgórza Krzesławickie (147 osób), Bieńczyce (324), Łagiewniki-Borek Fałęcki (430) i Swoszowice (481).

Rysunek 3.4. Ranking dzielnic Miasta Krakowa pod względem liczby cudzoziemców w 2024 roku według źródła



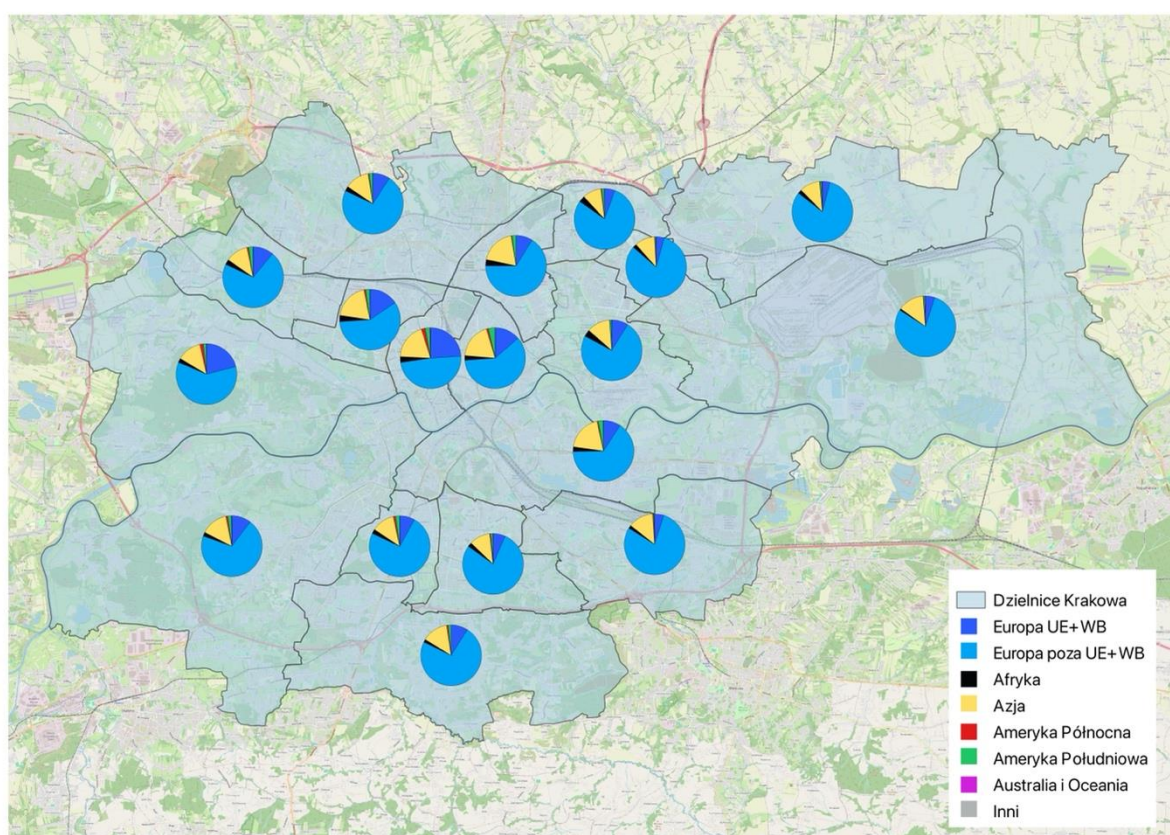
Źródło: UMK (2024), MUW (2024).

W 2024 roku, podobnie jak w latach ubiegłych, najliczniejszą grupą we wszystkich dzielnicach byli obywatele krajów europejskich *spoza* Unii Europejskiej i Wielkiej Brytanii (zob. rys. 3.5 oraz tab. 3.2). Wśród zameldowanych stanowili oni większość populacji migrantów w 15 dzielnicach. Tylko w przypadku Starego Miasta (33%), Zwierzynca (38%) oraz Grzegórzek (46%) udział tej grupy był mniejszy niż 50%. W tym miejscu należy dodać, że przypadku dwóch pierwszych dzielnic największą grupą byli cudzoziemcy z krajów Unii Europejskiej. Najwyższe udziały Europejczyków *spoza* UE+WB można było zaobserwować na obszarach o niskiej liczebności migrantów, to jest w dzielnicach Bieżanów-Prokocim (76%), Nowa Huta (75%), i Bieńczyce (72%). Według danych MUW, stanowili oni natomiast od 49% (na Starym Mieście) do 82% (Bieńczyce) wszystkich obcokrajowców i nie byli większością tylko w Dzielnicy I, ale i w niej stanowili największą zbiorowość (tab. 3.2 B).

Obywatele Unii Europejskiej stanowili drugą grupę pod względem liczebności w przypadku zameldowanych w Krakowie oraz trzecią według danych o legalizacji pobytu na terenie RP. Największy procentowy udział w strukturze zameldowanych imigrantów mieli oni w dzielnicach Zwierzyniec (42%) oraz Stare Miasto (41%). W pozostałych dzielnicach ich udział znajdował się w przedziale od 15% (Nowa Huta) do 29% (Bronowice). W przypadku danych MUW, udział tej grupy wynosił od 4% (Bieńczyce i Mistrzejowice) do 24% (Stare Miasto) (tab. 3.2). Dane te wskazują, że obywatele Unii Europejskiej generalnie wybierają dzielnice o relatywnie wyższych kosztach wynajmu mieszkań.

Dynamicznie rozwijająca się w Krakowie zbiorowość obywateli krajów Azji jest w zależności od rejestru drugą lub trzecią z największych subpopulacji migrantów. Wśród zameldowanych jej udział znajduje się w przedziale od 4% (Wzgórza Krzesławickie) do 21% (Podgórze). W trzech dzielnicach jest ona drugą co do wielkości grupą. Są to: Podgórze (21%), Prądnik Czerwony (20%) oraz Czyżyny (16%). Dużo wyższe udziały Azjatów można zaobserwować w danych MUW (zob. tab. 3.2). Wynoszą one od 10% (Mistrzejowice) do 19% (Stare Miasto, Grzegórzki, Prądnik Czerwony, Podgórze). Azjaci stanowią drugą najliczniejszą zbiorowość wśród cudzoziemców we wszystkich dzielnicach z wyjątkiem Starego Miasta i Zwierzyńca.

Rysunek 3.5. Struktura populacji obcokrajowców według regionu obywatelstwa w dzielnicach Krakowa w 2024 roku



Źródło: MUW (2024).

Tabela 3.2. Liczba cudzoziemców i udział największych grup według dzielnic Krakowa w 2020 i 2024 roku według źródła danych.

a) Rejestr zameldowanych UMK

Nr	Dzielnica	UMK								Zmiana liczebności 2020-2024
		2020				2024				
		Obcokrajowcy	Europa poza UE+WB	Europa UE+WB	Azja	Obcokrajowcy	Europa poza UE+WB	Europa UE+WB	Azja	
		liczebność	udział			liczebność	udział			
1	Stare Miasto	1 317	33%	41%	13%	1 348	33%	41%	17%	2%
2	Grzegórzki	1 148	46%	25%	18%	1 617	46%	25%	18%	41%
3	Prądnik Czerwony	1 160	63%	19%	11%	1 476	63%	19%	20%	27%
4	Prądnik Biały	1 654	63%	23%	8%	2 158	63%	23%	13%	30%
5	Krowodrza	878	58%	23%	12%	1 514	58%	23%	22%	72%
6	Bronowice	531	54%	29%	11%	752	54%	29%	11%	42%
7	Zwierzyniec	437	38%	42%	8%	578	38%	42%	9%	32%
8	Dębniki	1 640	62%	21%	11%	2 119	62%	21%	13%	29%
9	Łągowniki-Borek Fałęcki	292	58%	24%	11%	430	58%	24%	10%	47%
10	Swoszowice	376	64%	20%	11%	481	64%	20%	9%	28%
11	Podgórze Duchackie	686	69%	16%	8%	1 000	69%	16%	13%	46%
12	Bieżanów-Prokocim	611	76%	17%	3%	971	76%	17%	10%	59%
13	Podgórze	1 571	56%	19%	18%	2 210	56%	19%	21%	41%
14	Czyżyny	810	67%	15%	10%	1 116	67%	15%	16%	38%
15	Mistrzejowice	428	70%	16%	8%	632	70%	16%	12%	48%
16	Bieżczyce	289	72%	16%	6%	324	72%	16%	11%	12%
17	Wzgórza Krzesławickie	98	68%	16%	8%	147	68%	16%	4%	50%
18	Nowa Huta	414	75%	15%	5%	502	75%	15%	5%	21%
x	Brak Danych	x	x	x	x	x	x	x	x	x
x	Razem	14 340	58%	23%	11%	19 378	58%	23%	15%	35%

b) Rejestr legalizujących pobyt MUW

Nr	Dzielnica	MUW								Zmiana liczebności 2020-2024
		2020				2024				
		Obcokrajowcy	Europa poza UE+WB	Europa UE+WB	Azja	Obcokrajowcy	Europa poza UE+WB	Europa UE+WB	Azja	
		liczebność	udział			liczebność	udział			
1	Stare Miasto	4 643	36%	44%	11%	7 716	49%	24%	19%	66%
2	Grzegórzki	3 244	52%	25%	15%	6 574	60%	14%	19%	103%
3	Prądnik Czerwony	3 568	72%	13%	10%	5 695	66%	9%	19%	60%
4	Prądnik Biały	4 082	67%	17%	9%	7 274	73%	9%	13%	78%
5	Krowodrza	3 599	55%	27%	13%	5 361	58%	16%	19%	49%
6	Bronowice	1 628	61%	22%	11%	2 772	71%	11%	12%	70%
7	Zwierzyniec	1 413	44%	40%	9%	2 312	60%	21%	13%	64%
8	Dębniki	4 738	64%	17%	12%	7 837	70%	10%	14%	65%
9	Łągowniki-Borek Fałęcki	720	68%	18%	8%	1 538	74%	8%	12%	114%
10	Swoszowice	821	69%	18%	8%	1 560	73%	9%	14%	90%
11	Podgórze Duchackie	1 842	79%	9%	7%	3 342	78%	7%	11%	81%
12	Bieżanów-Prokocim	1 758	82%	10%	5%	4 180	79%	5%	13%	138%
13	Podgórze	3 868	62%	14%	17%	7 594	66%	9%	19%	96%
14	Czyżyny	1 655	72%	18%	6%	2 766	74%	9%	12%	67%
15	Mistrzejowice	1 112	78%	10%	8%	2 209	79%	6%	10%	99%
16	Bieżczyce	731	83%	9%	6%	1 208	82%	4%	11%	65%
17	Wzgórza Krzesławickie	256	71%	9%	15%	468	81%	4%	11%	83%
18	Nowa Huta	899	83%	10%	4%	2 056	79%	5%	14%	129%
x	Brak Danych	523	76%	4%	11%	737	82%	4%	10%	x
x	Razem	41 100	62%	21%	11%	73 199	67%	11%	16%	78%

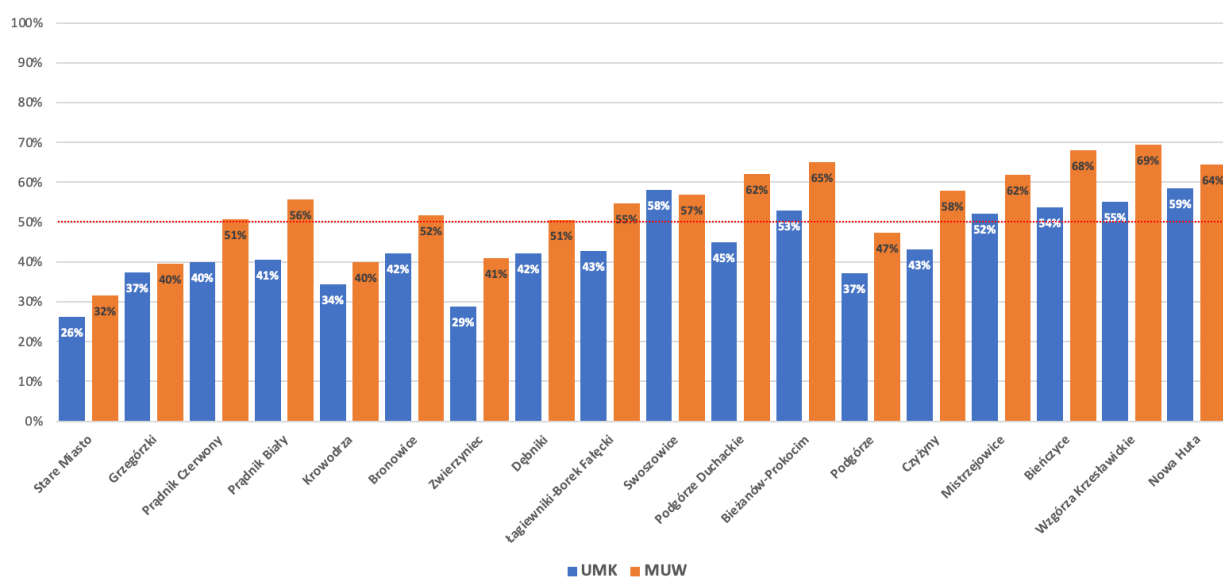
Źródło: UMK (2020,2024), MUW (2020, 2024).

W Krakowie największą populacją cudzoziemców według kraju pochodzenia są Ukraińcy. Ich udział jest najwyższy we wszystkich dzielnicach Krakowa. W 2024 roku Ukraińcy stanowi większość

zameldowanych obcokrajowców w 6 dzielnicach Krakowa (zob. rys. 3.6). W Nowej Hucie, gdzie udział tej grupy był największy, z każdych dziesięciu zameldowanych obcokrajowców sześciu posiadało obywatelstwo ukraińskie. Najniższe udziały zanotowano w dzielnicach Stare Miasto – 26% oraz Zwierzyniec – 29%.

Według danych MUW, Ukraińcy stanowili większość obcokrajowców w 13 spośród 18 dzielnic Krakowa. Największe udziały zanotowano w dzielnicach: Wzgórza Krzesławickie (69%), Bieńczyce (68%), Bieżanów-Prokocim (65%) oraz Nowa Huta (64%). Najniższy procent tej grupy stwierdzono na Starym Mieście (32%), a także Grzegórkach (40%), Krowczy (40%) oraz Zwierzyniec (41%).

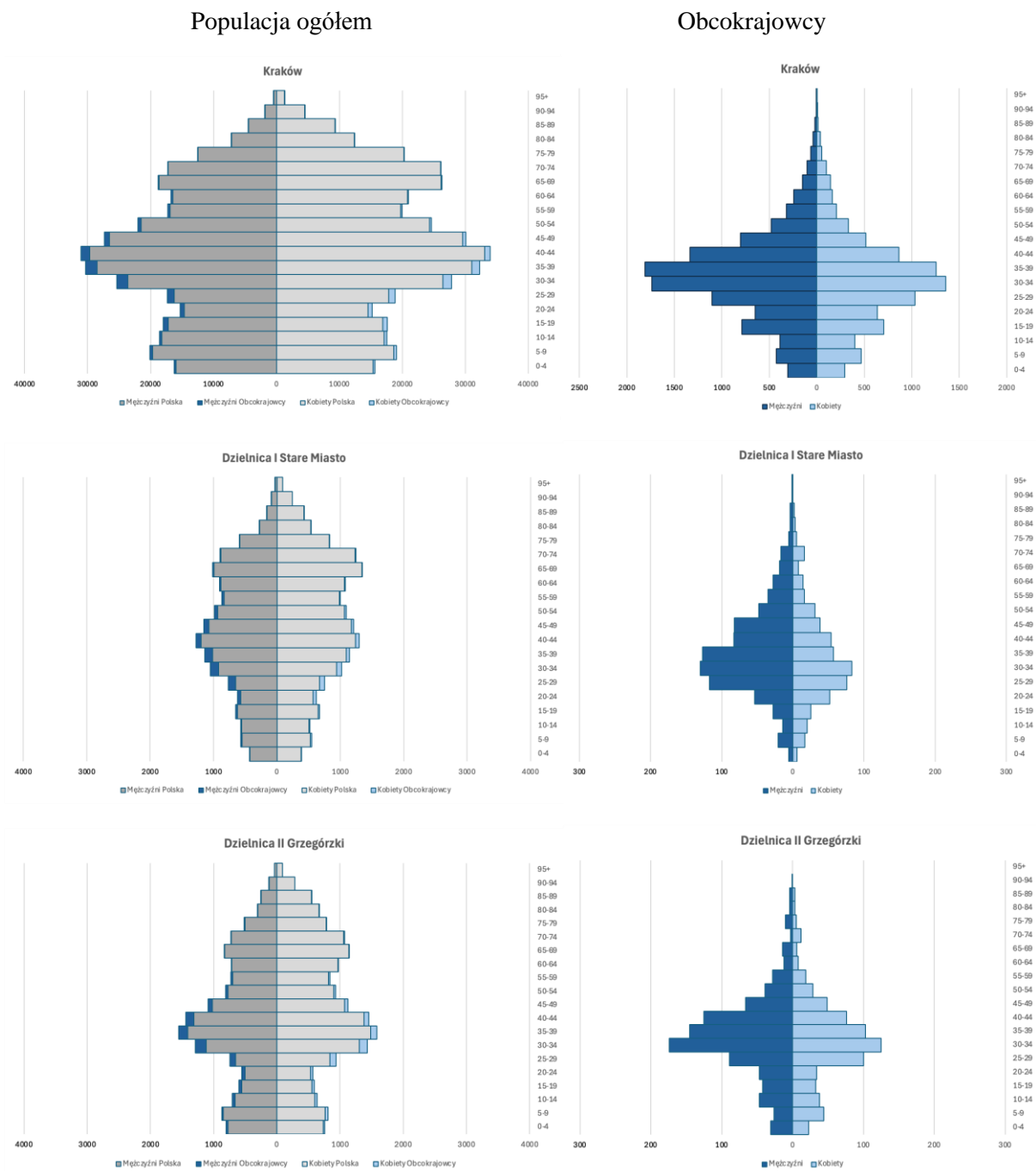
Rysunek 3.6. Udział Ukraińców w populacji obcokrajowców według dzielnic Miasta Krakowa w 2024 roku według źródła danych



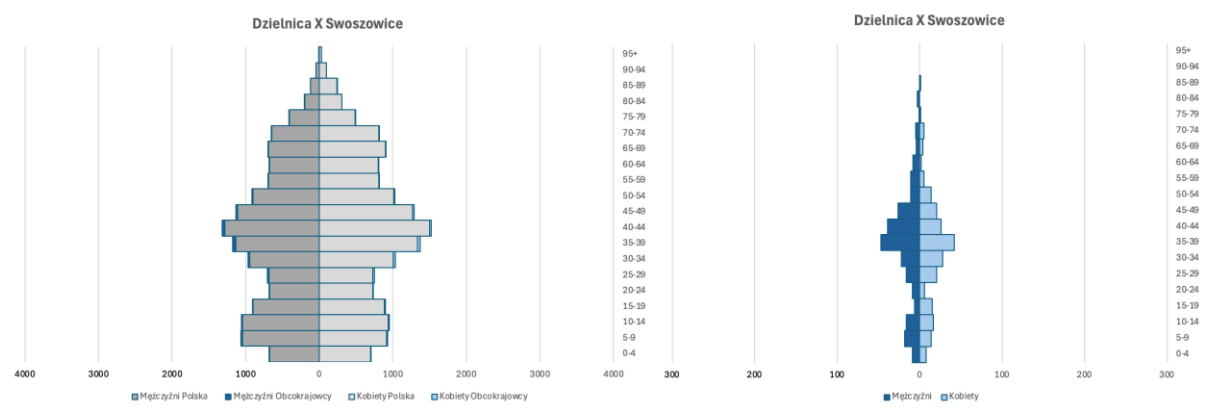
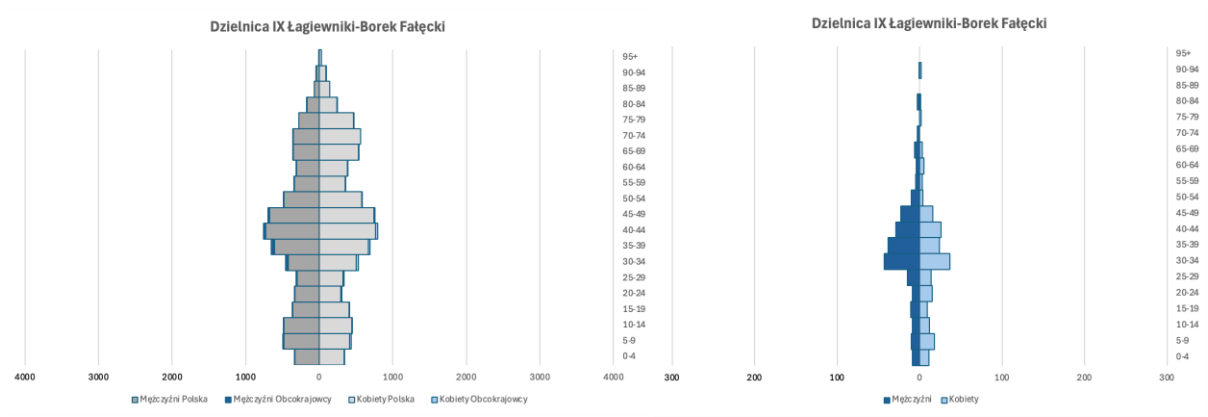
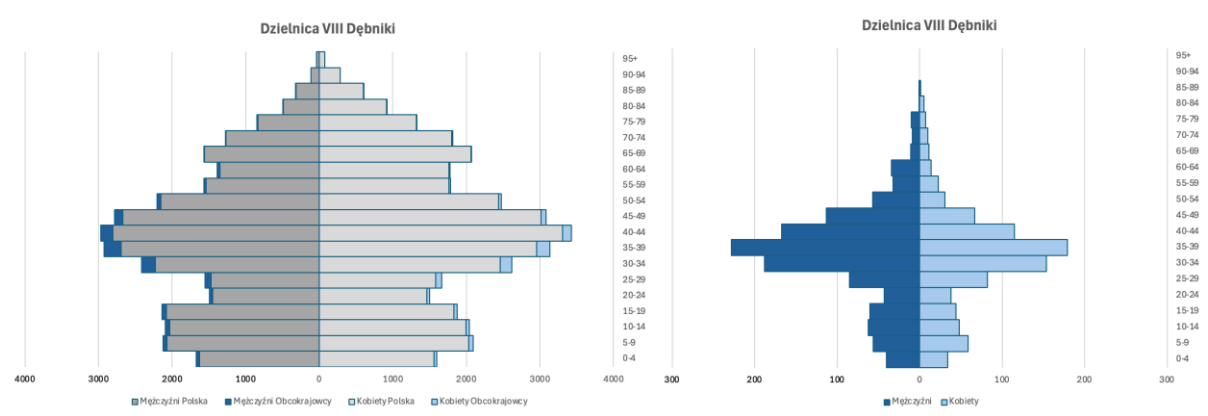
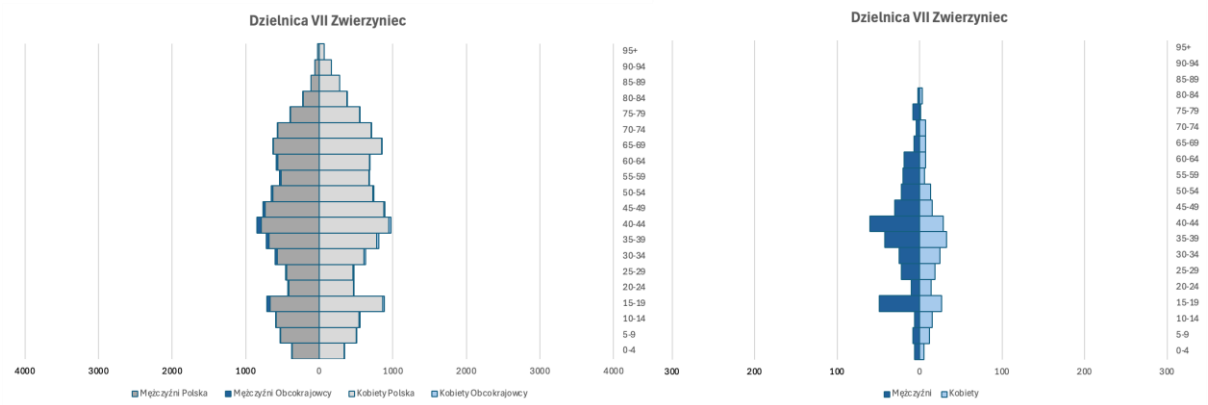
Źródło: UMK (2024), MUW (2024).

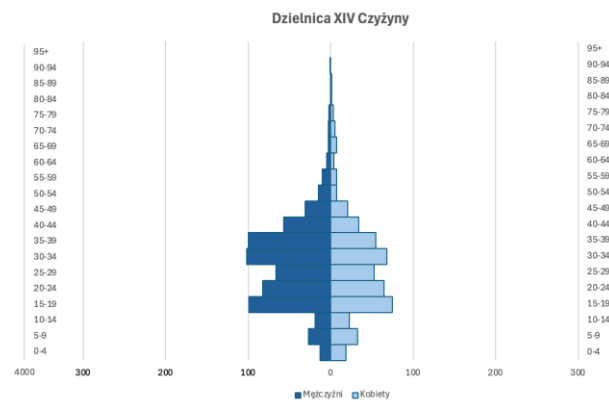
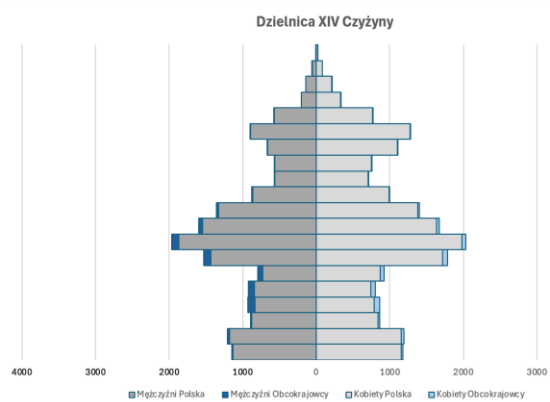
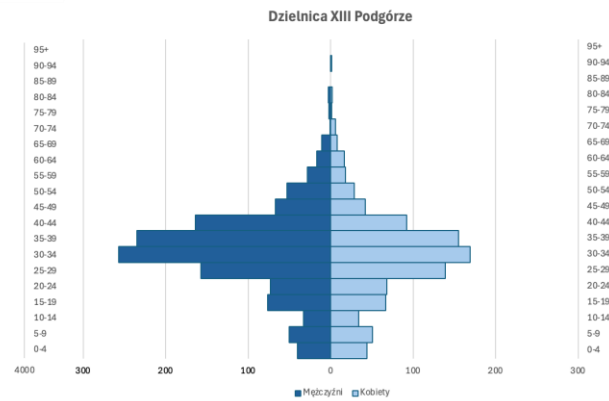
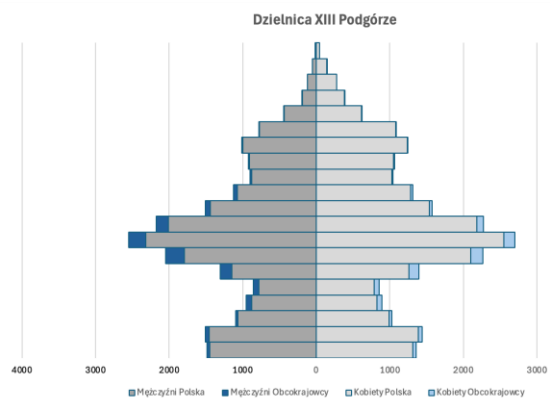
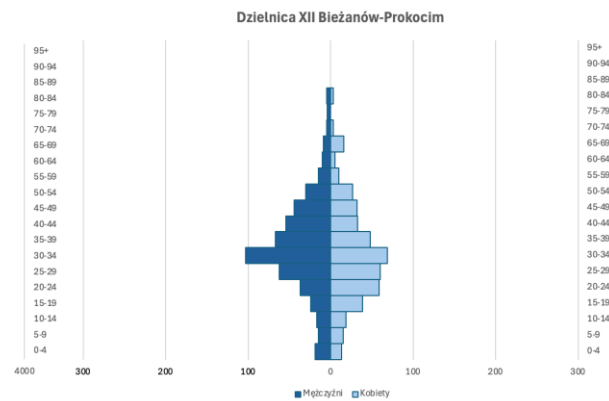
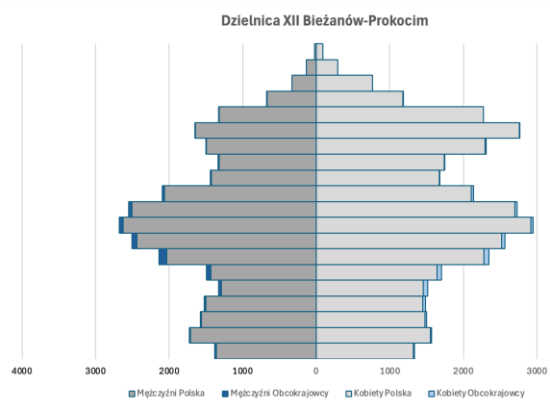
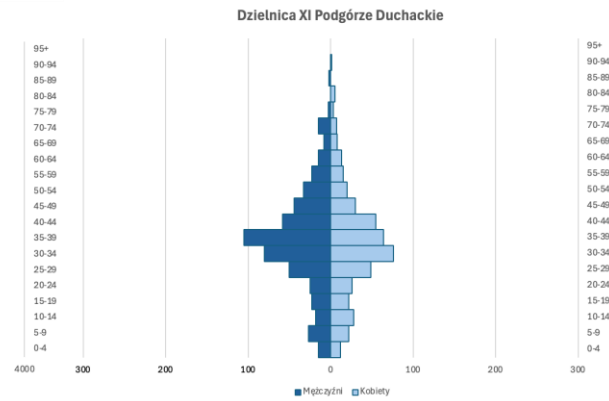
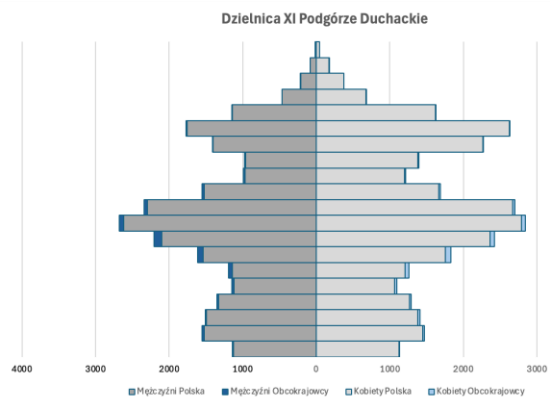
W Krakowie występuje przestrzenne zróżnicowanie struktury populacji obcokrajowców według wieku i płci. Poniżej zostały zaprezentowane piramidy wieku populacji według obywatelstwa (polskie, niepolskie) oraz populacji obcokrajowców w poszczególnych dzielnicach Miasta Krakowa (zob. rys. 3.7). Rysunki zostały opracowane na podstawie danych meldunkowych UMK z 2024 roku. Aby ułatwić porównanie wszystkie rysunki zostały przygotowane w tej samej skali (inna dla populacji całkowitych i dla populacji migrantów). Generalnie, we wszystkich dzielnicach dominuje liczebnie zbiorowość w wieku 25-34 i 35-44 lat. W znacznej części dzielnic w tych grupach wieku jest więcej mężczyzn niż kobiet.

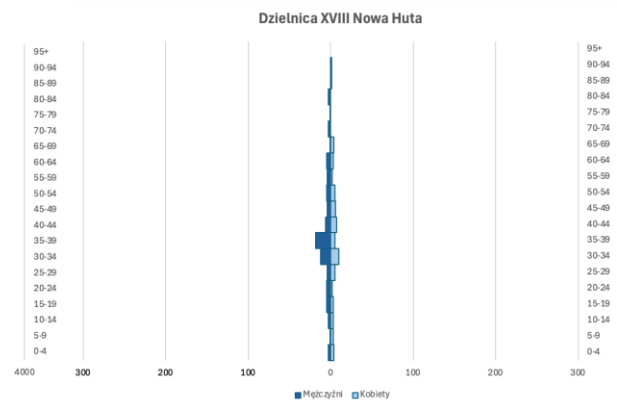
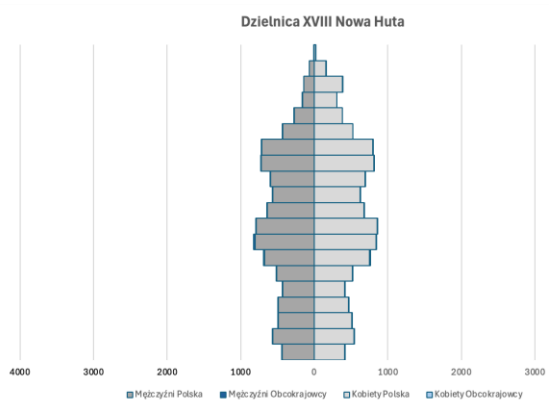
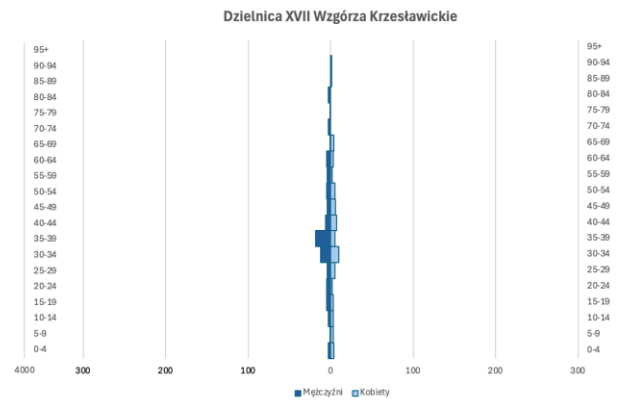
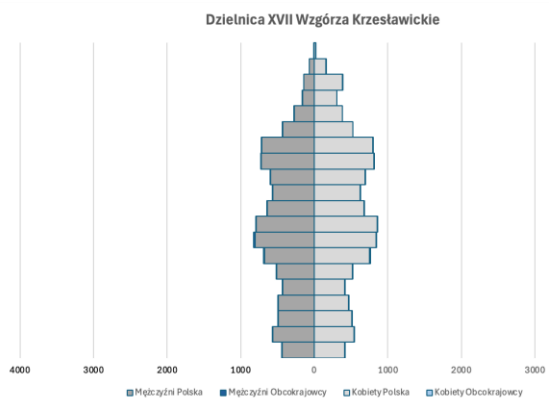
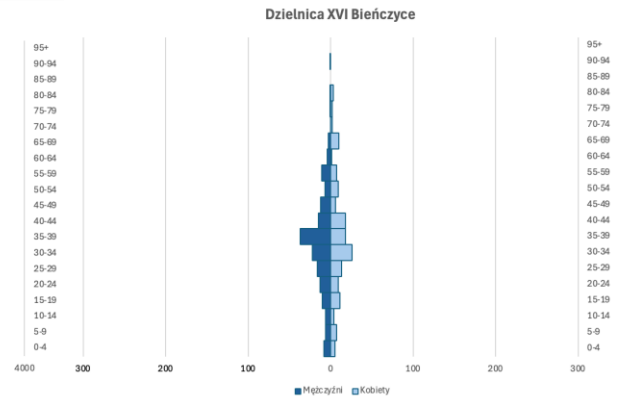
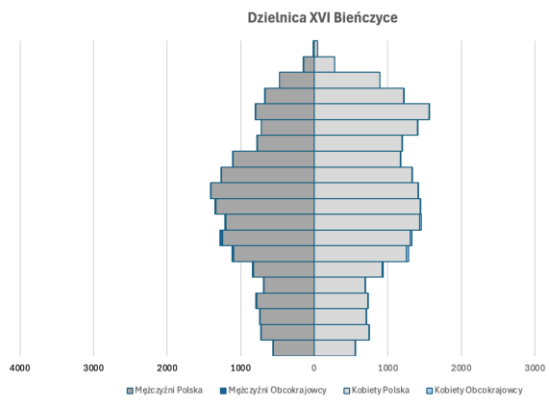
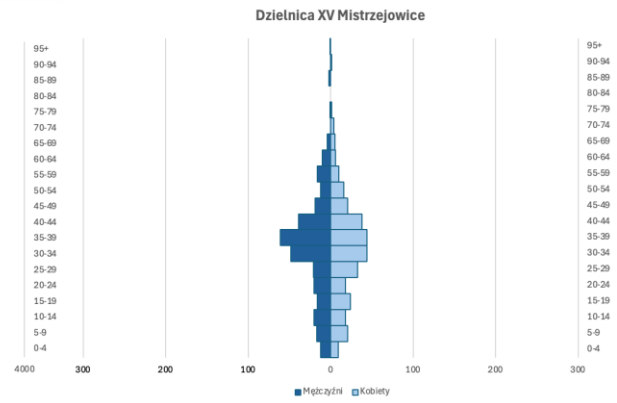
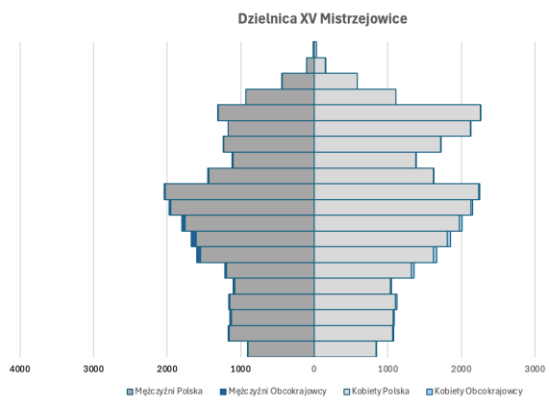
Rysunek 3.7. Struktura według wieku, płci i obywatelstwa według dzielnic w Krakowie w 2024 roku











Źródło: UMK (2024).

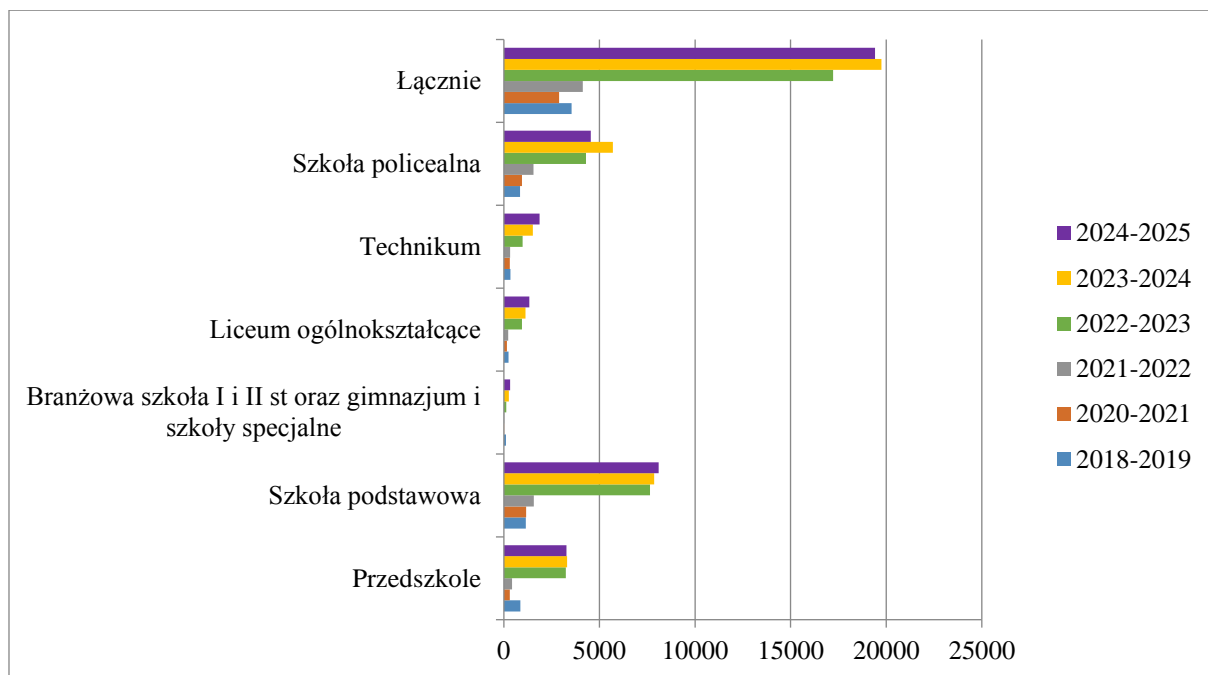
4. Imigranci w systemie szkolnictwa Krakowa

Ta część raportu zawiera analizę danych dotyczących liczby oraz struktury narodowościowej cudzoziemców w systemie krakowskiego szkolnictwa, ze szczególnym uwzględnieniem roku szkolnego 2024/2025, a także porównanie z wcześniejszymi latami. Na początku przedstawiono ogólną liczbę cudzoziemców, uwzględniając podział na różne typy placówek oświatowych. Kolejne części raportu koncentrują się na najchętniej wybieranych przez cudzoziemców przedszkolach, szkołach podstawowych i średnich w Krakowie. Szczegółowa analiza obejmuje również strukturę narodową imigrantów w krakowskich placówkach edukacyjnych – od przedszkoli po szkoły policealne. Ostatnia część raportu poświęcona jest studentom zagranicznym na uczelniach krakowskich.

Istotnym aspektem jest zmiana metodologii zbierania danych wprowadzonej przez Ministerstwo Edukacji i Nauki (MEN). Wcześniej raportowano „liczbę cudzoziemców”, natomiast obecnie uwzględnia się „liczbę cudzoziemców posiadających aktywne przypisanie do oddziału”. Ta zmiana wpływa na ogólny obraz, ponieważ w porównaniu z rokiem 2023 obserwowana liczba cudzoziemców może wydawać się niższa. W rzeczywistości rzeczywista liczba cudzoziemców nie zmniejszyła się, lecz nowa metodologia wyklucza sytuację w której niektóre osoby mogły być przypisane do kilku placówek edukacyjnych w Krakowie jednocześnie lub zostać formalnie zapisane lecz nie uczęszczać na zajęcia do jednego z krakowskich przedszkoli lub szkół. Do tej grupy mogą też należeć osoby, które wyjechały z Krakowa. Tym samym aktualny sposób raportowania odzwierciedla bardziej precyzyjny stan faktyczny. Niestety, w listopadzie 2022 i 2023 nie dysponowano danymi w nowym formacie, jednak są one dostępne dla końca roku szkolnego 2023/2024 (tj. na dzień 23 czerwca 2024).

W roku szkolnym 2024/2025 liczba cudzoziemców w krakowskich placówkach edukacyjnych wynosi niemal 19130 osób, co stanowi spadek o 625 osoby w porównaniu do roku poprzedniego. Spadek ten wynika ze zmiany metodologii zbierania danych. Jak przedstawiono na rysunku 4.1, największa liczba cudzoziemców, podobnie jak w latach poprzednich, uczęszcza do szkół podstawowych, placówek policealnych oraz przedszkoli.

Rysunek 4.1. Liczba cudzoziemców w różnych typach placówek oświatowych w roku szkolnym 2018/2019, 2020/2021, 2021/2022, 2022/2023, 2023/2024 i 2024/2025



(w 2023/2024 oraz 2024/2025 w szkołach podstawowych również szkoła muzyczna 1st i 2st oraz ogólnokształcąca szkoła muzyczna I stopnia)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UMK.

Największy przyrost liczby uczniów cudzoziemskich zarejestrowano w ostatnim roku w technikach – liczba uczniów wzrosła z 1509 do 1859 osób, co stanowi przyrost o 23% w porównaniu z rokiem poprzednim. Znaczący wzrost odnotowano również w szkołach podstawowych – liczba uczniów zwiększyła się z 7776 w 2023 roku do 8 046 w 2024 roku, co daje wzrost o 3%. W liceach ogólnokształcących liczba uczniów cudzoziemskich wzrosła o 197 osób, co oznacza wzrost o 17% w stosunku do roku 2023.

Jednocześnie, w wyniku zmiany metodologii zbierania danych, odnotowano spadek liczby uczniów w szkołach policealnych i punktach przedszkolnych. W szkołach policealnych liczba zarejestrowanych osób zmniejszyła się o 1 161, co odpowiada spadkowi o 20%. W punktach przedszkolnych liczba dzieci zmniejszyła się o 18. W pozostałych placówkach nie zaobserwowano istotnych zmian w liczbie uczniów cudzoziemskich.

Tabela 4.1 Liczba cudzoziemców w różnych typach placówek oświatowych w roku szkolnym 2024/2025

Typ szkoły	Liczba cudzoziemców
Branżowa szkoła I stopnia	304
Branżowa szkoła II stopnia	6
Liceum ogólnokształcące	1335

Typ szkoły	Liczba cudzoziemców
Ogólnokształcąca szkoła muzyczna I stopnia	32
Przedszkole	3268
Punkt przedszkolny	37
Szkoła muzyczna I stopnia	48
Szkoła muzyczna II stopnia	4
Szkoła podstawowa	8046
Szkoła policealna	4539
Szkoła specjalna przysposabiająca do pracy	9
Technikum	1859
Łącznie	19487

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UMK.

4.1 Cudzoziemcy w przedszkolach i szkołach podstawowych

Zgodnie z danymi przekazanymi przez Urząd Miasta Krakowa (UMK) na początku roku szkolnego 2024/2025 do wszystkich typów ogólnodostępnych przedszkoli i punktów przedszkolnych (zarówno samorządowych, jak i niesamorządowych) w Krakowie uczęszczało ogółem 34 807 dzieci w wieku 3–6 lat (w szczególnie uzasadnionych przypadkach również dzieci w wieku 2,5 roku lub 7 lat). Rok wcześniej liczba ta wynosiła 36177, co oznacza spadek o ponad 1 370 dzieci.

Na początku roku szkolnego 2024/2025 wśród wszystkich przedszkolaków było 3305 dzieci cudzoziemskich. W porównaniu do roku poprzedniego nie odnotowano znaczącego wzrostu ich liczby – zwiększyła się ona zaledwie o 5 osób. Udział cudzoziemców wśród wszystkich krakowskich przedszkolaków wyniósł 9,5%.

Do krakowskich przedszkoli i punktów przedszkolnych uczęszczają głównie dzieci pochodzenia ukraińskiego – jest ich 2 581, z czego 945 nie posiada ochrony tymczasowej, a 1 636 dzieci znajduje się pod taką ochroną. Drugą najliczniejszą grupę stanowią dzieci z Białorusi (220), a trzecią dzieci pochodzenia indyjskiego (148).

Największą liczbę zagranicznych przedszkolaków zarejestrowano w Publicznym Przedszkolu Fair Play Nr 3 w Krakowie przy ul. prof. Michała Życzkowskiego, gdzie uczęszcza 44 dzieci cudzoziemskich. Mniej liczne były takie placówki, jak Niepubliczne Przedszkole „Logosens” z Oddziałem Integracyjnym przy ul. Chmieleniec (42 dzieci), Publiczne Przedszkole Malutkowo przy ul. Józefa Łepkowskiego (38 dzieci) oraz Samorządowe Przedszkole nr 6 im. dr. Henryka Jordana przy ul. Franciszka Bujaka (36 dzieci).

W dziesiątce najpopularniejszych przedszkoli wśród dzieci cudzoziemskich w Krakowie znalazły się również cztery inne placówki niepubliczne oraz dwie publiczne. Łącznie dziesięć najpopularniejszych przedszkoli w 2024 roku gromadziło 355 dzieci cudzoziemskich (szczegóły w tabeli 4.2).

Tabela 4.2 Przedszkola krakowskie z największą liczbą dzieci cudzoziemskich w roku szkolnym 2024/2025

Lp.	Nazwa	Typ szkoły	Ulica	Nr Domu	Liczba dzieci, które nie są obywatelami polskimi
1.	PUBLICZNE PRZEDSZKOLE FAIR PLAY NR 3 W KRAKOWIE	publiczna	prof. Michała Życzkowskiego	20	44
2.	NIEPUBLICZNE PRZEDSZKOLE „LOGOSENS” Z ODDZIAŁEM INTEGRACYJNYM W KRAKOWIE	niepubliczna	Chmieleniec	2B	42
3.	PUBLICZNE PRZEDSZKOLE MALUTKOWO W KRAKOWIE	publiczna	Józefa Łepkowskiego	7	38
4.	SAMORZĄDOWE PRZEDSZKOLE NR 6 IM. DR. HENRYKA JORDANA W KRAKOWIE	publiczna	Franciszka Bujaka	17	36
5.	PRZEDSZKOLE NIEPUBLICZNE "BAJKA" W KRAKOWIE	niepubliczna	Lubostroń	22G	34
6.	NIEPUBLICZNE PRZEDSZKOLE SPORTOWO-TANECZNE "FAIR PLAY"	niepubliczna	Jana Dekerta	24	33
7.	SAMORZĄDOWE PRZEDSZKOLE NR 21 IM. JÓZEFA DIETLA W KRAKOWIE	publiczna	Miodowa	36	33
8.	PRZEDSZKOLE NIEPUBLICZNE BRIGHT CHILD	niepubliczna	Przemysłowa	4	32
9.	SAMORZĄDOWE PRZEDSZKOLE NR 58 W KRAKOWIE	publiczna	Skośna	2	32
10.	PRZEDSZKOLE NIEPUBLICZNE "BIG BEN"	niepubliczna	płk. Ryszarda Kuklińskiego	7	31
	SUMA POWYŻSZYCH				355

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UMK.

Na początku roku szkolnego 2024/2025 do krakowskich szkół podstawowych zapisanych było 65 815 uczniów, co oznacza spadek o 410 osób w porównaniu z rokiem poprzednim. W tej grupie znalazło się 8 046 uczniów cudzoziemskich. Podobnie jak w poprzednich latach, największą popularnością wśród dzieci cudzoziemskich cieszyły się szkoły publiczne – spośród dziesięciu najczęściej wybieranych placówek tylko jedna była szkołą niepubliczną (patrz tabela 4.3).

Struktura obywatelstwa dzieci cudzoziemskich uczęszczających do krakowskich szkół podstawowych jest zbliżona do tej obserwowanej w przedszkolach. Najliczniejszą grupę stanowią dzieci z Ukrainy – 6 441 uczniów, w tym 1 666 to imigranci ekonomiczni z kartami pobytowymi, a 4 775 to imigranci przymusowi objęci ochroną tymczasową. Drugą najliczniejszą grupą są dzieci z Białorusi (671), a trzecią – dzieci pochodzące z Indii (257).

Najwięcej uczniów cudzoziemskich, podobnie jak w roku poprzednim, uczęszcza do Szkoły Podstawowej nr 151 przy ul. Wacława Lipińskiego 2 – 245 osób, z czego największą grupę stanowią dzieci z Ukrainy (187), a pozostałe to m.in. uczniowie białoruscy (32) i rosyjscy (11). Kolejną popularną placówką jest Szkoła Podstawowa nr 47 im. Stefana Czarnieckiego przy ul. Myśliwskiej 64, do której uczęszcza ponad 170 uczniów cudzoziemskich, głównie z Ukrainy (146), Wietnamu (14) i Białorusi (8). Na trzecim miejscu uplasowała się Szkoła Podstawowa nr 53 przy ul. Skośnej 8, w której uczy się 171 dzieci cudzoziemskich, w tym 125 z Ukrainy, 24 z Białorusi i 12 z Rosji.

Do dziesięciu najpopularniejszych szkół podstawowych wśród dzieci cudzoziemskich w Krakowie zapisano ponad 19% wszystkich uczniów cudzoziemskich w tym typie placówek.

Tabela 4.3 Szkoły podstawowe w Krakowie o największej liczbie obcokrajowców w roku szkolnym 2024/2025

Lp.	Nazwa	Typ szkoły	Ulica	Nr Domu	Liczba dzieci, które nie są obywatelami polskimi
1.	SZKOŁA PODSTAWOWA Z ODDZIAŁAMI INTEGRACYJNYMI NR 151 IM. UNIWERSYTETU JAGIELLOŃSKIEGO W KRAKOWIE	publiczna	Wacława Lipińskiego	2	245
2.	SZKOŁA PODSTAWOWA NR 47 IM. STEFANA CZARNIECKIEGO W KRAKOWIE	publiczna	Myśliwska	64	174
3.	SZKOŁA PODSTAWOWA NR 53 IM. JANA HENRYKA DĄBROWSKIEGO W KRAKOWIE	publiczna	Skośna	8	171

4.	NIEPUBLICZNA SZKOŁA PODSTAWOWA CRACOW INTERNATIONAL SCHOOL	niepubliczna	Andrzeja Sokołowskiego	19a	162
5.	SZKOŁA PODSTAWOWA NR 2 IM. ŚW. WOJCIECHA W KRAKOWIE	publiczna	Strzelców	5a	159
6.	SZKOŁA PODSTAWOWA Z ODDZIAŁAMI INTEGRACYJNYMI NR 158 IM. PROFESORA JULIANA ALEKSANDROWICZA W KRAKOWIE	publiczna	Strąkowa	3a	154
7.	SZKOŁA PODSTAWOWA NR 95 IM. WŁADYSŁAWA BRONIEWSKIEGO W KRAKOWIE	publiczna	Wileńska	9B	139
8.	SZKOŁA PODSTAWOWA NR 93 IM. LUCJANA RYDLA W KRAKOWIE	publiczna	Feliksa Szlachtowskiego	31	123
9.	SZKOŁA PODSTAWOWA NR 149 IM. MARSZAŁKA JÓZEFA PIŁSUDSKIEGO W KRAKOWIE	publiczna	Franciszka Bujaka	15	120
10.	SZKOŁA PODSTAWOWA NR 7 IM. WOJSKA POLSKIEGO W KRAKOWIE	publiczna	Władysława Spasowskiego	8	118
	SUMA POWYŻSZYCH				1565

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UMK.

4.2 Imigranci w szkołach średnich

Według danych przekazanych autorom raportu przez Wydział Edukacji Urzędu Miasta Krakowa, w roku szkolnym 2024/2025 do liceów ogólnokształcących w Krakowie uczęszczało łącznie 29 060 uczniów, co oznacza wzrost jedynie o 27 osób w porównaniu z rokiem poprzednim. W tej grupie znajdowało się 1 335 uczniów cudzoziemskich, co stanowi prawie 5% wszystkich licealistów w mieście (w porównaniu z 4% w roku poprzednim).

Najliczniejszą grupę cudzoziemców w krakowskich liceach stanowili uczniowie z Ukrainy – 1 024 osoby, z czego 417 nie posiadało ochrony tymczasowej, a 607 było nią objętych. Kolejną grupę stanowili Białorusini (143 osoby), Rosjanie (42 osoby) oraz Indusi (34 osoby).

Najwięcej uczniów zagranicznych (73 osoby) uczęszczało do XLVII Liceum Ogólnokształcącego na os. Szkolnym 18. Spośród nich aż 61 osób to obywatele Ukrainy, a pozostali to pojedynczy uczniowie z Białorusi i Gruzji. Drugim popularnym wyborem było XIV Liceum Ogólnokształcące im. Mikołaja Kopernika przy ul. Józefa Chełmońskiego 24, gdzie kształcą się 64 uczniów cudzoziemskich. Większość z nich to Ukraińcy (57 osób), a pozostałe osoby to obywatele Azerbejdżanu, Białorusi, Mołdawii i Rosji.

Liczna grupa uczniów cudzoziemskich uczęszcza również do XXX Liceum Ogólnokształcącego im. Świętego Brata Alberta – Adama Chmielowskiego na os. Dywizjonu 303. Spośród 63 zagranicznych uczniów większość stanowią dzieci z Ukrainy (55 osób). Do szkoły uczęszczają także obywatele Białorusi, Gruzji, Rosji, Wietnamu i Brazylii.

W dziesięciu najpopularniejszych liceach kształcą się ponad 36% wszystkich cudzoziemskich licealistów w Krakowie. W zestawieniu tych szkół na rok szkolny 2024/2025 (patrz tabela 4.4) znalazła się tylko jedna placówka niepubliczna.

Tabela 4.4 Licea ogólnokształcące w Krakowie z największą liczbą obcokrajowców w roku szkolnym 2024/2025

Lp.	Nazwa	Typ szkoły	Ulica	Nr Domu	Liczba uczniów/uczennic, którzy nie są obywatelami polskimi
1.	XLVII LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCE W KRAKOWIE	publiczna	Osiedle Szkolne	18	73
2.	XIV LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCE IM. MIKOŁAJA KOPERNIKA W KRAKOWIE	publiczna	Józefa Chełmońskiego	24	64
3.	XXX LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCE IM. ŚWIĘTEGO BRATA ALBERTA - ADAMA CHMIELOWSKIEGO W KRAKOWIE	publiczna	Osiedle Dywizjonu 303	66	63
4.	KOLEGIUM EUROPEJSKIE - EUROPEJSKIE NIEPUBLICZNE LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCE W KRAKOWIE	niepubliczna	Ślusarska	9	55
5.	XXIV LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCE IM. JANA PAWŁA II W KRAKOWIE	publiczna	Wilhelma Wilka-Wyrwińskiego	1	55

6.	XLIV LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCE IM. KS. STANISŁAWA KONARSKIEGO W KRAKOWIE	publiczna	Bernardyńska	7	45
7.	XVIII LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCE IM. PROFESORA AKADEMII KRAKOWSKIEJ ŚW. JANA KANTEGO W KRAKOWIE	publiczna	Na Błonie	15b	35
8.	XXVII LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCE IM. DR. HENRYKA JORDANA W KRAKOWIE	publiczna	Senatorska	35	35
9.	XV LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCE IM. MARI SKŁODOWSKIEJ-CURIE W KRAKOWIE	publiczna	Aleja Adolfa Dygasińskiego	15	30
10.	PUBLICZNE LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCE SIÓSTR SALEZJANEK IM. ŚWIĘTEGO DOMINIKA SAVIO W KRAKOWIE	publiczna	Osiedle Jagiellońskie	17	29
	SUMA POWYŻSZYCH				484

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UMK.

W roku szkolnym 2024/2025 w krakowskich szkołach branżowych pierwszego stopnia, tzw. zawodówkach, kształciło się łącznie 2 659 uczniów, co oznacza spadek o niecałe 100 osób w porównaniu do poprzedniego roku. Wśród nich było 304 obcokrajowców, o ponad 62 więcej niż w roku poprzednim, co stanowi ponad 11% wszystkich uczniów tych szkół. Największą liczbą cudzoziemców może pochwalić się Branżowa Szkoła nr 14, zlokalizowana przy Alei Adama Mickiewicza, gdzie kształciło się 30 obcokrajowców. W dziesięciu najliczniejszych szkołach branżowych w Krakowie uczęszczało 238 uczniów cudzoziemskich, co stanowi ponad 78% wszystkich obcokrajowców w tego typu placówkach (patrz tabela 4.5). Największą grupę obcokrajowców stanowią Ukraińcy – 85 osób posiadających krótkoterminowe lub długoterminowe karty pobytowe oraz 212 osób objętych ochroną czasową. Łącznie stanowią oni prawie 98% wszystkich cudzoziemców w krakowskich zawodówkach.

Tabela 4.5 Obcokrajowcy w branżowych szkołach I stopnia w Krakowie w roku szkolnym 2024/2025

Lp.	Nazwa	Typ szkoły	Ulica	Nr Domu	Liczba uczniów/uczennic, którzy nie są obywatelami polskimi
1.	BRANŻOWA SZKOŁA I STOPNIA NR 14 W KRAKOWIE	publiczna	Aleja Adama Mickiewicza	5	30
2.	BRANŻOWA SZKOŁA I STOPNIA NR 23 IM. ŚW. MAKSYMILIANA MARII KOLBE W KRAKOWIE	publiczna	Macieja Miechowity	6	29
3.	BRANŻOWA SZKOŁA I STOPNIA NR 11 W KRAKOWIE	publiczna	Osiedle Złotej Jesieni	16	26
4.	BRANŻOWA SZKOŁA I STOPNIA NR 10 W KRAKOWIE	publiczna	Jana Zamoyskiego	6	25
5.	BRANŻOWA SZKOŁA I STOPNIA NR 2 IM. STUDENCKIEGO KOMITETU SOLIDARNOŚCI W KRAKOWIE	publiczna	Osiedle Szkolne	18	25
6.	BRANŻOWA SZKOŁA I STOPNIA NR 3 IM. ERAZMA JÓZEFA JERZMANOWSKIEGO W KRAKOWIE	publiczna	Aleja gen. Jana Skrzyneckiego	12	24
7.	BRANŻOWA SZKOŁA I STOPNIA NR 17 W KRAKOWIE	publiczna	Osiedle Szkolne	37	21
8.	BRANŻOWA SZKOŁA I STOPNIA PRZEDSIĘBIORSTWA BUDOWNICTWA PRZEMYSŁOWEGO "CHEMOBUDOWA-KRAKÓW" SPÓŁKA AKCYJNA	publiczna	Osiedle Urocze	13	20
9.	FRYZJERSKO-KOSMETYCZNA NIEPUBLICZNA SZKOŁA BRANŻOWA I STOPNIA	niepubliczna	Osiedle Szklane Domy	7	20
10.	KRAKOWSKA RZEMIEŚLNICZA SZKOŁA BRANŻOWA I STOPNIA	niepubliczna	Osiedle Szklane Domy	7	18
	SUMA POWYŻSZYCH				238

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UMK.

W krakowskich technikach oraz szkołach branżowych II stopnia w roku szkolnym 2024/2025 kształciło się 15 606 uczniów, w tym 1 865 cudzoziemców. Stanowią oni niemal 12% całej młodzieży zdobywającej wiedzę i umiejętności zawodowe, co oznacza wzrost o 2,7 punktu procentowego w porównaniu do roku poprzedniego.

Najliczniejszą grupą obcokrajowców w tych szkołach są Ukraińcy, którzy stanowią 1 669 osób. Wśród nich 1 229 to osoby objęte ochroną tymczasową, a 440 to dzieci migrantów ekonomicznych, którzy przybyli do Polski przed 24 lutego 2022 roku. Kolejnymi, choć zdecydowanie mniejszymi grupami, są Białorusini (108 osób) oraz Kazachowie (26 osób).

Po raz pierwszy od kilku lat najpopularniejszym technikum wśród obcokrajowców było Technikum Nr 2 im. Studenckiego Komitetu Solidarności, do którego uczęszcza 244 cudzoziemców, co stanowi 13% wszystkich obcokrajowców w technikach. Większość uczniów tej szkoły to Ukraińcy (222 osoby), a drugą najliczniejszą grupą są Białorusini (9 osób). Ponadto w tej szkole uczą się także młodzież z Gruzji, Kazachstanu oraz Iranu.

Drugie miejsce w rankingu popularności wśród cudzoziemców zajmuje Technikum Huty im. Tadeusza Sendzimira, które wybrało 223 obcokrajowców. Większość z nich to Ukraińcy (164 osoby), a drugą co do liczebności grupą są Białorusini (43 osoby). Trzecią grupą są Kazachowie (15 osób).

Popularnością wśród cudzoziemców cieszy się także Technikum dla Młodzieży "Cosinus", do którego uczęszcza 160 obcokrajowców, z czego przeważającą grupę stanowią Ukraińcy (152 osoby).

Tak duża liczba obcokrajowców w krakowskich szkołach branżowych i technicznych świadczy o rosnącym zainteresowaniu kształceniem zawodowym wśród młodzieży z zagranicy, szczególnie z Ukrainy i innych krajów wschodnioeuropejskich.

Tabela 4.6 Technika w Krakowie z największą liczbą obcokrajowców w roku szkolnym 2024/2025

Lp.	Nazwa	Typ szkoły	Ulica	Nr Domu	Liczba uczniów/uczennic, którzy nie są obywatelami polskimi
1.	TECHNIKUM NR 2 IM. STUDENCKIEGO KOMITETU SOLIDARNOŚCI W KRAKOWIE	publiczna	Osiedle Szkolne	18	244
2.	TECHNIKUM HUTY IM. TADEUSZA SENDZIMIRA	publiczna	Osiedle Złotej Jesieni	2	223
3.	TECHNIKUM DLA MŁODZIEŻY "COSINUS" W KRAKOWIE	niepubliczna	Lublańska	38	160

4.	TECHNIKUM PRZEDSIĘBIORSTWA BUDOWNICTWA PRZEMYSŁOWEGO "CHEMOBUDOWA-KRAKÓW" S.A.	publiczna	Osiedle Urocze	13	131
5.	TECHNIKUM MECHANICZNE NR 17 W KRAKOWIE	publiczna	Osiedle Szkolne	37	129
6.	TECHNIKUM POLIGRAFICZNO-MEDIALNE NR 20 IM. ZENONA KLEMENSIEWICZA W KRAKOWIE	publiczna	Osiedle Tysiąclecia	38	95
7.	TECHNIKUM EKONOMICZNO-HANDLOWE NR 5 W KRAKOWIE	publiczna	Osiedle Spółdzielcze	6	82
8.	TECHNIKUM NR 16 IM. KS. DR. JANA KACZKOWSKIEGO W KRAKOWIE	publiczna	Aleja gen. Jana Skrzyneckiego	12	78
9.	TECHNIKUM BUDOWLANE NR 1 W KRAKOWIE	publiczna	Jerzego Szablowskiego	1	75
10.	TECHNIKUM ELEKTRYCZNE NR 8 W KRAKOWIE	publiczna	Osiedle Szkolne	26	59
	SUMA POWYŻSZYCH				1276

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UMK.

Na początku roku szkolnego 2024/2025 do szkół policealnych uczęszczało 15 340 osób, co oznacza wzrost o prawie 2 tysiące w porównaniu z poprzednim rokiem. Wśród nich znajdowało się 4 539 cudzoziemców, jednak ich liczba spadła o ponad 1,1 tysiąca w stosunku do roku ubiegłego.

W krakowskich szkołach policealnych dominują osoby pochodzenia ukraińskiego – aż 3 461 z nich (ponad 76% wszystkich obcokrajowców). Na drugim miejscu znajdują się Białorusini (429 osób), a na trzecim Indusi (132 osoby).

Największą popularnością wśród obcokrajowców, podobnie jak w poprzednim roku, cieszy się Szkoła Policealna „Cosinus Plus”, którą wybrało ponad 20% wszystkich cudzoziemców uczęszczających do tego typu placówek. Wśród innych chętnie wybieranych szkół znajdują się GLOKER Niepubliczna Szkoła Policealna (456 uczniów) oraz Niepubliczna Policealna Szkoła Zawodowa Centrum Nauki Biznesu i Administracji (449 uczniów) (patrz tabela 4.7).

Szkoły policealne w Krakowie oferują szeroki wybór kierunków, które przyciągają zarówno Polaków, jak i obcokrajowców, w tym kierunki z zakresu administracji, kosmetologii, informatyki oraz opieki zdrowotnej. Szczególnie popularne wśród cudzoziemców są programy umożliwiające szybkie zdobycie kwalifikacji zawodowych na polskim rynku pracy.

Tabela 4.7 Szkoły policealne w Krakowie z największą liczbą obcokrajowców w roku szkolnym 2024/2025

Lp.	Nazwa	Typ szkoły	Ulica	Nr Domu	Liczba uczniów/uczennic, którzy nie są obywatelami polskimi
1.	SZKOŁA POLICEALNA "COSINUS PLUS" W KRAKOWIE	niepubliczna	Lublańska	38	994
2.	GLOKER NIEPUBLICZNA SZKOŁA POLICEALNA W KRAKOWIE	niepubliczna	Basztowa	4	456
3.	NIEPUBLICZNA POLICEALNA SZKOŁA ZAWODOWA CENTRUM NAUKI BIZNESU I ADMINISTRACJI W KRAKOWIE	niepubliczna	prof. Michała Życzkowskiego	19	449
4.	KRAKOWSKIE CENTRUM EDUKACJI - SZKOŁA POLICEALNA	niepubliczna	Szewska	14	356
5.	NIEPUBLICZNA SZKOŁA POLICEALNA RENOMA W KRAKOWIE	niepubliczna	Kremerowska	15	321
6.	SZKOŁA POLICEALNA ARCHITEKTURY KRAJOBRAZU "ŻAK" ZAOCZNA	niepubliczna	Szlak	77	232
7.	NIEPUBLICZNA SZKOŁA POLICEALNA PASJONAT	niepubliczna	Podbrzezie	10	222
8.	NIEPUBLICZNA POLICEALNA SZKOŁA "CREATIVE" W KRAKOWIE	niepubliczna	Długa	46	163
9.	NIEPUBLICZNA MEDYCZNA SZKOŁA POLICEALNA RENOMA W KRAKOWIE	niepubliczna	Kremerowska	15	157

10.	SZKOŁA POLICEALNA "COSINUS I" W KRAKOWIE	niepubliczna	Lublańska	38	146
	SUMA POWYŻSZYCH				3496

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UMK.

4.3 Struktura narodowa imigrantów w krakowskich przedszkolach, szkołach podstawowych i średnich

W roku szkolnym 2024/2025 krakowskie placówki edukacyjne odnotowały zróżnicowaną strukturę narodową uczniów cudzoziemskich. Dominującą grupą pozostają Ukraińcy, jednak widoczne są zmiany w liczebności i udziale procentowym poszczególnych grup narodowościowych (patrz tabela 4.8).

Ukraińcy nadal stanowią najliczniejszą grupę cudzoziemskich uczniów, osiągając liczebność 15 554 osób i udział w ogólnej liczbie uczniów wynoszący 79,8%. W porównaniu z poprzednim rokiem szkolnym ich liczba zmniejszyła się o 365 osób (spadek o 0,8 punktu procentowego). Może to wynikać z ustabilizowania się sytuacji migracyjnej po gwałtownym wzroście liczby Ukraińców w poprzednich latach, który był efektem trudnej sytuacji politycznej i gospodarczej w ich kraju.

Białorusini utrzymują drugie miejsce w strukturze narodowej uczniów cudzoziemskich. W roku szkolnym 2024/2025 ich liczba wynosi 1 580, co stanowi 8,1% wszystkich uczniów cudzoziemskich. Od roku szkolnego 2020/2021 liczba ta wzrosła ponad 17-krotnie (z 93 osób, tj. 3,3%). W porównaniu do roku 2023/2024 liczba Białorusinów spadła nieznacznie, o 23 osoby, jednak ich procentowy udział pozostał stabilny.

Uczniowie pochodzący z Indii odnotowuje najbardziej dynamiczny wzrost liczby w analizowanym okresie. W roku szkolnym 2024/2025 liczba uczniów wynosi 577, co stanowi 3,0% wszystkich uczniów cudzoziemskich. W porównaniu z poprzednim rokiem szkolnym liczba ta wzrosła o 141 osób (o 0,8 punktu procentowego). Od roku 2020/2021, kiedy liczba Indusów wynosiła zaledwie 57 osób (2,0%), ich liczebność sukcesywnie wzrasta. To wzrost związany prawdopodobnie z rosnącą migracją ekonomiczną i edukacyjną.

Grupa rosyjskich uczniów charakteryzuje się względną stabilnością liczebności. W roku szkolnym 2024/2025 liczba uczniów wynosi 429, co przekłada się na 2,2% udziału. W porównaniu z rokiem 2023/2024 odnotowano spadek liczby uczniów o 31 osób, przy czym procentowy udział pozostał niezmienny. W porównaniu z rokiem 2020/2021 liczba Rosjan wzrosła (z 102 osób, tj. 3,6%), choć tempo wzrostu pozostaje wolniejsze niż w przypadku innych grup.

Liczba wietnamskich uczniów wzrosła z 100 w roku 2023/2024 do 131 w roku 2024/2025, co oznacza wzrost o 31 osób i niewielkie zwiększenie udziału z 0,5% do 0,7%. W całym analizowanym okresie

(2020–2025) liczba uczniów tej narodowości wzrosła z 32 osób, jednak ich udział procentowy maleje z uwagi na dynamiczniejszy wzrost innych grup narodowościowych.

W roku szkolnym 2024/2025 uczniowie tureccy stanowili 0,5% ogólnego udziału, co odpowiada 101 osobom. W porównaniu z poprzednim rokiem szkolnym odnotowano wzrost o 22 osoby.

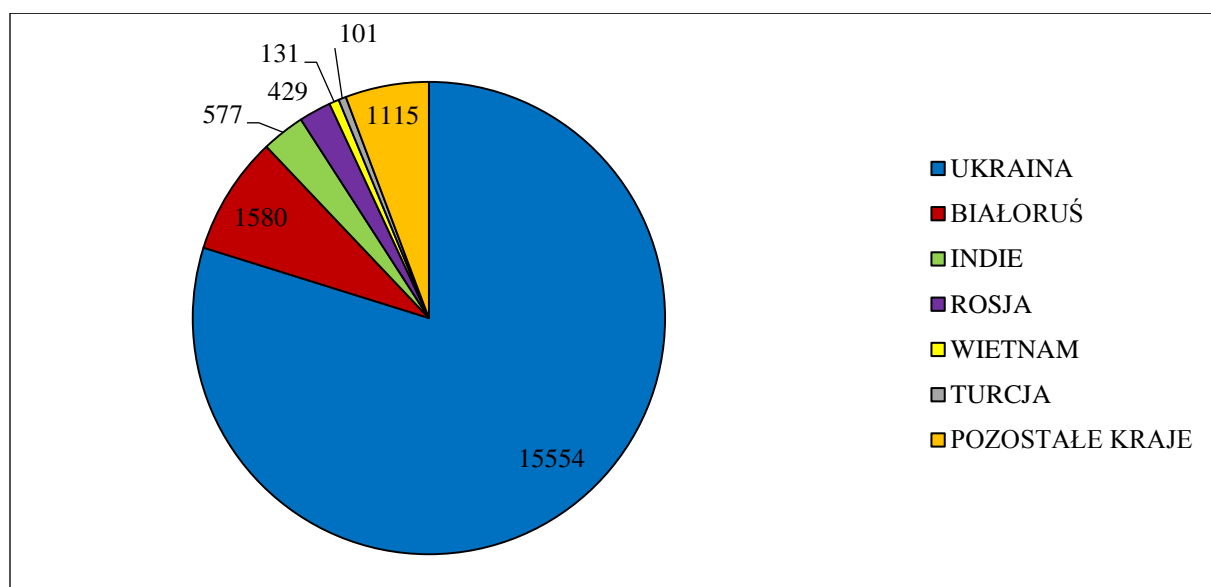
Tabela 4.8 Najliczniejsze grupy cudzoziemców w krakowskich placówkach oświatowych w 2020/2021, 2021/2022, 2022/2023, 2023/2024 i 2025/2025

	2020-2021 (liczba)	2020-2021 (udział %)	2021-2022 (liczba)	2021-2022 (udział %)	2022-2023 (liczba)	2022-2023 (udział %)	2023-2024 (liczba)	2023-2024 (udział %)	2024-2025 (liczba)	2024-2025 (udział %)
Ukraińcy	2265	80,6%	3179	77,0%	14631	85%	15919	80,6%	15554	79,8%
Białorusini	93	3,3%	299	5,5%	1100	6,4%	1603	8,1%	1580	8,1%
Indusi	57	2,0%	88	2,1%	268	1,5%	436	2,2%	577	3,0%
Rosjanie	102	3,6%	145	3,5%	375	2,2%	460	2,3%	429	2,2%
Wietnamczycy	32	1,1%	39	0,9%	55	0,3%	100	0,5%	131	0,7%
Turcy	9	0,3%	14	0,3%	23	0,1%	79	0,4%	101	0,5%
Azerbejdżanie	10	0,4%	19	0,5%	82	0,5%	110	0,6%	92	0,5%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UMK.

Największą grupą cudzoziemców w krakowskich szkołach samorządowych i niesamorządowych w roku szkolnym 2024/2025 są dzieci z Ukrainy, które stanowią około 84,7 procent wszystkich cudzoziemców. Drugą co do wielkości grupą są dzieci z Białorusi, stanowiące 8,6 procent, a trzecią dzieci z Indii, które stanowią 3,1 procent. Następnie znajdują się dzieci z Rosji, których udział wynosi 2,3 procent. Pozostałe grupy, takie jak dzieci z Wietnamu, Turcji oraz z innych krajów, mają mniejsze znaczenie liczebne, odpowiednio 0,7 procent, 0,6 procent i 6,1 procent łącznego udziału (patrz rysunek 4.3).

Rysunek 4.2 Łączna liczba cudzoziemców w krakowskich przedszkolach/szkołach samorządowych i niesamorządowych w roku szkolnym 2024/2025

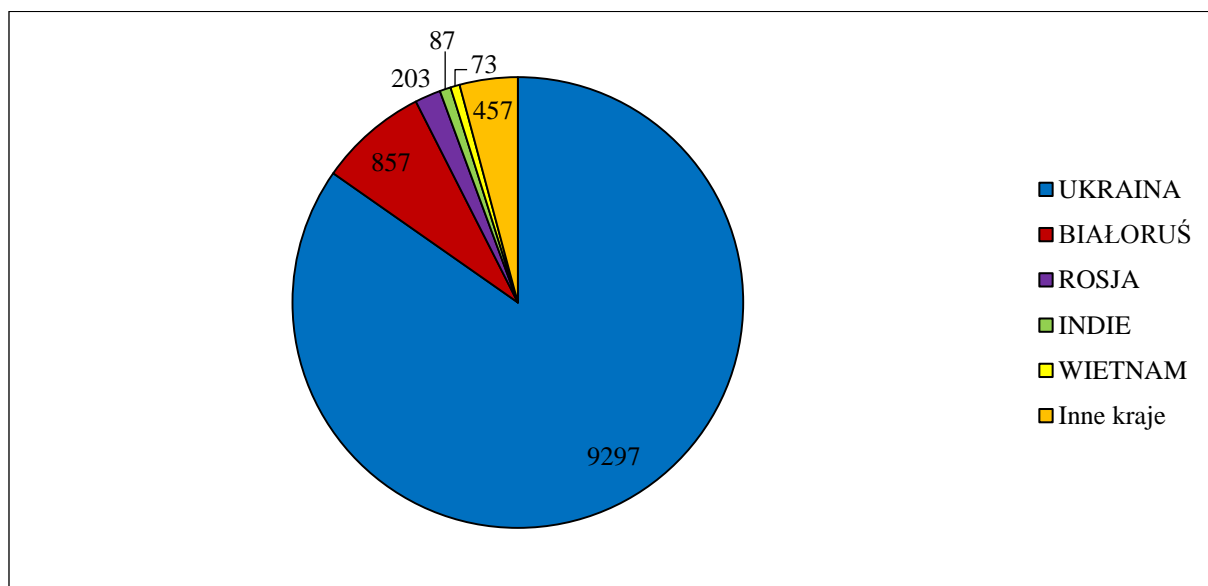


Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UMK.

Analizując dane dotyczące liczby cudzoziemców w krakowskich szkołach i przedszkolach w roku szkolnym 2024/2025, widać wyraźne różnice między szkołami samorządowymi a nie samorządowymi (por. rysunek 4.3 i 4.4).

W szkołach i przedszkolach samorządowych dominują dzieci z Ukrainy, które stanowią znaczną część całkowitej liczby cudzoziemców, wynoszącą 9297 osób (około 55% całkowitej liczby cudzoziemców w samorządowych placówkach). Kolejne grupy to dzieci z Białorusi (857 osób) oraz z Rosji (203 osoby). Wśród pozostałych narodowości widać mniejszą liczebność – Indie (87 osób) oraz Wietnam (73 osoby) stanowią minimalne grupy w tym kontekście. Z kolei pozostałe kraje (457 osób) obejmują szeroki wachlarz innych narodowości, ale w mniejszych liczbach.

Rysunek 4.3 Liczba cudzoziemców w krakowskich szkołach i przedszkolach samorządowych w roku szkolnym 2024/2025



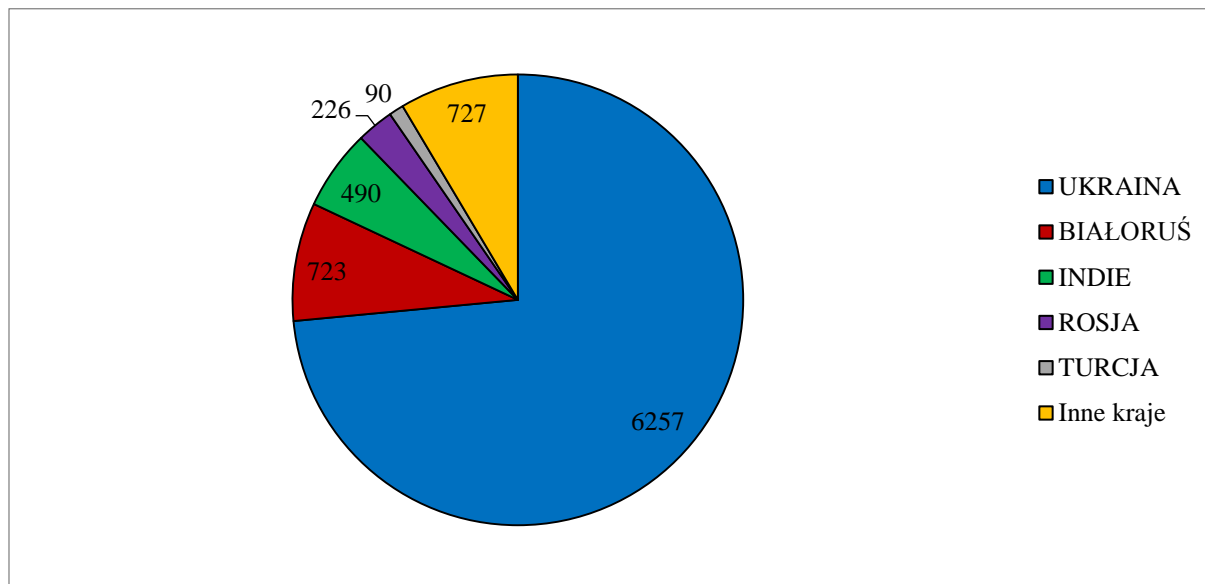
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UMK.

W szkołach i przedszkolach niesamorządowych również zauważalna jest przewaga dzieci z Ukrainy, których liczba wynosi 6257 osób (około 39% całkowitej liczby cudzoziemców w niesamorządowych placówkach). W tym przypadku, po Ukrainie, najliczniejszą grupą są dzieci z Indii (490 osób), co stanowi większy odsetek niż w samorządowych placówkach. Białoruś (723 osoby) oraz Rosja (226 osób) są również obecne, ale w mniejszych proporcjach. W tym przypadku pojawia się również grupa dzieci z Turcji (90 osób), której nie ma w szkołach samorządowych. Pozostałe kraje stanowią 727 osób, podobnie jak w szkołach samorządowych, obejmując różne narodowości.

Podsumowując, w obu typach placówek dominują dzieci z Ukrainy, choć ich liczba jest wyższa w szkołach samorządowych. Istotną różnicą jest większa liczba dzieci z Indii w szkołach niesamorządowych, a także obecność dzieci z Turcji w tych placówkach. Liczba dzieci z Białorusi,

Rosji, Wietnamu i pozostałych krajów jest mniej zróżnicowana, ale widać, że w obu typach szkół w Krakowie migracja jest zróżnicowana i dotyczy wielu narodowości.

Rysunek 4.4 Liczba cudzoziemców w krakowskich szkołach i przedszkolach niesamorządowych w roku szkolnym 2024/2025



Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UMK.

Podsumowując część dotyczącą cudzoziemców w krakowskich szkołach i przedszkolach, można stwierdzić, że w roku szkolnym 2024/2025 struktura narodowa uczniów cudzoziemskich w krakowskich szkołach pozostaje zdominowana przez Ukraińców, mimo niewielkiego spadku ich liczby. Grupa Białorusinów utrzymuje stabilną pozycję na drugim miejscu, a najbardziej dynamiczny wzrost odnotowano w przypadku Indusów, których liczba zwiększyła się o 141 osób w ciągu jednego roku. Grupy takie jak Wietnamczycy i Turcy również wykazują wzrost liczebności, jednak ich udział w ogólnej strukturze pozostaje niski. Stabilność wykazuje liczba uczniów rosyjskich, choć ich udział procentowy w strukturze maleje. Ogólny trend wskazuje na stabilizację migracyjną po intensywnych wzrostach w poprzednich latach, z jednoczesnym wzrostem liczby uczniów z krajów o rosnącej migracji ekonomicznej, takich jak Indie.

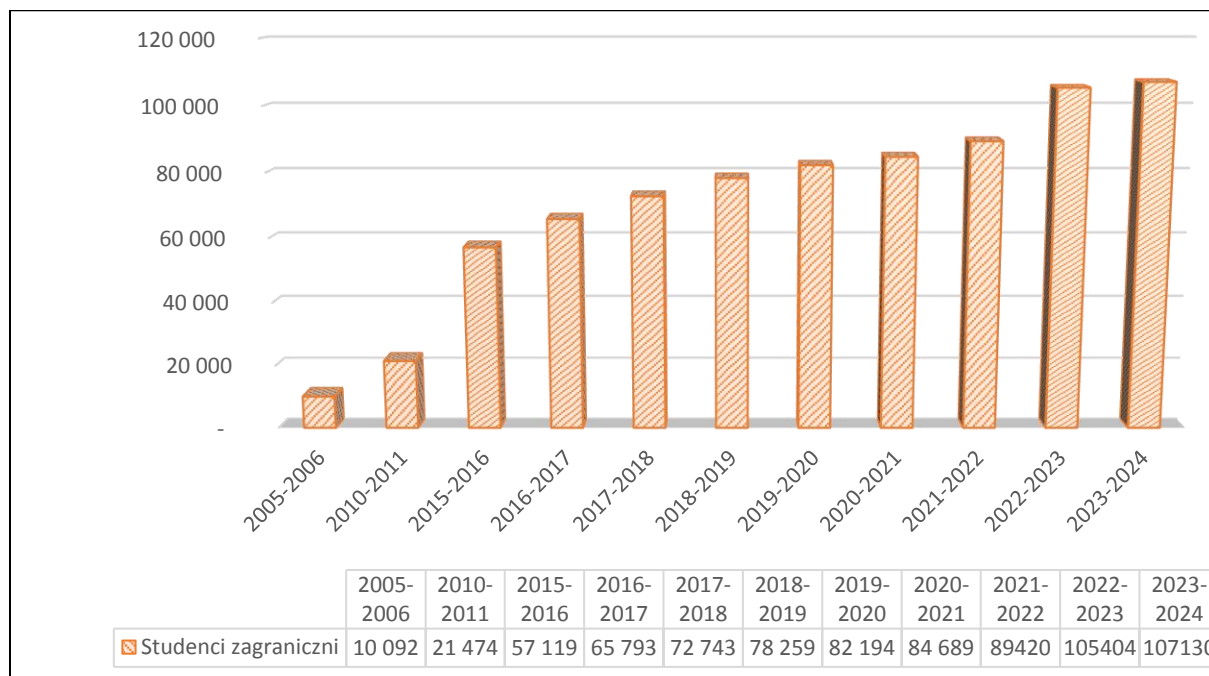
4.4 Studenci zagraniczni na polskich, małopolskich i krakowskich uczelniach

W roku akademickim 2023/24 po raz kolejny z rzędu (od 2020/2021) zanotowano dalszy wzrost studentów na uczelniach w kraju. Według najnowszego raportu GUS w ostatnim roku akademickim w kraju było 1245 studentów czyli o ponad 22 tysięcy więcej niż przed rokiem. Nieznacznie wzrósł też udział kobiet (do 58,5%) wśród wszystkich osób studiujących. Większość studentów kształciła się na uczelniach publicznych, choć popularność tych ostatnich nieznacznie spadła (o ponad 1 % do 64,3% ogólnej liczby studentów), a najczęściej wybieranymi kierunkami były: biznes i administracja (17,9%

ogólnej liczby studentów), kierunki medyczne (12,8%), społeczne (12,5 %) oraz inżynieryjno-techniczne (7,3%) (GUS 2023, 2024).

Do wzrostu wszystkich studentów na uczelniach polskich w nieznaczny sposób przyczynił się napływ studentów zagranicznych z Ukrainy oraz innych części świata. Jak raportuje GUS w roku akademickim 2023/24 odnotowano wzrost liczby studentów cudzoziemców z 105 tys. w roku poprzednim do poziomu 107,1 tys. osób (o 1,6% więcej niż przed rokiem), co stanowiło 8,6% ogólnej liczby studentów. Tym samym dynamika wzrostu spadła w szczególności w porównaniu do wcześniejszych lat. Najliczniejszą grupę stanowili studenci z krajów europejskich – 76,3 tys. osób (71,2%), głównie z Ukrainy – 46,2 tys. (43,1%). Liczba tych ostatnich spadła o prawie 2 tys. w stosunku do roku poprzedniego (GUS 2023, 2024).

Rysunek 4.5. Liczba studentów zagranicznych na uczelniach w Polsce w latach 2005-2024



Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS 2022, 2023, 2024.

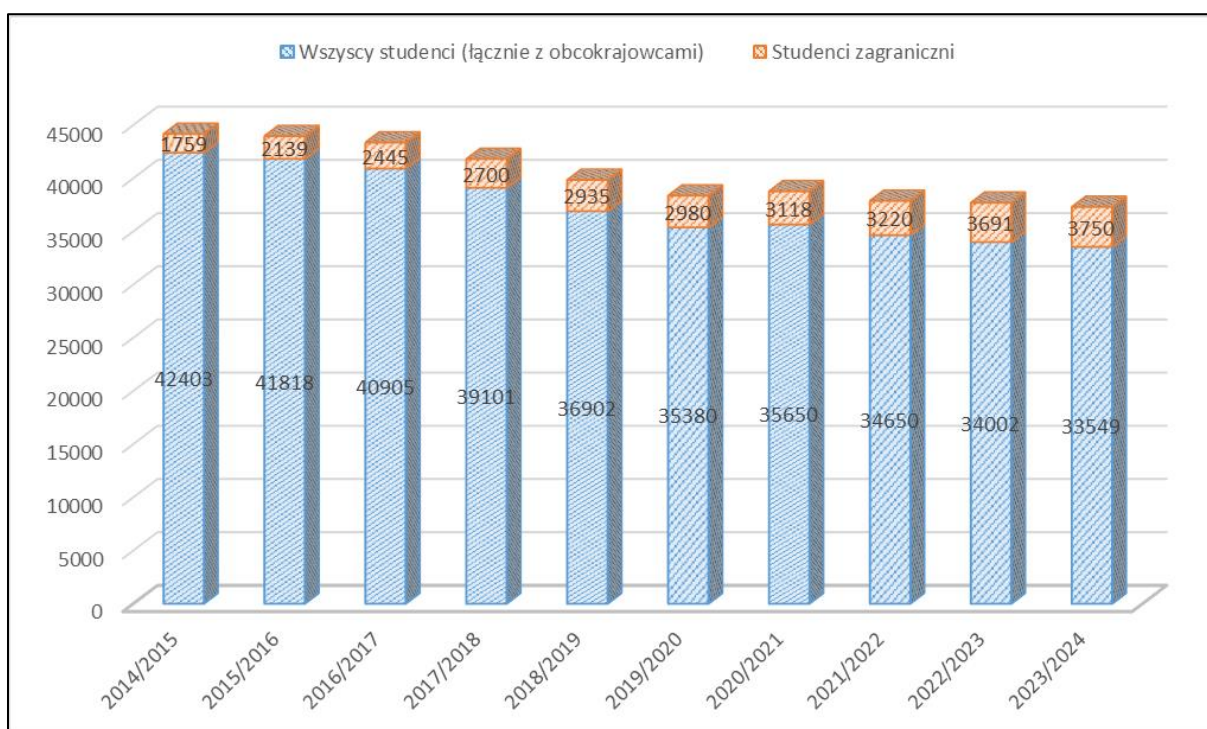
Inną liczną grupą studentów cudzoziemskich w Polsce tworzą osoby przybyłe nad Wisłę z Białorusi. Ich liczba utrzymuje się od roku na poziomie ponad 12,5 tys. studentów. Jednocześnie systematycznie wzrasta liczba studentów z Azji, w tym nade wszystko z Indii (aktualnie ponad 3 tys.– czyli o prawie 300 więcej osób więcej niż przed rokiem), Azerbejdżanu (3272 – wzrost z 2459 osób), Uzbekistanu (1902 – spadek z 2049) i Chin (1966 – wzrost z 1904) oraz Afryki subsaharyjskiej. Choć zmalała liczba studentów z Nigerii (z 2 tys. do 1,5 tys.- teraz 1315) to bardzo znacząco wzrosła liczba studentów z Zimbabwe (z 3598 do 4157). Na podobnym poziomie utrzymała się liczba studentów z Rwandy (z 1023 do 1048), a nieznacznie zmniejszyła się tych z Etiopii (z 970 do 839 osób) (GUS 2023. 2024). Spośród krajów Afryki Północnej najwięcej studentów do Polski przyjechało z Maroka (661 osób) i

Algierii (619), a mniej z Egiptu (504 - szczególnie biorąc pod uwagę jego populację) i Tunezji (173 osoby) (GUS 2024).

W województwie małopolskim, podobnie jak na poziomie całego kraju, liczba wszystkich studentów nieznacznie wzrosła z 147,8 tys. do prawie 152 tys. osób. Wzrosła również nieznacznie liczba studentów w Krakowie z 129,3 tys. do prawie 132 tys. Jednocześnie zanotowano znaczący wzrost liczby studentów zagranicznych w regionie i Krakowie. Z 9,6 tys. do prawie 10 tys. osób w regionie i z 9,1 tys. do prawie 9,5 tys. w Krakowie czyli o około 400 więcej niż przed rokiem (patrz tabela 4.9). Łącznie obcokrajowcy stanowią aktualnie ponad 6,5% ogólnej liczby studentów w regionie i 7,2% w Krakowie.

Najliczniejsza i najbardziej zróżnicowana pod względem narodowym grupa studentów zagranicznych studiuje na najstarszej i jednej z największych uczelni w kraju czyli Uniwersytecie Jagiellońskim. Choć liczba wszystkich studentów na uczelni od wielu lat spada (z 42,4 tys. w 2015 do 33,5 tys. w roku akademickim 2023/2024), to jednocześnie równie regularnie rośnie liczba studentów obcokrajowców. W ostatnim roku akademickim było ich 3750 (patrz rysunek 4.6).

Rysunek 4.6. Cudzoziemcy wśród wszystkich studentów Uniwersytetu Jagiellońskiego w latach 2014-2024



Podobnie jak we wcześniejszych latach Krakowska Akademia im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego (dalej AFM) jest niekwestionowanym liderem przyciągania studentów zagranicznych wśród uczelni niepublicznych. Jednocześnie ich liczba w tej placówce z roku na rok maleje, a przy tym również maleje ich udział we wśród wszystkich studentów uczelni. Jeśli przed 5 laty na uczelni studiowało prawie 2 tys. obcokrajowców to w ostatnim roku było ich 1327. Podobnie jak na UJ większość studentów zagranicznych na AFM to kobiety (767) ale ich przewaga nad studentami płci męskiej nie jest tak

znacząca i maleje. Wśród uczelni niepublicznych warto zwrócić uwagę również na krakowski wydział zamiejscowy Akademii WSB w Dąbrowie Górniczej. Choć nie obserwujemy już na niej lawinowego wzrostu studentów zagranicznych jak przed kilku laty, to wciąż ich liczba się zwiększa – w ostatnim roku z 900 do 952 osób. Wzrosty zanotowały równie takie uczelnie publiczne jak między innymi Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie, Politechnika i AGH. Na tej pierwszej studiowało w roku akademickim 2023-2024 prawie 1 tys. studentów i studentek spoza Polski. Na Politechnice liczba studentów obcokrajowców wzrosła do 529 osób, a na AGH do 510 osób. Rok wcześniej było ich odpowiednio 515 i 464 osób. Nieznacznie zmalała liczba studentów na ASP i w Akademii Sztuk Teatralnych oraz wielu uczelniach niepublicznych (Pędziwiatr 2024 et al. i tabela 4.9).

Tabela 4.9. Obcokrajowcy na studiach w Krakowie w roku akademickim 2023-2024

Uczelnia/ filia	Na studiach					
	ogółem	w tym kobiety	stacjonarne		niestacjonarne	
			razem	w tym kobiety	razem	w tym kobiety
UNIwersytet Jagielloński w Krakowie	3750	2383	3606	2275	144	108
Akademia Górniczo-Hutnicza im. Stanisława Staszica w Krakowie	510	132	500	131	10	1
Politechnika Krakowska im. Tadeusza Kościuszki	529	195	522	195	7	0
Uniwersytet Rolniczy im. Hugona Kollątaja w Krakowie	150	81	142	76	8	5
Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie	967	567	836	491	131	76
Uniwersytet Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie	406	276	355	242	51	34
Akademia Wychowania Fizycznego im. Bronisława Czecha w Krakowie	57	31	57	31	0	0
Akademia Muzyczna im. Krzysztofa Pendereckiego w Krakowie	112	60	112	60	0	0
Akademia Sztuk Pięknych im. Jana Matejki w Krakowie	50	42	43	35	7	7
Akademia Sztuk Teatralnych im. Stanisława Wyspiańskiego w Krakowie	5	2	5	2	0	0
Wyższa Szkoła Zarządzania i Bankowości w Krakowie	185	89	123	51	62	38
Akademia WSB w Dąbrowie Górniczej - Wydział Zamiejscowy w Krakowie	952	244	944	241	8	3
Krakowska Akademia im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego	1327	767	1182	668	145	99
Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie	122	69	118	65	4	4
Uniwersytet Ignatianum w Krakowie	52	38	47	33	5	5
Uniwersytet SWPS w Warszawie - Filia w Krakowie	4	3	2	1	2	2
Wyższa Szkoła Ekonomii i Informatyki w Krakowie	98	29	69	19	29	10
Krakowska Wyższa Szkoła Promocji Zdrowia	21	17	16	13	5	4
Wyższa Szkoła Europejska im. ks. Józefa Tischnera w Krakowie	93	58	81	51	12	7
Wyższa Szkoła Bezpieczeństwa Publicznego i Indywidualnego "Apeiron" w Krakowie	86	13	84	12	2	1
Ogółem Małopolska	9991	5340	9226	4843	765	497
Ogółem Kraków	9476	5096	8844	4692	632	404

Jeśli chodzi o udział studentów zagranicznych w całej populacji żaków danej uczelni, to przez wiele lat najwyższe wskaźniki notowała największa uczelnia niepubliczna w Krakowie, czyli Krakowska Akademia im. Andrzeja Frycza-Modrzewskiego. Aktualnie nieco ponad 15 % studentów tej uczelni to obcokrajowcy. Wśród uczelni niepublicznych znacznie wyższy wskaźnik – ponad 50% - ma aktualnie krakowski wydział zamiejscowy Akademii WSB w Dąbrowie Górniczej.

Wśród uczelni państwowych najwyższy wskaźnik udziału obcokrajowców wśród wszystkich studentów ma Akademia Muzyczna z wynikiem 16%. Nieznacznie wzrósł też odsetek cudzoziemców wśród społeczności studenckiej Uniwersytetu Jagiellońskiego (do 11,2%) i Uniwersytetu Ekonomicznego (do 6,5 %). (zob. Pędziwiatr et al. 2019 i Rysunek 4.7)

Rysunek 4.7. Udział procentowy obcokrajowców wśród studentów wybranych uczelni krakowskich w latach 2019 - 2024

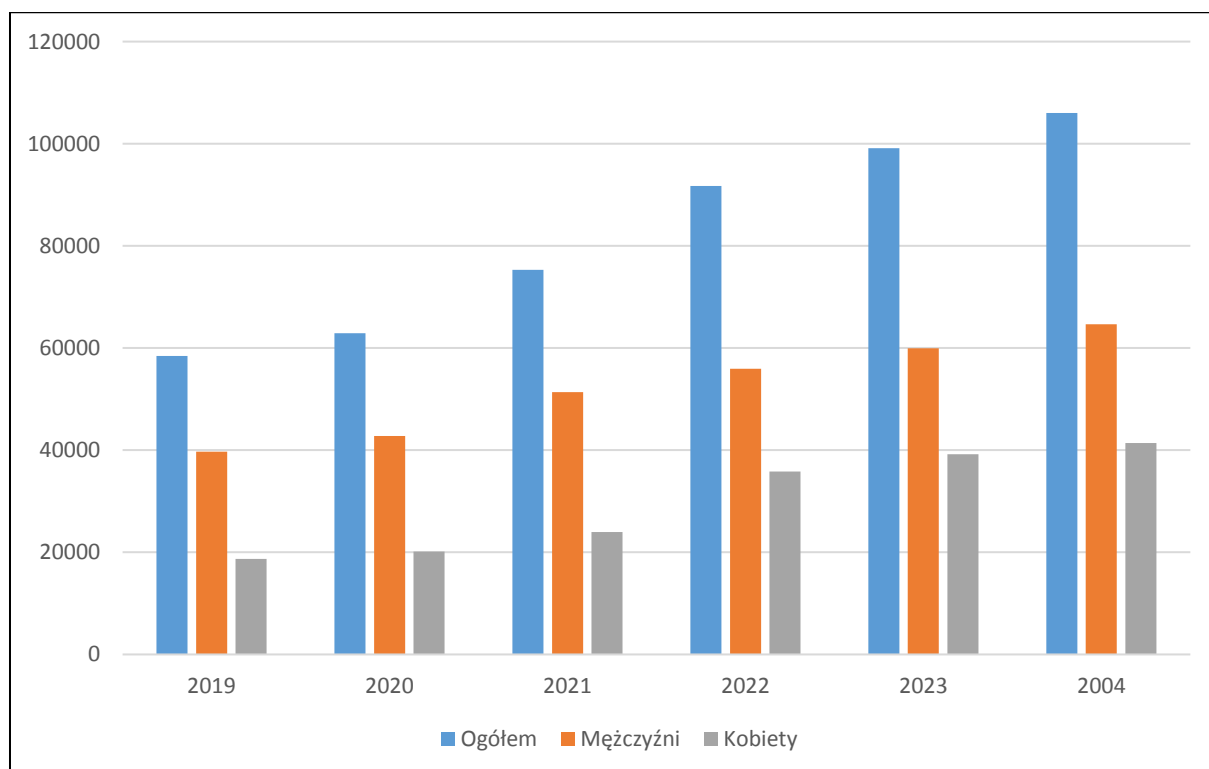


Na koniec tego rozdziału warto przypomnieć, że powyższe dane dotyczące studentów zagranicznych tylko częściowo uwzględniają ich realną liczbę w Krakowie w danym momencie. Na tą ostatnią mają bowiem wpływ również wymiany studenckie w ramach programu Erasmus. Studenci Erasmusowi są uwzględniani w rejestrach GUS jedynie gdy przebywają w Polsce powyżej jednego semestru (mniejszość takich studentów). Jednocześnie ich obecność w mieście nawet na jeden semestr ma znaczący wpływ umiędzynarodowienie życia akademickiego i imigracyjny charakter Krakowa o czym szeroko traktowaliśmy w odrębnym raporcie OWIM z 2019 roku (Mucha i Pędziwiatr 2019).

5. Imigranci a gospodarka województwa małopolskiego i Krakowa

W 2024 roku zarysowało się wyraźnie ożywienie gospodarcze: w trzech pierwszych kwartałach gospodarka polski rosła w tempie pomiędzy 1,7 a 3,6 procenta (GUS, 2024), zaś według obecnych szacunków (stan na grudzień 2024) wzrost PKB za cały rok mógł wynieść między 2,7 a 2,9 procenta (PAP, 2024). Lepsza niż w zeszłym roku sytuacja gospodarcza, również w województwie małopolskim, powiązana była z wyższym popytem na pracę: liczba zatrudnionych w sektorze przedsiębiorstw (a więc zatrudniających powyżej 9 osób) na koniec czerwca 2024 wyniosła 550,4 tys., co oznacza wzrost o 0,4 z analogicznym okresem w roku ubiegłym (USwK, 2024a). Z kolei całkowita liczba pracujących w województwie wyniosła w trzecim kwartale 2024 o 2,8 procenta w ujęciu rocznym do poziomu 1558 tys. osób (USwK, 2024b). To z kolei przełożyło się na zatrudnianie obcokrajowców w naszym regionie i w samym mieście Kraków. W ujęciu regionalnym osiągnęliśmy symboliczny pułap – liczba obcokrajowców zarejestrowanych w ZUS na terenie Małopolski pod koniec października 2024 przekroczyła 100 tys. osób (dokładnie: 106 tysięcy osób).

Rysunek 5.1. Imigranci w województwie małopolskim zarejestrowani w ZUS (na koniec października danego roku)

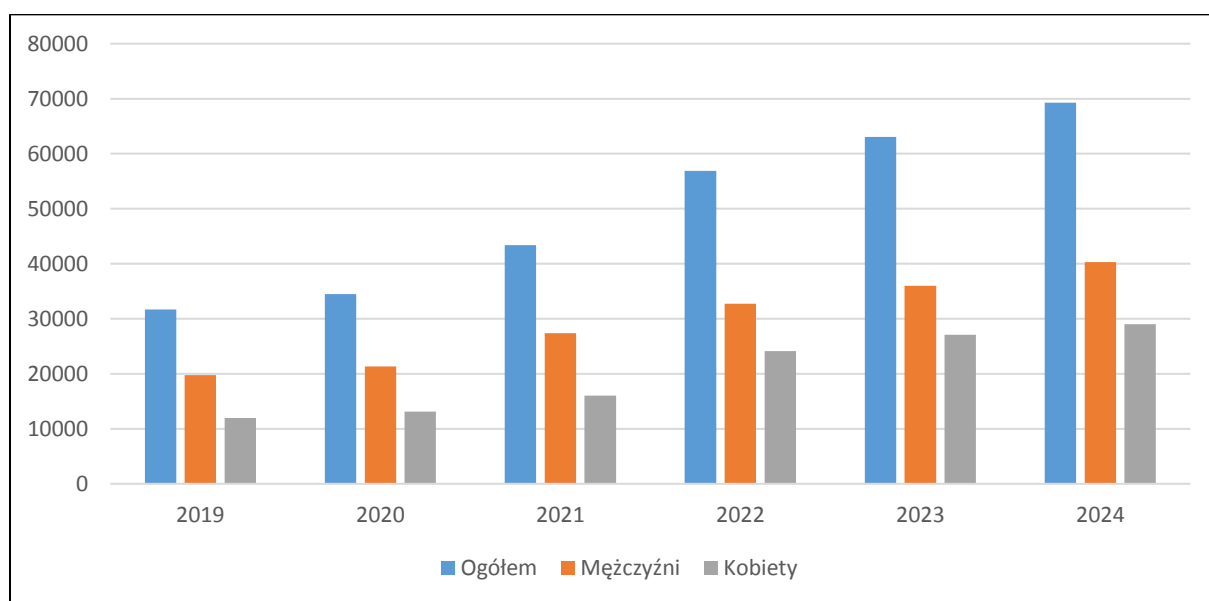


Źródło: ZUS (2024).

5.1 Zatrudnienie imigrantów w Krakowie

W samym Krakowie (powiecie miasto Kraków) liczba imigrantów ujętych w rejestrze ZUS wzrosła z 63 tys. (październik 2023) do 69 tys. osób (październik 2024, rysunek 5.2). Dynamika przyrostu populacji cudzoziemców w stolicy województwa (10% w skali roku) przewyższa tę na poziomie regionalnym (7%). Przy założeniu, że liczba osób aktywnych zawodowo w Krakowie wynosiła w listopadzie 530 tysięcy osób, imigranci stanowili 13% populacji aktywnej zawodowo w mieście w 2024 roku (UsK, 2024c).

Rysunek 5.2. Imigranci w Krakowie zarejestrowani w ZUS (na koniec października danego roku)



Źródło: ZUS (2024).

W minionym roku potwierdził się trend zaobserwowany w poprzednich analizach Obserwatorium Wielokulturowości i Migracji: rośnie różnorodność populacji imigrantów w Krakowie. Obywatele Ukrainy nadal stanowią większość ludności cudzoziemców, jednak ich udział stopniowo maleje: pod koniec października 2020 roku stanowili oni 64,9%, obecnie 56,5%.

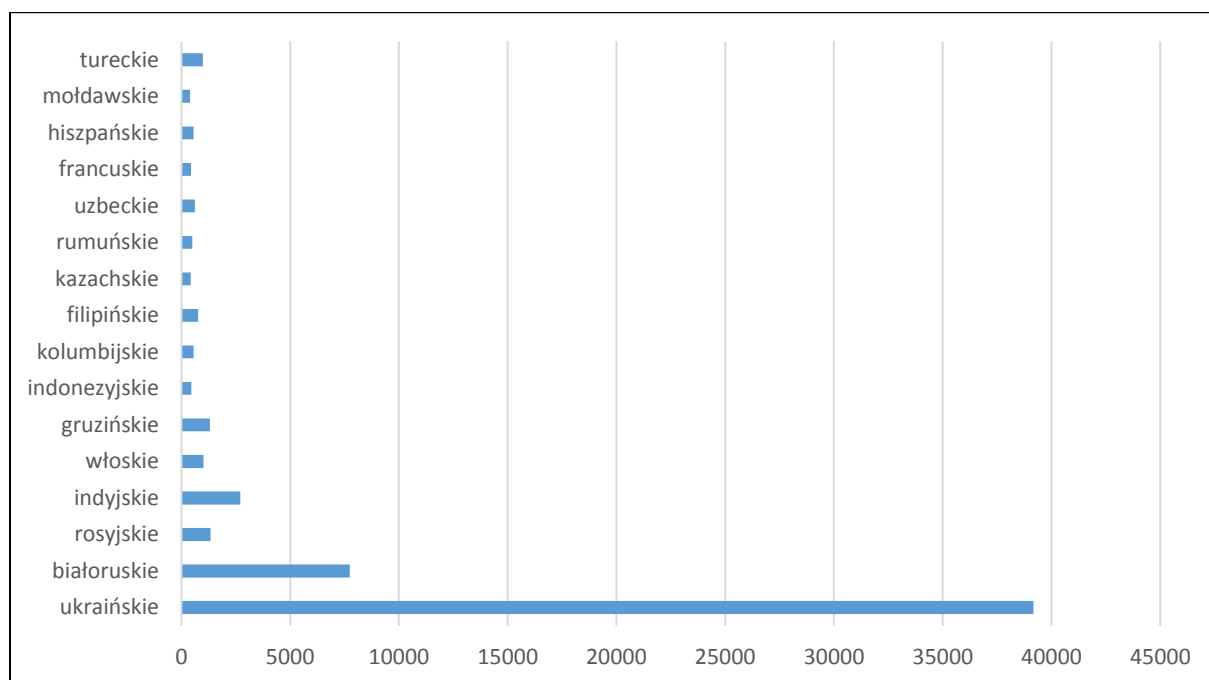
Tabela 5.1. Imigranci w Krakowie zarejestrowani w ZUS wg. obywatelstwa

Obywatelstwo	2019	2020	2021	2022	2023	2024
ukraińskie	20997	22359	26677	33670	36289	39179
białoruskie	1203	1404	3014	6045	7204	7739
rosyjskie	708	850	1189	1376	1256	1333
indyjskie	570	791	1280	1975	2424	2707
włoskie	735	750	939	965	984	1015
gruzińskie	394	476	923	1404	1303	1303
mołdawskie	156	156	258	310	406	401
tureckie	287	321	487	751	1067	984

Źródło: ZUS.

Równocześnie rośnie populacja cudzoziemców wywodzących się z innych niż Ukraina krajów. Lista krajów wysyłających, które odpowiadają za minimum 400 swoich obywateli zarejestrowanych w ZUS na terenie Krakowa stale się powiększa. W minionym roku poza tradycyjnymi już w pejzażu miejskim grupami narodowościowymi jak Ukraińcy, Białorusini, Rosjanie, Indusi, Włosi, Gruzini, Mołdawianie i Turcy (Tabela 5.1), pojawiły się nowe: Uzbekowie, Kazachowie, Filipińczycy, Kolumbijczycy, Indonezyjczycy, a także obywatele UE jak Hiszpanie, Francuzi czy Rumunii (Rysunek 5.3).

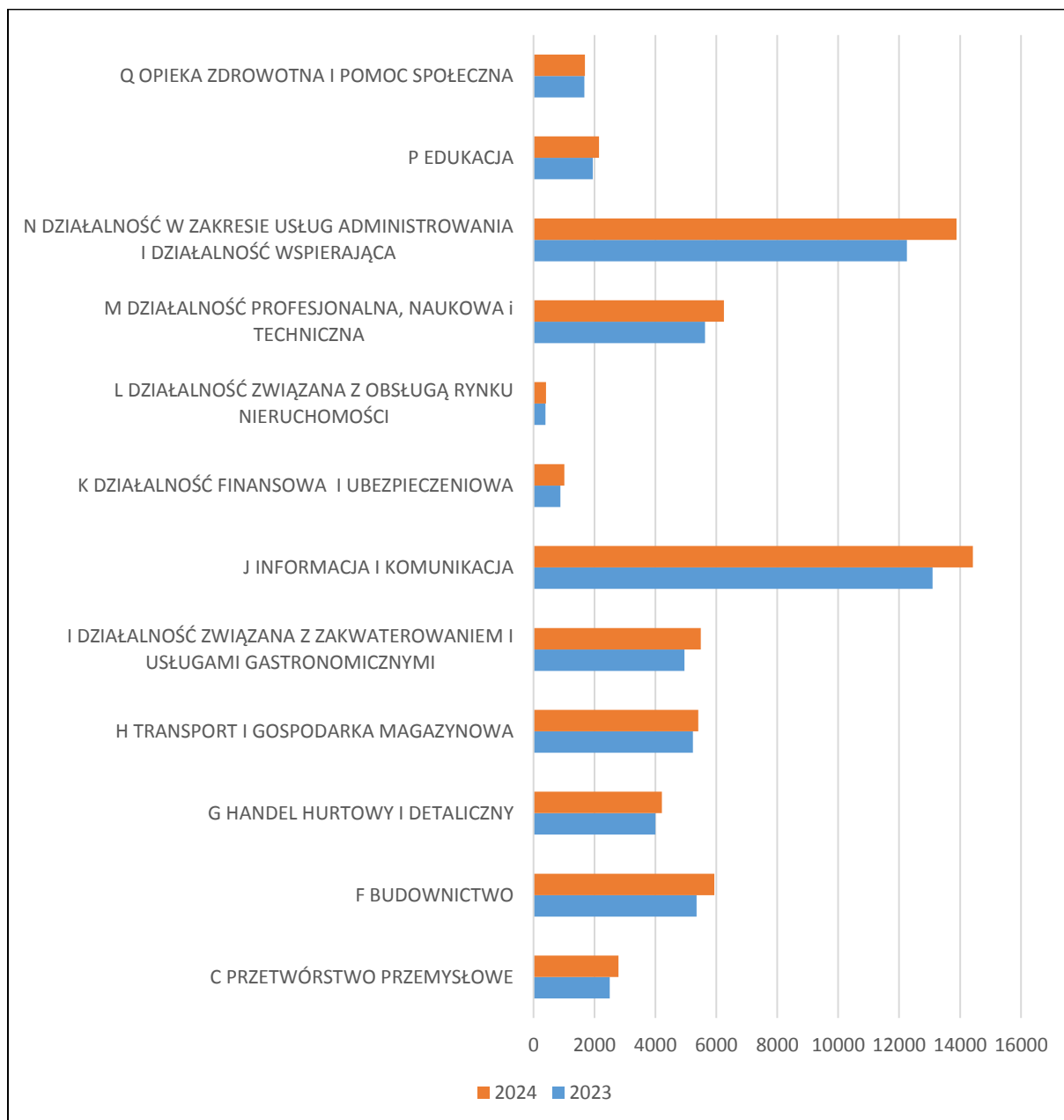
Rysunek 5.3. Najważniejsze grupy narodowościowe imigrantów zarejestrowani w ZUS na terenie Krakowa (2024)



Źródło: ZUS (2024).

Ożywienie gospodarcze w Krakowie ma wpływ na zatrudnienie cudzoziemców w niemal wszystkich istotnych branżach (dokładniej: sektorach gospodarki wg. PKD). W porównaniu z rokiem ubiegłym, największy wzrost zatrudnienia cudzoziemców odnotowano w następujących branżach: Informacja i komunikacja (ca. 1200 osób), działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca (de facto agencje pracy tymczasowej: ca. 1600 osób), budownictwo (ca. 600 osób), działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi (ca. 600 osób), działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (ca. 600 osób, cf. Rysunek 5.4).

Rysunek 5.4. Obcokrajowcy w Krakowie w rejestrach ZUS wg. branż PKD



Źródło: ZUS (2024).

Podobnie jak w latach ubiegłych, przeprowadziliśmy analizę branż w których występuje specjalizacja etniczna, a więc nadreprezentacja imigrantów z danej grupy narodowościowej. Początkowo (2013 rok) w Krakowie takimi grupami byli Wietnamczycy i Ormianie, skoncentrowani w branżach zakwaterowanie i usługi gastronomiczne oraz handel hurtowy i detaliczny (Brzozowski i Pędziwiatr, 2014). Co ciekawe, imigranci z Wietnamu nadal w przeważającej większości są aktywni ekonomicznie w tych branżach (Tabela 5.2). Porównując jednak dane z 2024 roku z latami ubiegłymi, widać że w przypadku wielu grup narodowościowych koncentracja ulega osłabieniu. Jest to szczególnie widoczne w przypadku Białorusinów: w 2023 roku praktycznie 2/3 z nich (64 procent) zatrudnionych było w

sektorze J Informacja i Komunikacja, w 2024 ten udział spadł do 59.4 procent. Jest to niewątpliwie związane po pierwsze, z zawieszeniem rządowego programu Poland Business Harbor, a po drugie – z coraz bardziej masowego i przez to mniej selektywnego napływu migrantów z Białorusi (Brzozowski et al., 2024). Kolejnym ciekawym trendem jest koncentrowanie się imigrantów z tego samego kraju zarówno w najbardziej prestiżowych, jak i najmniej pożądanym sektorach, co potwierdza przewidywania koncepcji segmentacji rynku pracy autorstwa Michaela Piore. Przykładem takiej strategii są Turcy i Indusi, wśród których są zarówno wyspecjalizowani informatycy zatrudniani w sektorze J Informacja i Komunikacja, jak i pracownicy o średnich i niskich kwalifikacjach zatrudniani przez agencje pracy tymczasowej (branża N działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca).

Tabela 5.2. Koncentracja imigrantów danej narodowości w wybranych branżach

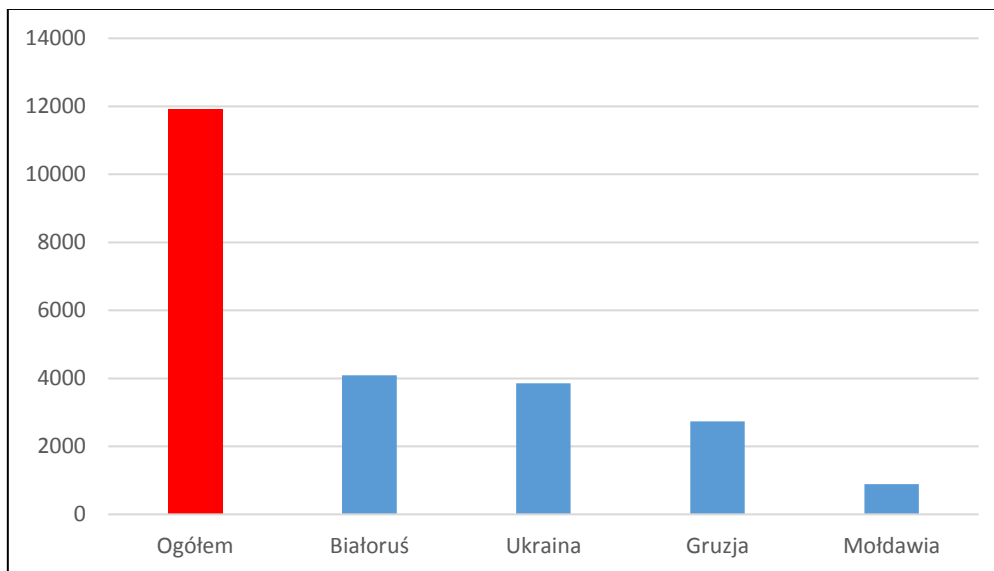
Kraj pochodzenia	Odsetek zatrudnionych w dominujących branżach	Branże
Białorusini	59.4%	J INFORMACJA I KOMUNIKACJA
Gruzini	67.5%	N DZIAŁALNOŚĆ W ZAKRESIE USŁUG ADMINISTROWANIA I DZIAŁALNOŚĆ WSPIERAJĄCA; H TRANSPORT I GOSPODARKA MAGAZYNOWA
Indusi	65.5%	J INFORMACJA I KOMUNIKACJA, M DZIAŁALNOŚĆ PROFESJONALNA, NAUKOWA I TECHNICZNA, N DZIAŁALNOŚĆ W ZAKRESIE USŁUG ADMINISTROWANIA I DZIAŁALNOŚĆ WSPIERAJĄCA
Rosjanie	46.5%	J INFORMACJA I KOMUNIKACJA
Turcy	66.7%	M DZIAŁALNOŚĆ PROFESJONALNA, NAUKOWA I TECHNICZNA, J INFORMACJA I KOMUNIKACJA, N DZIAŁALNOŚĆ W ZAKRESIE USŁUG ADMINISTROWANIA I DZIAŁALNOŚĆ WSPIERAJĄCA
Wietnamczycy	72.5%	I DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z ZAKWATEROWANIEM I USŁUGAMI GASTRONOMICZNYMI, G HANDEL HURTOWY I DETALICZNY
Uzbecy	71%	H TRANSPORT I GOSPODARKA MAGAZYNOWA, N DZIAŁALNOŚĆ W ZAKRESIE USŁUG ADMINISTROWANIA I DZIAŁALNOŚĆ WSPIERAJĄCA, F BUDOWNICTWO
Azerowie	53%	J INFORMACJA I KOMUNIKACJA, M DZIAŁALNOŚĆ PROFESJONALNA, NAUKOWA I TECHNICZNA
Mołdawianie	57.1%	N DZIAŁALNOŚĆ W ZAKRESIE USŁUG ADMINISTROWANIA I DZIAŁALNOŚĆ WSPIERAJĄCA, F BUDOWNICTWO

Źródło: ZUS (2024).

Ważnym kanałem pozyskiwania cudzoziemców w kontekście polskiego, ale i krakowskiego rynku pracy pozostają oświadczenia o powierzeniu wykonywania pracy cudzoziemcowi. Pozwalają one na zatrudnienie obywateli Armenii, Białorusi, Gruzji, Mołdawii lub Ukrainy na okres do 24 miesięcy bez wykonywania testu rynku pracy. W 2024 roku Grodzki Urząd Pracy w Krakowie zarejestrował 11911 takich oświadczeń. Choć ich rejestracja nie jest tożsama z realnym przyjazdem imigranta (imigrant ma 6 miesięcy na rozpoczęcie pracy od daty rejestracji oświadczenia), jest to również istotne źródło

informacji o potencjalnym napływie cudzoziemców do Krakowa, a także zawodów i sektorów gospodarki, na które jest zapotrzebowanie ze strony cudzoziemców z wyżej wymienionych krajów. Najwięcej oświadczeń wydano dla obywateli Białorusi (4091 osób), następnie dla Ukraińców (3855 osób), Gruzinów (2735 osób), Mołdawian (888 osób) i Ormian (342 osób, Rysunek 5.5).

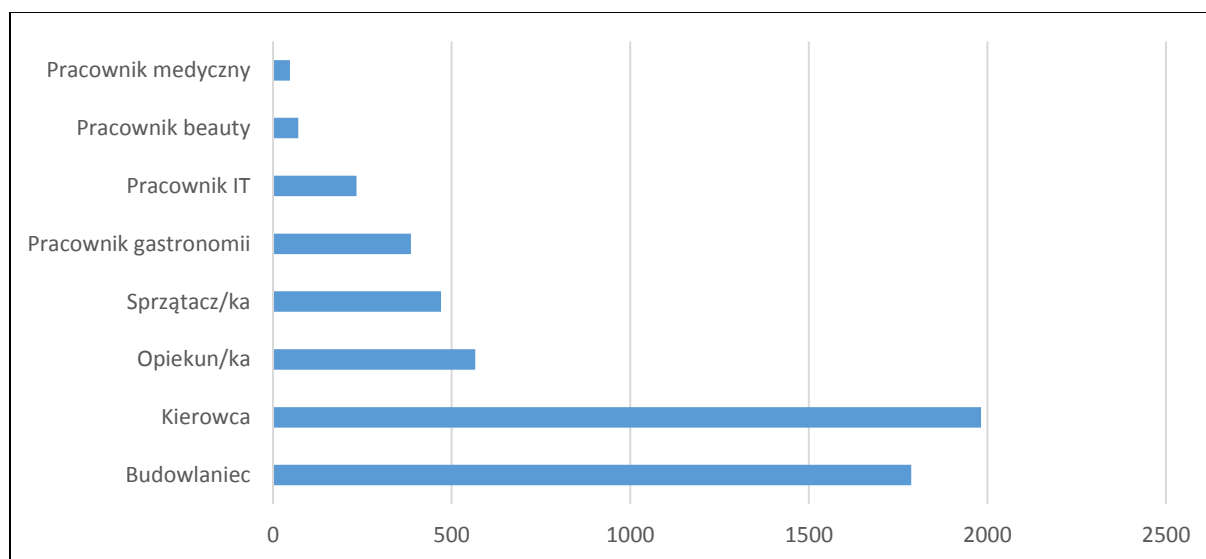
Rysunek 5.5. Oświadczenia o powierzeniu wykonywania pracy cudzoziemcowi zarejestrowane w Krakowie w 2024 roku



Źródło: GUP (2024).

W ramach procedury oświadczeń najczęściej poszukiwani są kierowcy (głównie ciągników siodłowych i ciężarówek) i pracownicy budowlani (Rysunek 5.6), ponadto opiekunowie i opiekunki (głównie osób starszych) oraz osoby sprzątające.

Rysunek 5.6. Najpopularniejsze zawody wymienione w oświadczeniach (2024)

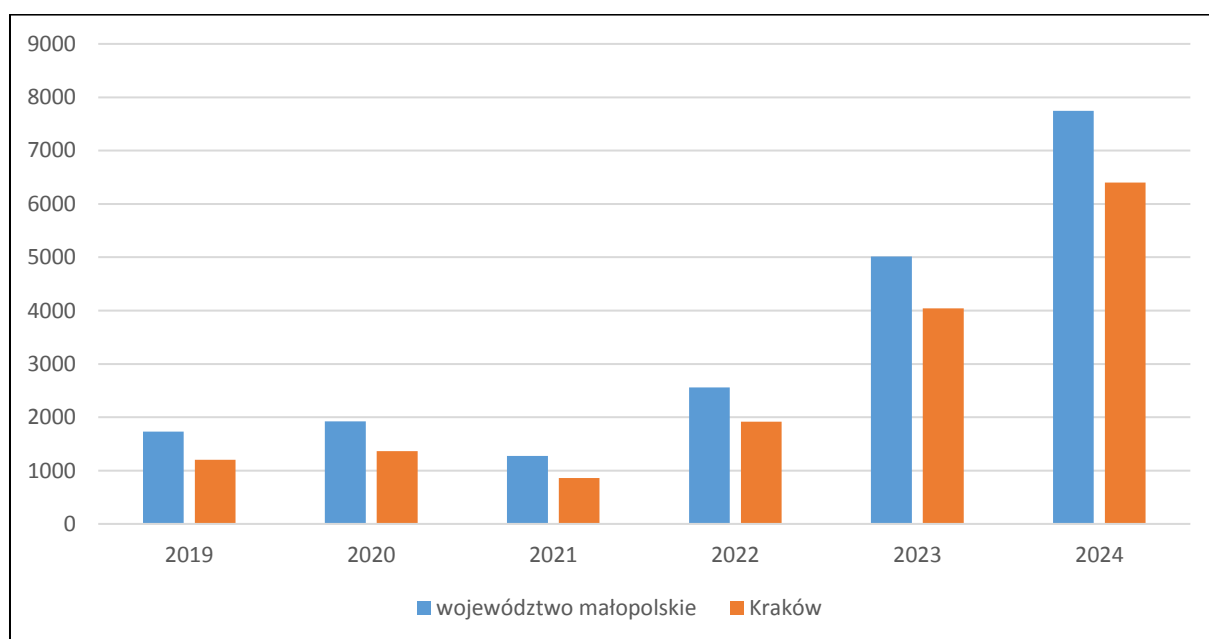


Źródło: GUP (2024).

5.2 Przedsiębiorczość imigrantów

W 2024 roku odnotowano nadal znaczny wzrost przedsiębiorczości wśród imigrantów: zarówno w całym województwie małopolskim, jak i w samym Krakowie. Był to wzrost ponad 50%: z 4044 jednoosobowych działalności gospodarczych w 2023 do 6402 w 2024. Jednak za ten przyrost przede wszystkim odpowiadają obywatele Ukrainy: liczba Ukraińców prowadzących jednoosobową działalność gospodarczą wzrosła z 2234 osób w 2023 do 4174 osób (wzrost o 86,8%!). Jest to prawdopodobnie nadal efekt korzystnych przepisów wprowadzonych Specustawą z 2022, umożliwiającą zakładanie przez Ukraińców jednoosobowej działalności gospodarczej w Polsce (Brzozowski et al., 2024).

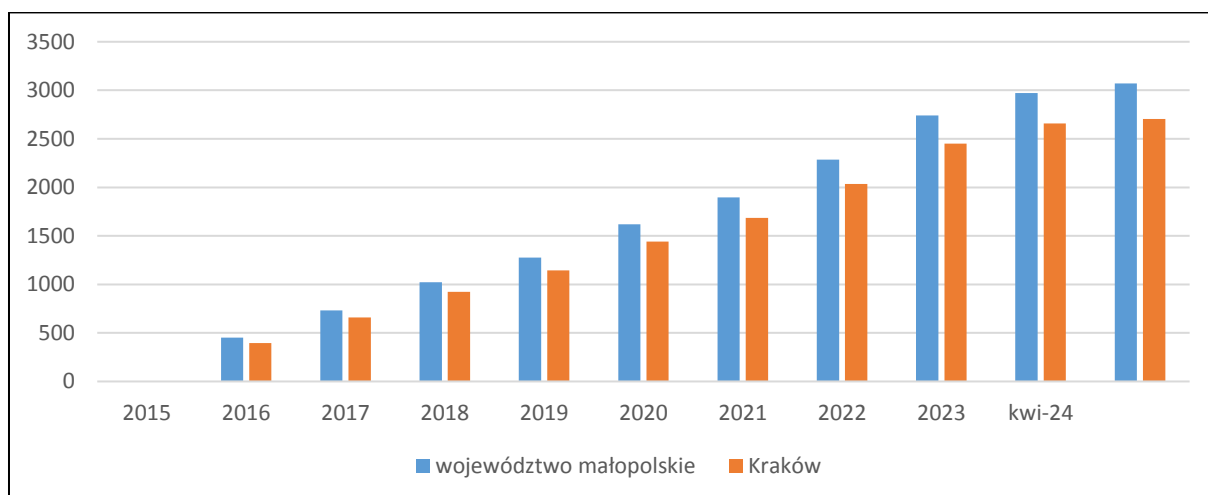
Rysunek 5.7. Liczba cudzoziemców prowadzących jednoosobową działalność gospodarczą



Źródło: ZUS (2024).

Oprócz jednoosobowych działalności gospodarczej imigranci tworzą także przedsiębiorstwa w formie spółek kapitałowych, rejestrowane w Krajowym Rejestrze Sądowym (KRS). Na dzień 5 kwietnia 2024 w województwie małopolskim istniało 7969 spółek kapitałowych z udziałem kapitału zagranicznego lub których beneficjentami rzeczywistymi są obywatele innych państw, z czego 6709 z siedzibą w Krakowie. Wśród nich oczywiście największy udział stanowią firmy z kapitałem ukraińskim lub należące do obywatela lub obywateli Ukrainy. W kwietniu 2024 w całym województwie było ponad 3 tysiące takich przedsiębiorstw, z czego 2705 w Krakowie (Rysunek 5.8). Od stycznia do września 2024 założono 204 nowe spółki kapitałowe z udziałem obywateli ukraińskich w stolicy województwa (COIG, 2024).

Rysunek 5.8. Spółki kapitałowe z kapitałem ukraińskim w Krakowie i województwie małopolskim

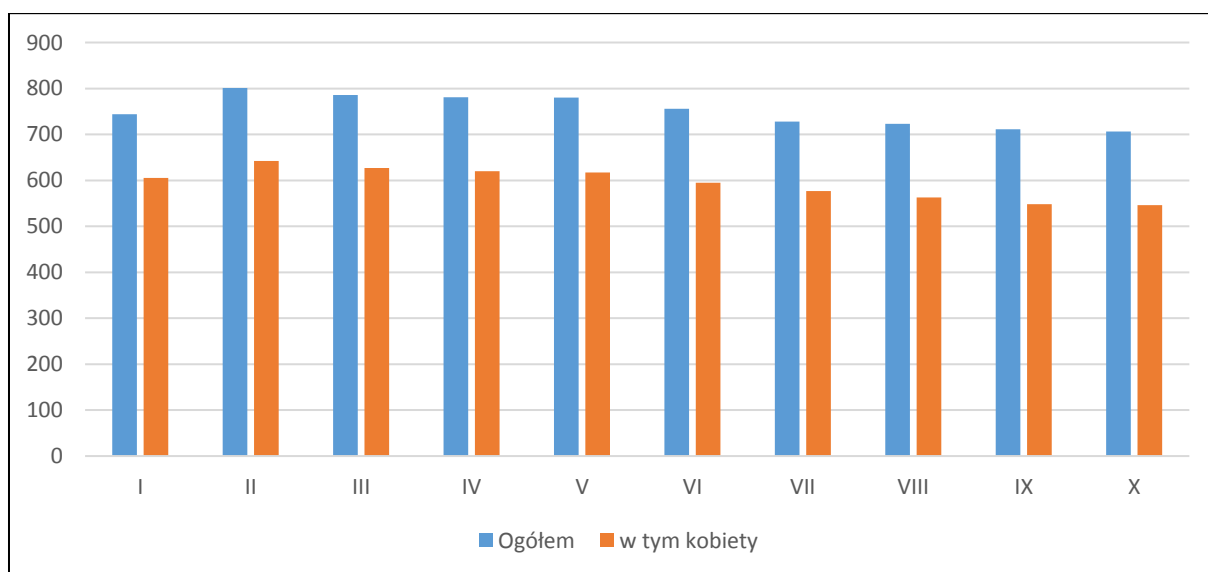


Źródło: COIG (2024).

5.3 Bezrobocie i świadczenia społeczne

W porównaniu z 2023 rokiem, liczba bezrobotnych cudzoziemców w Krakowie nie uległa znaczącym zmianom. Na koniec września 2023 w Krakowie zarejestrowano 738 bezrobotnych cudzoziemców, co stanowiło 7,2% ogółu bezrobotnych. W 2024 roku między styczniem a październikiem liczba bezrobotnych imigrantów wahała się między 700 a 800 osób, z czego zdecydowaną większość stanowiły kobiety (Rysunek 5.9) i obywatele Ukrainy (82%). Biorąc pod uwagę, że cudzoziemcy stanowili w minionym roku 13% populacji aktywnej zawodowo, wskaźnik bezrobocia tej grupy nie powinien budzić zaniepokojenia.

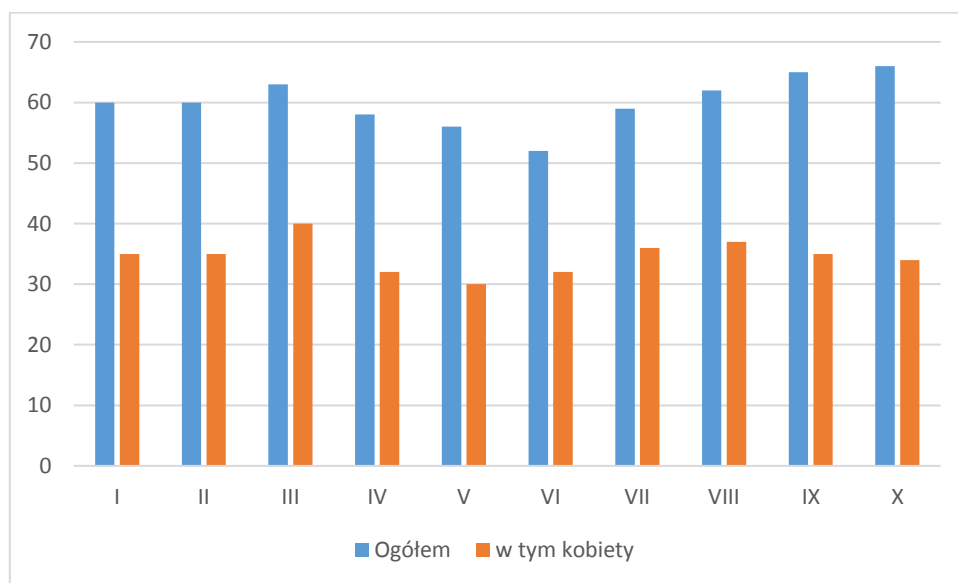
Rysunek 5.9. Cudzoziemcy zarejestrowani jako osoby bezrobotne w Krakowie (styczeń–październik 2024)



Źródło: GUP (2024).

Warto także wspomnieć, że liczba cudzoziemców korzystających z zasiłku dla bezrobotnych jest praktycznie marginalna – waha się między 50 a 60 osób zależnie od miesiąca. Średnio 9,3 procent bezrobotnych imigrantów otrzymało prawo do zasiłku w porównaniu z 14 procent w przypadku wszystkich bezrobotnych: pokazuje to, że imigranci nie tylko rzadziej niż Polacy w Krakowie pozostają bez pracy, ale też rzadziej korzystają z powiązaniem z tym statusem zasiłku.

Rysunek 5.10. Liczba cudzoziemców korzystających z zasiłków dla bezrobotnych pod koniec danego miesiąca (2024)



Źródło: GUP (2024)

W zakresie innych świadczeń pobieranych przez imigrantów należy wymienić zasiłek chorobowy, zasiłek macierzyński, zasiłek opiekuńczy, zasiłek pogrzebowy i świadczenia rehabilitacyjne. Łącznie w okresie styczeń-październik 2024 świadczenia pobierało 6751 beneficjentów na łączną kwotę 66.6 mln złotych. W tym kontekście rola zasiłku pogrzebowego i świadczeń rehabilitacyjnych jest marginalna (po 75 osób), natomiast najliczniejszą kategorią była grupa pobierająca zasiłek chorobowy – 2983 osoby, na łączną kwotę 21,4 mln złotych. Zasiłek macierzyński pobierało 1678 cudzoziemek, 1940 osób pobierało natomiast zasiłek opiekuńczy (ZUS, 2024). Nie dysponujemy danymi dotyczącymi wpłat składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe imigrantów w Krakowie, natomiast w skali ogólnopolskiej w 2023 roku wydatki na zasiłki i świadczenia krótkoterminowe dla cudzoziemców stanowiły 2,6% ogółu wydatków, zaś ich wpłaty – 5,6% ogółu wpłat (ZUS DSiPA, 2023).

6. Podsumowanie

Jak pokazaliśmy powyżej Kraków jest miejscem zamieszkania coraz liczniejszej i bardziej zróżnicowanej pod względem etnicznym, narodowym, religijnym, klasowym (żeby wymienić tylko wybrane charakterystyki) grupy migrantów. Wśród nich są zarówno osoby, których dominującą motywacją migracyjną była chęć poprawy swoich warunków życia pod względem ekonomicznym ale również migranci przymusowi którzy zostali zmuszeni przez działania wojenne bądź inne okoliczności do opuszczenia swych dotychczasowych domów.

Wśród diaspor, które bardzo dynamicznie się rozwijają (oprócz ukraińskiej) są te tworzone przez obywateli Białorusi, Indii i Gruzji. Tych ostatnich jest w województwie małopolskim więcej niż w mazowieckim (4 tys. do 3,4 tys.) ale prawie o połowę mniej niż w wielkopolskim. Wśród 10 najliczniejszych grup cudzoziemców w Krakowie pojawiły się w ostatnich latach również te złożone z obywateli Rosji, Włoch, Hiszpanii, Wielkiej Brytanii, Azerbejdżanu, Turcji, Filipin, Indonezji i Uzbekistanu. Rośnie udział kobiet między innymi w grupie migrantów przymusowych z Ukrainy oraz wśród migrantów z Indii i Gruzji, a maleje wśród Białorusinów, Azerów, Uzbeków.

Migranci to z reguły osoby młode i nieznacznie częściej mężczyźni niż kobiety. Jedną z najliczniejszych grup migrantów o odmiennym profilu są migranci przymusowi z Ukrainy. W ich przypadku liczba kobiet w 2022 zdecydowanie przewyższała liczbę mężczyzn (w kwietniu 2022 było to ponad 73% wszystkich uchodźców z Ukrainy). Pod koniec 2024 było już w tej grupie ponad 42% osób płci męskiej. Tylko niewielka część osób z ochroną tymczasową zdecydowała się na wystąpienie o kartę pobytu. Wciąż wśród cudzoziemców posiadających ważne karty pobytu dominują osoby, które mają pozwolenia na pobyt czasowy. Jeśli chodzi o preferowane miejsca zamieszkania to najczęściej wybierane są Stare Miasto, Dębniki, Podgórze i Krowodrze, a najmniej chętnie oddalone od centrum Wzgórza Krzesławickie.

W ostatnim roku szkolnym populacja cudzoziemców w placówkach przedszkolnych i szkolnych minimalnie zmalała (nowa metodologia liczenia) i ulega dalszemu coraz większemu zróżnicowaniu – udział dzieci ukraińskich nieznacznie maleje, a wzrasta m.in. Indusów. Dzieci indyjskie coraz częściej pojawiają się nie tylko w placówkach niesamorządowych ale również samorządowych. W tych ostatnich jest na przykład zdecydowana większość dzieci ukraińskich – szczególnie imigrantów przymusowych.

Kraków pozostaje drugim po stolicy najważniejszym ośrodkiem akademickim w kraju bardzo popularnym wśród studentów zagranicznych. W ostatnim roku nastąpił nieznaczny wzrost liczby obcokrajowców, którzy studiują na jednej z krakowskich uczelni wyższych z 9 tys. do prawie 9,5 tys. Najczęściej wybierają oni Uniwersytet Jagielloński (3750 osób) i najbardziej zróżnicowana narodowo grupa studentów zagranicznych uczęszcza na zajęcia na tej uczelni. Bardzo popularne są również wśród cudzoziemców placówki prywatne. Jedna z nich – Akademia WSB w Dąbrowie Górniczej (wydział zamiejscowy w Krakowie) – odnotowała w ostatnim roku dalszy wzrost studentów obcokrajowców (z

900 do 952). Stanowią oni prawie 50% wszystkich krakowskich studentów tej uczelni. Kraków jest również bardzo popularny wśród studentów programu Erasmus przybywających do miasta często tylko na jeden semestr i nie odnotowywanych w statystykach GUS.

W przypadku gospodarki Krakowa i województwa Małopolskiego potwierdzają się trzy trendy, zidentyfikowane we wcześniejszych raportach Obserwatorium (Pędziwiatr et al. 2019, 2020, 2021, 2022, 2023a, 2024). Po pierwsze, rosnące zróżnicowanie etniczne imigrantów napływających do Krakowa i podejmujących w nim aktywność ekonomiczną. Podczas gdy 5 lat temu Ukraińcy stanowili blisko 2/3 cudzoziemców, obecnie ich udział sukcesywnie spada do obecnych 56.5%. Równocześnie rośnie liczebność innych nacji, w tym nie tylko wschodnioeuropejskich jak Białorusini czy Mołdawianie, ale z bardziej odległych krajów jak Indie, Filipiny czy Kolumbia.

Po drugie, należy podkreślić że zdecydowana większość imigrantów przebywających legalnie w Krakowie i na terenie Polski pracuje i stanowi bardzo ważny zasób siły roboczej - co ósmy pracownik to imigrant. Odsetek bezrobotnych wśród imigrantów pozostaje niski, niższy niż w przypadku polskich obywateli. Co ważne, imigranci są szczególnie potrzebni w branżach wymagających niskich i średnich kwalifikacji (kierowcy, magazynierzy, pracownicy gastronomii, leasing pracowniczy i pracownicy tymczasowi), ale też coraz częściej sięga się po nich w branżach wykorzystujących specjalistów - w tym IT czy działalność profesjonalna, naukowa i techniczna. Tym samym zapewnienie możliwości rekrutacji cudzoziemców o wysokich kwalifikacjach staje się ważnym warunkiem utrzymania konkurencyjności lokalnej gospodarki, w tym sektora usług dla biznesu.

Po trzecie, zmiany przepisów dotyczących zakładania jednoosobowych działalności gospodarczych w 2022 nadal skutkuje wysoką dynamiką zakładania nowych biznesów w sektorze Małych i Średnich Przedsiębiorstw. Kraków w tym aspekcie jest bardzo dobrze przygotowany by wykorzystać potencjał osób chcących założyć własną firmę, poprzez profesjonalne usługi wspierające w Punkcie Obsługi Przedsiębiorców Wydziału ds. Przedsiębiorczości i Innowacji Urzędu Miasta. Niestety, obecnie taka możliwość dotyczy głównie obywateli Ukrainy. Dlatego warto rozważyć na poziomie rządowym liberalizację przepisów, umożliwiających wszystkim cudzoziemcom przebywającym legalnie w Polsce na zakładanie jednoosobowej działalności gospodarczej.

Jak pokazaliśmy powyżej nie tylko imigranci ekonomiczni, ale również przymusowi w bardzo istotny sposób przyczyniają się do rozwoju miasta. Z pewnością część z uchodźców z Ukrainy (silnie zakotwiczonych i dobrze zintegrowanych) nawet po zakończeniu wojny nie będzie gotowa lub zainteresowana natychmiastowym powrotem do Ukrainy. W sprzyjających warunkach ekonomiczno-gospodarczych nadal będzie przybywać również migrantów ekonomicznych z innych części świata. Jedną z kluczowych spraw która będzie w nadchodzących miesiącach i latach wpływać na dynamikę imigracji do Krakowa to nowa strategia migracyjna Polski uchwalona z końcem 2024. To nade wszystko

od aktów wykonawczych do niej oraz sytuacji ekonomicznej kraju będzie zależała dynamika przyszłych procesów migracyjnych i integracyjnych.

7. Podziękowania

Podobnie jak we wcześniejszych latach niniejszy raport nie mógłby powstać gdyby nie pomoc bardzo wielu instytucji i osób, które w nich pracują. W szczególności podziękowania składamy Urzędowi Miasta Krakowa (Wydział Polityki Społecznej i Zdrowia, Wydział Edukacji oraz Wydział Strategii, Planowania i Monitorowania Inwestycji, Wydział Spraw Administracyjnych oraz Centrum Obsługi Informatycznej), Grodzkiemu Urzędowi Pracy w Krakowie (Referat ds. Promocji i Zarządzania Informacją), Małopolskiemu Urzędowi Wojewódzkiemu (Wydział Spraw Cudzoziemców), Urzędowi Marszałkowskiemu Województwa Małopolskiego (Zespół ds. Planowania Strategicznego i Małopolskie Obserwatorium Rozwoju Regionalnego) oraz Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych (Wydział Opracowań Statystycznych). Bez cennych danych i rozmów z przedstawicielami tych instytucji nie udałooby nam się przygotować tego raportu. Bardzo dziękujemy za pomoc, zaufanie i współpracę.

8. Literatura

Brzozowski, J., & Pędziwiatr, K. (2014). Analiza procesu integracji imigrantów w Małopolsce. [W:] E. Pindel (red.). *Imigranci w Małopolsce. Między integracją, asymilacją, separacją, marginalizacją*. Kraków: Akademia Ignacjanum w Krakowie, 117-240.

Brzozowski, J., Luchik-Musiyezdova, S., Stonawski, M. (2023) *Imigranci ekonomiczni i przymusowi w Nowym Sączu*, Centrum Zaawansowanych Badań Ludnościowych i Religijnych, Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie

Brzozowski, J., Matuszczyk, K., Solga, B., Pędziwiatr, K., Rokita-Poskart, D., Kaczmarczyk, P., Czerska-Shaw, K., Kubiciel-Lodzińska, S., Górny, A., (2024). Dostęp do rynku pracy, [w:] M. Lesińska, A. Górny, K. Podgórska, B. Solga, A. Trąbka (red.) *Polityka migracyjna Polski opiniach aktorów instytucjonalnych. Raport z badania*. Komitet Badań nad Migracjami PAN: Warszawa, 56-73.

Czerska-Shaw, K., Hajdarowicz, I., Górnska, K., Luchik-Musiyezdova, S., Stonawski, M. (2023) *Imigranci ekonomiczni i przymusowi w Oświęcimiu*, Centrum Zaawansowanych Badań Ludnościowych i Religijnych, Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie.

COIG, (2024). Baza inwestorów: firmy z kapitałem zagranicznym. Centralny Ośrodek Informacji Gospodarczej, Warszawa, dostępne pod adresem: <https://www.coig.com.pl/firmy-z-kapitałem-zagranicznym.php>

Garbicz (2024). Wpływ powiązania 800+ z obowiązkiem szkolnym <https://www.money.pl/gospodarka/zmiana-w-800-plus-widac-pierwszy-efekt-7065620358322720a.html>

Górnska, K., Hajdarowicz, I., Stonawski, M., Czerska-Shaw, K. (2023) *Imigranci ekonomiczni i przymusowi w Olkuszu*, Centrum Zaawansowanych Badań Ludnościowych i Religijnych, Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie.

GUS (2019), Szkoły wyższe i ich finanse w 2018 roku, Warszawa: Główny Urząd Statystyczny.

GUS (2020), Szkoły wyższe i ich finanse w 2019 roku, Warszawa: Główny Urząd Statystyczny.

GUS (2021), Szkolnictwo wyższe i jego finanse w 2020 r. Warszawa: Główny Urząd Statystyczny.

GUS (2022), Szkolnictwo wyższe i jego finanse w 2021 r. Warszawa: Główny Urząd Statystyczny

GUS (2023), Szkolnictwo wyższe i jego finanse w 2022 r. Warszawa: Główny Urząd Statystyczny

GUS (2024), Szkolnictwo wyższe i jego finanse w 2023 r. Warszawa: Główny Urząd Statystyczny

GUS, (2024). Szybki szacunek produktu krajowego brutto za III kwartał 2024 roku, Główny Urząd Statystyczny, Warszawa, dostępne pod adresem: <https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/rachunki->

[narodowe/kwartalne-rachunki-narodowe/szybki-szacunek-produktu-krajowego-brutto-za-iii-kwartal-2024-roku,1,47.html](https://stat.gov.pl/tematy/narodowe/kwartalne-rachunki-narodowe/szybki-szacunek-produktu-krajowego-brutto-za-iii-kwartal-2024-roku,1,47.html)

Lesińska, A. Górny, K. Podgórska, B. Solga, A. Trąbka (red.) Polityka migracyjna Polski – opinie aktorów instytucjonalnych. Raport z badania. Komitet Badań nad Migracjami PAN: Warszawa,

Mucha, J., Pędziwiatr, K., (2019), Cudzoziemcy na uczelniach krakowskich, Raport Obserwatorium Wielokulturowości i Migracji, Kraków: OWiM.

MUW (2019), Ważne dokumenty pobytu wydane cudzoziemcom przez Wojewodę Małopolskiego – stan na 1 lipca 2019, Kraków: Małopolski Urząd Wojewódzki.

MUW (2020), Ważne dokumenty pobytu wydane cudzoziemcom przez Wojewodę Małopolskiego – stan na 1 listopada 2020, Kraków: Małopolski Urząd Wojewódzki

MUW (2021), Ważne dokumenty pobytu wydane cudzoziemcom przez Wojewodę Małopolskiego – stan na 1 listopada 2021, Kraków: Małopolski Urząd Wojewódzki

MUW (2022), Ważne dokumenty pobytu wydane cudzoziemcom przez Wojewodę Małopolskiego – stan na 1 listopada 2022, Kraków: Małopolski Urząd Wojewódzki

MUW (2023), Ważne dokumenty pobytu wydane cudzoziemcom przez Wojewodę Małopolskiego – stan na 1 listopada 2023, Kraków: Małopolski Urząd Wojewódzki

MUW (2024), Ważne dokumenty pobytu wydane cudzoziemcom przez Wojewodę Małopolskiego – stan na 1 listopada 2023, Kraków: Małopolski Urząd Wojewódzki

Osica, O., Hamerski, A., & Gawrońska, M. (2024). Warszawa w kryzysie uchodźczym. Warszawa: Urząd Miasta Warszawy.

PAN (2024) Stanowisko Komitetu Badań nad Migracjami PAN oraz Komitetu Nauk Demograficznych PAN na temat treści Strategii migracyjnej Polski na lata 2025–2030 „Odzyskać kontrolę. Zapewnić bezpieczeństwo”

https://kbnm.pan.pl/images/Stanowisko_na_temat_rz%C4%85dowej_Strategii_migracyjnej_KBnM_i_KND_PAN.pdf

Pędziwiatr, K., Stonawski, M., & Brzozowski, J. (2019). Imigranci w Krakowie w świetle danych rejestrowych. Obserwatorium Wielokulturowości i Migracji.

<https://owim.uek.krakow.pl/wpcontent/uploads/userfiles/reports/Raport%20demograficzny.pdf>

Pędziwiatr, K., Stonawski, M., Brzozowski, J. (2020). Imigranci w Krakowie w 2020 roku. Obserwatorium Wielokulturowości i Migracji: Kraków.

Pędziwiatr, K., Brzozowski, Mucha, Stonawski (2021) Imigranci w Krakowie: od studentów do przedsiębiorców. Kraków: Nomos

Pędziwiatr, K., Stonawski, M., Brzozowski, J., (2022). Imigranci ekonomiczni i przymusowi w Krakowie w 2022 roku. OWiM: Kraków.

Pędziwiatr, K., Magdziarz, W., Szkołut, S., Luchik-Musiyezdova, S., (2023a). Diagnoza sytuacji migrantów przymusowych na terenie Krakowa, Centrum Zaawansowanych Badań Ludnościowych i Religijnych, Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie.

Pędziwiatr, K., Luchik-Musiyezdova, S., Stonawski, M. (2023b). Imigranci ekonomiczni i przymusowi w Tarnowie, Centrum Zaawansowanych Badań Ludnościowych i Religijnych, Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie.

Pędziwiatr, K., Stonawski, M., Brzozowski, J., Szkołut, S. (2024). Imigranci ekonomiczni i przymusowi w Krakowie w 2023 roku. OWiM: Kraków.

Piore, M. J. (1983). Labor market segmentation: to what paradigm does it belong?. The American Economic Review, 73(2), 249-253.

UDSC 2025 Ochrona międzynarodowa w 2024 r. <https://www.gov.pl/web/udsc/ochrona-miedzynarodowa-w-2024-r>

UDSC (2024) Obcokrajowcy z ważnymi kartami pobytu w roku 2024 [Map]. <https://migracje.gov.pl/>

UMK (2019), Dane meldunkowe mieszkańców Krakowa – stan na 12 grudnia 2019, Kraków: Urząd Miasta Krakowa.

UMK (2020), Dane meldunkowe mieszkańców Krakowa – stan na 12 grudnia 2020, Kraków: Urząd Miasta Krakowa.

UMK (2021), Dane meldunkowe mieszkańców Krakowa – stan na 12 grudnia 2021, Kraków: Urząd Miasta Krakowa.

UMK (2022), Dane meldunkowe mieszkańców Krakowa – stan na 12 grudnia 2022 Kraków: Urząd Miasta Krakowa.

UMK (2023), Dane meldunkowe mieszkańców Krakowa – stan na 1 listopada 2023 Kraków: Urząd Miasta Krakowa.

UMK (2024), Dane meldunkowe mieszkańców Krakowa – stan na 1 listopada 2024 Kraków: Urząd Miasta Krakowa.

USKrk (2021) Szkolnictwo wyższe w województwie małopolskim w roku akademickim 2020/2021. Informacje sygnałowe 05.08.2021 r. Kraków: Urząd Statystyczny w Krakowie.

USKrk (2022) Szkolnictwo wyższe w województwie małopolskim w roku akademickim 2021/2022. Informacje sygnałowe 05.08.2022 r. Kraków: Urząd Statystyczny w Krakowie.

USKrk (2023) Szkolnictwo wyższe w województwie małopolskim w roku akademickim 2022/2023. Informacje sygnałowe. Urząd Statystyczny w Krakowie.

USKrk (2024) Szkolnictwo wyższe w województwie małopolskim w roku akademickim 2023/2024. Informacje sygnałowe. Urząd Statystyczny w Krakowie.

White, A. (2024) Polish cities of migration; The migration transition in Kalisz, Piła and Płock. London: UCL Press.

ZUS (2019). Liczba ubezpieczonych z terenu województwa małopolskiego oraz powiatu m. Kraków, którzy w zgłoszeniu do ubezpieczeń emerytalnego i rentowych podali obywatelstwo inne niż polskie według wieku i płci - stan na 31.10.2019. Zakład Ubezpieczeń Społecznych, Departament Statystyki i Prognoz Aktuarnych, Warszawa.

ZUS (2020). Liczba ubezpieczonych z terenu województwa małopolskiego oraz powiatu m. Kraków, którzy w zgłoszeniu do ubezpieczeń emerytalnego i rentowych podali obywatelstwo inne niż polskie według wieku i płci - stan na 31.10.2020. Zakład Ubezpieczeń Społecznych, Departament Statystyki i Prognoz Aktuarnych, Warszawa.

ZUS (2021). Liczba ubezpieczonych z terenu województwa małopolskiego oraz powiatu m. Kraków, którzy w zgłoszeniu do ubezpieczeń emerytalnego i rentowych podali obywatelstwo inne niż polskie według wieku i płci - stan na 31.10.2021. Zakład Ubezpieczeń Społecznych, Departament Statystyki i Prognoz Aktuarnych, Warszawa.

ZUS (2022). Liczba ubezpieczonych z terenu województwa małopolskiego oraz powiatu m. Kraków, którzy w zgłoszeniu do ubezpieczeń emerytalnego i rentowych podali obywatelstwo inne niż polskie według wieku i płci - stan na 31.10.2022. Zakład Ubezpieczeń Społecznych, Departament Statystyki i Prognoz Aktuarnych, Warszawa.

ZUS, (2023). Liczba ubezpieczonych z terenu województwa małopolskiego oraz powiatu m. Kraków, którzy w zgłoszeniu do ubezpieczeń emerytalnego i rentowych podali obywatelstwo inne niż polskie według wieku i płci - stan na 31.10.2023. Zakład Ubezpieczeń Społecznych, Departament Statystyki i Prognoz Aktuarnych: Warszawa. Dane udostępnione OWiM przez Departament w listopadzie 2023.

ZUS (2024). Liczba ubezpieczonych zgłoszonych przez płatników składek z terenu powiatu m. Kraków i województwa Małopolskiego którzy podali obywatelstwo inne niż polskie, Zakład Ubezpieczeń Społecznych: dane udostępnione zespołowi OWiM.

9. Spis rysunków

Rysunek 1.1. Rozmieszczenie cudzoziemców z ważnymi kartami pobytu w 2023 i 2024 (stan na 31 grudnia 2023 i 2024)	6
Rysunek 1.2. Liczba osób z aktywnym statusem uchodźcy z Ukrainy w Polsce (podział wg płci i pełnoletności)	8
Rysunek 2.1. Liczba obcokrajowców w Krakowie w latach 2019-2024 według źródła danych	11
Rysunek 2.2. Dynamika zmian liczby obcokrajowców w Krakowie w latach 2019-2024 według źródła danych	11
Rysunek 2.3. Struktura obcokrajowców w Krakowie według regionu obywatelstwa i źródła w latach 2019-2024.....	13
Rysunek 2.4. Liczba obywateli Ukrainy w Krakowie w 2019-2024 roku według źródła danych	14
Rysunek 2.5. Liczba Ukraińców w Krakowie w 2022-23 według danych UKR.....	14
Rysunek 2.6. Struktura obcokrajowców według regionu obywatelstwa w 2024 roku.....	16
Rysunek 2.7. Struktura populacji obcokrajowców według płci w latach 2019-2024 wg źródła.....	19
Rysunek 2.8. Struktura populacji według wieku i płci w 2019-24 roku (dane MUW).....	21
Rysunek 2.9. Struktura populacji według wieku i płci w latach 2019-2024 (dane ZUS)	22
Rysunek 2.10. Struktura populacji obcokrajowców według wieku i płci w 2022 i 2024 roku (dane UMK)	23
Rysunek 2.11. Struktura według wieku i płci Ukraińców w Krakowie w 2022-2024 według danych UKR (liczebność)	24
Rysunek 2.12. Struktura wykształcenia mieszkańców Krakowa oraz obcokrajowców w wieku 13 i więcej lat według płci z danych NSP2021 oraz MUW 2024	25
Rysunek 2.13. Struktura wykształcenia obcokrajowców w wieku 25 i więcej lat według płci w 2019-2024 roku z uwzględnieniem braku danych.....	27
Rysunek 2.14. Struktura wykształcenia obcokrajowców w wieku 25 i więcej lat według regionu obywatelstwa w 2020-2024 roku.....	28
Rysunek 2.15. Struktura wykształcenia wśród Ukraińców w wieku 25 lat i więcej, legalizujących pobyt w RP, mieszkających w Krakowie w latach 2019-2024	29
Rysunek 2.16. Struktura wykształcenia obcokrajowców według wieku w 2024 roku	30
Rysunek 2.17. Struktura obcokrajowców według stanu cywilnego w 2024 roku.....	31
Rysunek 2.18. Struktura spraw o legalizację pobytu na terytorium RP wśród obcokrajowców w Krakowie w 2024 roku	33
Rysunek 3.1. Udział obcokrajowców w populacji dzielnic Krakowa w 2024 roku.....	36
Rysunek 3.2. Zmiana liczby zameldowanych obcokrajowców w Krakowie według dzielnic w okresie 2023-2024.....	37

Rysunek 3.3. Struktura według wieku, płci i obywatelstwa w Dzielnicy I Stare Miasto w 2023 i 2024 roku.....	38
Rysunek 3.4. Ranking dzielnic Miasta Krakowa pod względem liczby cudzoziemców w 2024 roku według źródła	39
Rysunek 3.5. Struktura populacji obcokrajowców według regionu obywatelstwa w dzielnicach Krakowa w 2024 roku.....	40
Rysunek 3.6. Udział Ukraińców w populacji obcokrajowców według dzielnic Miasta Krakowa w 2024 roku według źródła danych	42
Rysunek 3.7. Struktura według wieku, płci i obywatelstwa według dzielnic w Krakowie w 2024 roku	43
Rysunek 4.1. Liczba cudzoziemców w różnych typach placówek oświatowych w roku szkolnym 2018/2019, 2020/2021, 2021/2022, 2022/2023, 2023/2024 i 2024/2025	49
Rysunek 4.2 Łączna liczba cudzoziemców w krakowskich przedszkolach/szkołach samorządowych i niesamorządowych w roku szkolnym 2024/2025	61
Rysunek 4.3 Liczba cudzoziemców w krakowskich szkołach i przedszkolach samorządowych w roku szkolnym 2024/2025	62
Rysunek 4.4 Liczba cudzoziemców w krakowskich szkołach i przedszkolach niesamorządowych w roku szkolnym 2024/2025	63
Rysunek 4.5. Liczba studentów zagranicznych na uczelniach w Polsce w latach 2005-2024	64
Rysunek 4.6. Cudzoziemcy wśród wszystkich studentów Uniwersytetu Jagiellońskiego w latach 2014-2024.....	65
Rysunek 4.7. Udział procentowy obcokrajowców wśród studentów wybranych uczelni krakowskich w latach 2019 - 2024.....	67
Rysunek 5.1. Imigranci w województwie małopolskim zarejestrowani w ZUS (na koniec października danego roku).....	68
Rysunek 5.2. Imigranci w Krakowie zarejestrowani w ZUS (na koniec października danego roku) ...	69
Rysunek 5.3. Najważniejsze grupy narodowościowe imigrantów zarejestrowani w ZUS na terenie Krakowa (2024).....	70
Rysunek 5.4. Obcokrajowcy w Krakowie w rejestrach ZUS wg. branż PKD	71
Rysunek 5.5. Oświadczenia o powierzeniu wykonywania pracy cudzoziemcowi zarejestrowane w Krakowie w 2024 roku	73
Rysunek 5.6. Najpopularniejsze zawody wymienione w oświadczeniach (2024)	73
Rysunek 5.7. Liczba cudzoziemców prowadzących jednoosobową działalność gospodarczą	74
Rysunek 5.8. Spółki kapitałowe z kapitałem ukraińskim w Krakowie i województwie małopolskim. 75	
Rysunek 5.9. Cudzoziemcy zarejestrowani jako osoby bezrobotne w Krakowie (styczeń-październik 2024).....	75

Rysunek 5.10. Liczba cudzoziemców korzystających z zasiłków dla bezrobotnych pod koniec danego miesiąca (2024) 76

10. Spis tabel

Tabela 2.1. Obcokrajowcy wg regionu obywatelstwa w latach 2019-2024 według źródła	12
Tabela 2.2. Ranking krajów pochodzenia obcokrajowców wg liczby obcokrajowców w 2019-2024 roku	17
Tabela 2.3. Udział kobiet w 20 największych grupach obcokrajowców według obywatelstwa w Krakowie w 2024 roku	20
Tabela 2.4. Struktura wykształcenia obcokrajowców w wieku 25 i więcej lat według płci w latach 2019-2024 bez uwzględnienia braku danych.....	26
Tabela 2.5. Struktura wykształcenia obcokrajowców według wieku w latach 2019-2024	31
Tabela 2.6. Struktura obcokrajowców według stanu cywilnego w 2019-2024 roku.....	32
Tabela 2.7. Struktura spraw o legalizację pobytu na terytorium RP wśród obcokrajowców w Krakowie według regionu obywatelstwa w 2024 roku.....	34
Tabela 3.1. Udział obcokrajowców w populacji dzielnic Krakowa w 2020 i 2024 roku według źródła	36
Tabela 3.2. Liczba cudzoziemców i udział największych grup według dzielnic Krakowa w 2020 i 2024 roku według źródła danych.	41
Tabela 4.1 Liczba cudzoziemców w różnych typach placówek oświatowych w roku szkolnym 2024/2025.....	49
Tabela 4.2 Przedszkola krakowskie z największą liczbą dzieci cudzoziemskich w roku szkolnym 2024/2025	51
Tabela 4.3 Szkoły podstawowe w Krakowie o największej liczbie obcokrajowców w roku szkolnym 2024/2025	52
Tabela 4.4 Licea ogólnokształcące w Krakowie z największą liczbą obcokrajowców w roku szkolnym 2024/2025.....	54
Tabela 4.5 Obcokrajowcy w branżowych szkołach I stopnia w Krakowie w roku szkolnym 2024/2025	56
Tabela 4.6 Technika w Krakowie z największą liczbą obcokrajowców w roku szkolnym 2024/2025.	57
Tabela 4.7 Szkoły policealne w Krakowie z największą liczbą obcokrajowców w roku szkolnym 2024/2025	59
Tabela 4.8 Najliczniejsze grupy cudzoziemców w krakowskich placówkach oświatowych w 2020/2021, 2021/2022, 2022/2023, 2023/2024 i 2025/2025.....	61
Tabela 4.9. Obcokrajowcy na studiach w Krakowie w roku akademickim 2023-2024	66
Tabela 5.1. Imigranci w Krakowie zarejestrowani w ZUS wg. obywatelstwa.....	69
Tabela 5.2. Koncentracja imigrantów danej narodowości w wybranych branżach	72